

Najaarsnota

2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding & samenvatting beleidsuitvoering 2012.....	7
2	Stand van zaken Begrotingsprogramma's	
	Bestuur en burger	13
	Stadsontwikkeling	17
	Mobiliteit	21
	Stads- en wijkbeheer	25
	Onderwijs	29
	Kunst en cultuur	33
	Zorg en welzijn	37
	Werk en inkomen	41
	Sport en ontspanning	45
	Veiligheid	49
	Duurzaamheid en milieu	53
	Bouwen en wonen	57
	Algemene dekking	61
3	Paragraaf Bedrijfsvoering	67
4	Paragraaf Bestuurlijk relevante projecten.....	73

Bijlage

Eindejaarsprognose 2012

Najaarsnota

Inleiding & Samenvatting

Voorstel

Kennisnemen van de rapportage over de stand en de voortgang van de beleidsuitvoering en de daar onderdeel van uitmakende prognose van het over het lopende jaar verwachte exploitatieresultaat.

De Najaarsnota vaststellen met inbegrip van de daarin opgenomen maatregelen.

Aanbieding

Hierbij bieden wij u de Najaarsnota 2012 ter behandeling en vaststelling aan. In de Najaarsnota rapporteren we over de stand en de voortgang van de lopende beleidsuitvoering en gaan we na of de uitvoering van de begroting financieel op koers ligt.

Als eindresultaat presenteren we in de Najaarsnota een eerste prognose van het voor het lopende jaar verwachte exploitatieresultaat. De rapportage over de stand van de beleidsuitvoering en de financiën is gebaseerd op de informatie die begin september jl. bekend was. De uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds zijn in de resultaatprognose meegenomen.

Waar nodig leggen we via de Najaarsnota maatregelen gericht op het in control houden van de lopende beleidsuitvoering en de begroting ter afweging en besluitvorming aan u voor.

Samenvatting beleidsuitvoering

In mei van dit jaar hebben we u via de Voorjaarsnota voor het laatst in de volle breedte geïnformeerd over de stand van de beleidsuitvoering. Gelijktijdig hebben we de budgettaire kaders voor het lopende jaar en de komende jaren geactualiseerd. Hoofdpijnen waren de voortdurende onduidelijkheid en onzekerheid over de invulling van het rijksbeleid, een desondanks op schema liggende uitvoering van het eigen beleid en een sluitend blijvende begroting 2012. Dat beeld is een half jaar later in essentie onveranderd, het overallbeeld blijft positief.

De beleidsuitvoering verloopt volgens plan. Er doen zich, ook al ondervinden ook wij hinder van de crisis, geen ernstige vertragingen of obstakels voor. Waar dat dreigt te gebeuren zoeken we creatief naar oplossingen; we manoeuvreren behoedzaam met middelen die ons in 2012 op basis van de door u vastgestelde begroting ter beschikking staan.

Dat geldt ook voor de bezuinigingen die we dit jaar moeten realiseren. Dat pakket bevat, zoals we in de Voorjaarsnota hebben signaleerd, lastige en niet direct in 2012 haalbare maatregelen waarvoor, om 'gaten' in de begroting te voorkomen, alternatieve oplossingen noodzakelijk zijn. We zien binnen de

lopende exploitatie mogelijkheden en ruimte om daar invulling aan te geven.

Dat samenspel draagt eraan bij dat we, ondanks niet voorzienbare tussentijdse financiële ingrepen door het Rijk, onze financiële huishouding voor het lopende jaar op orde en sluitend denken te kunnen houden. Op basis van de kennis die we daarover begin september hadden, voorzien we voor het lopende jaar een positief exploitatieresultaat van €2,6 miljoen na verrekening met de reserves.

De omvang en de factoren die daarin een rol spelen lichten we hierna toe. De voortgangsrapportage over de stand van de beleidsuitvoering en de voortgang van de in voorbereiding en/of in uitvoering zijnde grote investeringsprojecten treft u hierna in de hoofdstukken 2 en 3 van deze nota aan.

Kabinetformatie en rijksbeleid

We kennen de uitslag van de verkiezingen en zijn in afwachting van de kabinetformatie en het nieuwe regeerakkoord. Ondertussen worden we via een Begrotings-, Lente- of Herfstakkoord geconfronteerd met wijzigingen in het rijksbeleid.

We kennen de omvang van komende rijksbezuinigingen, nodig om aan de Europese begrotingsregels te voldoen, onvoldoende. Uit de programma's van de bij de formatie betrokken politieke partijen leiden we af dat we daar als lokale overheid opnieuw aan zullen moeten bijdragen, wat vanaf 2014 in nieuwe, verdergaande bezuinigingen zal resulteren.

Lenteakkoord

Het Lenteakkoord heeft naast de extra bezuinigingen van €12 miljard gezorgd voor bijstelling, uitstel en afstel van reeds aanvaard kabinetsbeleid.

We weten niet hoe het verder gaat met de hervorming van de sociale werkvoorziening, of de invoering van de Wet werken naar vermogen doorgaat, of de decentralisatie van de AWBZ wordt voortgezet en hoe de woningmarkt hervormd wordt.

Helder is dat de extra bezuinigingen uit het Lenteakkoord doorwerken in het gemeentefonds en dat deze direct vanaf 2012 financieel voelbaar zijn. In de Voorjaarsnota konden we daar nog geen rekening mee houden. Dat geldt ook voor de financiële gevolgen die dit jaar uit de nieuwe cao-gemeenten voortvloeien. De consultatie en discussie over het eveneens in het Lenteakkoord aangekondigde verplichte schatkistbankieren loopt. In 2012 hebben we daar materieel gezien nog geen hinder van.

Financiering Wet werk en bijstand

Positief is dat het Rijk de onredelijkheid in de vaststelling van de hoogte van het macrobudget voor het inkomensdeel van de Wet werk en bijstand heeft ingezien en is teruggekeerd naar de systematiek van voor de financiële crisis van 2008. Daarin was het uitgangspunt dat gemeenten samen beschikken over een op de realiteit afgestemd budget voor de uitkeringskosten die in het kader van de Wet werk en bijstand moeten worden gedragen. Die lijn wordt met ingang van 2012 hervat.

Voor Assen betekent deze koerswijziging dat we in 2012 alsnog gedeeltelijk financiële compensatie ontvangen voor de extra kosten van de bijstandverlening van circa €4,5 miljoen die we sinds 2012 als gevolg van de crisis in onze begroting moesten opnemen en vanuit de eigen algemene middelen moesten dekken. Deze compensatie laten wij terugvloeien in de algemene middelen. Ook deze ontwikkeling en de impact daarvan is kort nadat we de Voorjaarsnota hebben gepresenteerd door het Rijk bekend gemaakt.

Financieel resultaat

Prognose exploitatieresultaat 2012

Op grond van de inschattingen die we op basis van de stand van de beleids- en de begrotingsuitvoering begin september jl. hebben gemaakt prognosticeren we voor het lopende jaar een positief exploitatieresultaat van €2,6 miljoen.

Dat is €2 miljoen gunstiger dan het positieve resultaat van €0,6 miljoen dat we op basis van de stand van zaken in april jl. in de Voorjaarsnota 2012 hadden geraamd.

Eindejaarsprognose ultimo september 2012 (bedragen x €1.000)			
Programma's	Actuele begroting (gesaldeerd)	Prognose Najaarsnota	
		Prognose (gesaldeerd)	Afwijking t.o.v. begroting
01 Bestuur en burger	11.762	11.353	409 V
02 Stadsontwikkeling	5.193	5.005	188 V
03 Mobiliteit	-3	-62	59 V
04 Stads- en wijkbeheer	15.662	14.857	805 V
05 Onderwijs	12.305	11.874	431 V
06 Kunst en cultuur	8.321	8.321	0 -
07 Zorg en welzijn	23.122	23.031	91 V
08 Werk en inkomen	13.125	11.017	2.108 V
09 Sport en ontspanning	6.171	6.249	-78 N
10 Veiligheid	4.561	4.085	476 V
11 Duurzaamheid en milieu	-435	-527	92 V
12 Bouwen en wonen	1.532	1.799	-267 N
Resultaat programma's 1-12	101.316	97.002	4.314 V
13 Algemene dekking:			
onvoorzien	398	143	255 V
algemene belastingen	-14.066	-13.835	-232 N
beleggingen	-599	-905	306 V
financiering & liquiditeit	-7.716	-8.162	446 V
algemene uitkering	-74.187	-73.860	-327 N
BCF	335	215	120 V
overige algemene dekkingsmiddelen	-2.229	-1.479	-751 N
resultaat kapitaallasten	-2.690	-1.781	-909 N
resultaat bedrijfsvoering	267	1.425	-1.158 N
reserves/voorzieningen algemene dekking	-1.450	-1.365	-85 N
Resultaat Algemene dekking	-101.937	99.603	-2.334 N
Eindprognose resultaat 2012	-621	-2.601	1.980 V

Externe ontwikkelingen sinds de Voorjaarsnota 2012

De einduitkomst van de actualisatie van de begroting die we in het kader van de Voorjaarsnota 2012 hebben uitgevoerd sloot met een positief begrotingsresultaat van €0,6 miljoen. We hebben dit resultaat met voorbehoud aan u gepresenteerd. Directe aanleiding daarvoor was de plotselinge val van het kabinet Rutte en de als gevolg daarvan langer aanhoudende onduidelijkheid over de aard en omvang van de komende extra rijksbezuinigingen. Daarnaast was er op het moment van presentatie van de Voorjaarsnota sprake van een onderhandelingsresultaat over een nieuwe cao voor het gemeentepersoneel, waarvan we de reikwijdte op dat moment niet konden overzien.

Als we met de kennis van nu terugkijken naar het in de Voorjaarsnota 2012 geraamde begrotingsresultaat moeten daarbij, met het oog op het maken van de vergelijking met de eindejaarsprognose in deze Najaarsnota, de volgende externe ontwikkelingen in ogenschouw worden genomen:

Omschrijving (bedragen * €1.000)	Mutatie	Resultaat
Uitkomst Voorjaarsnota 2012		622
Gevolgen Lenteakkoord/korting gemeentefonds	- 900	
Budgettair effect nieuwe Cao	- 500	
Bijstelling macrobudget Wwb	2.300	
Herziene uitkomst Voorjaarsnota 2012		1.522
Prognose exploitatie resultaat 2012		2.600
Totaal van de overige mutaties		1.078

Het positieve verschil tussen de raming van het begrotingsresultaat in de Voorjaarsnota en de prognose van het over 2012 te realiseren exploitatieresultaat in deze Najaarsnota van €2 miljoen bestaat uit de optelsom van over het algemeen geringe, mutaties dat zich naar onze verwachting in de uitvoering van de begroting in de product- en programmabudgetten zal voordoen.

De oorzaken hiervan lichten we per programma toe in het hoofdstuk 'Stand van zaken Begrotingsprogramma's'. Op deze plaats beperken we ons tot de volgende samenvatting van die mutaties:

Invulling bezuinigingsopgave 2012

Op basis van voorafgaande besluitvorming is in de begroting 2012 voor een totaalbedrag van €14,9 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen in de product-, de programma- en de bedrijfsvoeringsbudgetten verwerkt. Hiervan heeft €9,5 miljoen betrekking op de producten en de programma's; het resterende deel van €5,3 miljoen betreft de bedrijfsvoering. In vergelijking met 2011 neemt de bezuinigingsdruk in 2012 in totaal met €5,8 miljoen toe.

De belangrijkste bezuinigingen die voor dit jaar in de planning staan en/of verder ingevuld moeten

- De verlaging van het gemeentefondsaccres 2012 met €254 miljoen op basis van het Lenteakkoord resulteert voor Assen in 2012 in een korting op de algemene uitkering 2012 van €0,9 tot €1,0 miljoen.
- De generieke aanpassing van salarissen van het gemeentelijk personeel met 2% op basis van de nieuwe Cao-gemeenten met een nadelig begrotingseffect in 2012 van circa €0,5 miljoen.
- De verhoging van het macrobudget inkomensdeel WWB met €450 miljoen als resultaat van de met ingang van 2012 door het kabinet doorgevoerde systeemaanpassing en een positief financieel effect voor Assen van €2,3 miljoen.

Wanneer we deze drie externe ontwikkelingen betrekken in de vergelijking tussen de uitkomsten van de Voor- en de Najaarsnota resteert per saldo sprake een positief verschil van €1 miljoen ten opzichte van de herziene uitkomst van de Voorjaarsnota.

worden zijn de bezuinigingen op de terreinen van Zorg en welzijn, Werk en inkomen en Schoon, Heel en Veilig.

De korting op de bijdragen aan de verbonden partijen is verhoogd van 3% in 2011 naar 7% structureel vanaf 2012. Deze korting resulteert ingaande 2012 in bezuinigingen €1,0 miljoen structureel.

De bezuinigingen op de bedrijfsvoering hebben in hoofdzaak betrekking op de inrichting van de organisatie en de verbetering van de bedrijfsprocessen daarbinnen, op inkoop en aanbesteding en op de inhuur van derden.

Zoals we bij de Voorjaarsnota hebben gemeld liggen we grotendeels op schema bij de realisatie van de bezuinigingen. Gelijktijdig hebben we gemeld dat er op onderdelen sprake is van maatregelen die niet of slechts deels haalbaar zijn. We lopen in dit stadium tegen de volgende knelpunten aan:

- De te 'compenseren bezuinigingen 2011-2012' van €0,8 miljoen uit de Voorjaarsnota. Afgesproken is dat we voor het nadeel dat hieruit in 2012 voortvloeit in het kader van de Najaarsnota alternatieve dekking zouden aangeven. We voorzien hierin door voor dit doel een aantal in-

cidentele baten in te zetten. Het gaat om de opbrengsten die in 2012 ontstaan uit de verkoop van gemeentelijk onroerend goed en om de middelen die we ontvangen uit de eindafrekening van de liquidatie van de 'oude' ziektekostenverzekering voor gemeenteambtenaren (Iza).

- Het lukt ons niet om de eerste tranche van de bezuinigingen op het programma Werk en inkomen van €1,0 miljoen direct vanaf 2012 met een concreet maatregelenpakket te beleggen en die dit jaar te implementeren. De voorbereidingen om tot invulling van de taakstelling te komen zijn onvoldoende vergevorderd om de taakstelling dit jaar al financieel te effectueren. Voor de uitkomst van het programma betekent dit een nadeel.
- Het nadeel kan vrijwel volledig worden opvangen door in 2012 binnen andere programmaonderdelen optredende onderuitputting (verlenen van bijzondere bijstand, bijstandsverlening aan zelfstandigen en kinderopvang doelgroepen). Daarnaast zorgt de verhoging van het macro-

budget WWB voor een aanzienlijke positieve financiële impuls.

- De TT-bijdrage van de Asser ondernemers van €50.000 wordt niet gerealiseerd. Deze is gekoppeld is aan de evaluatie van het TT-festival en het op basis daarvan vast te stellen ambitieniveau voor de toekomstige invulling van de TT-festiviteiten. Dit proces is gaande; de bezuinigingstaakstelling zal om die reden dan ook nog niet in 2012 worden gerealiseerd.

De voor 2012 geplande bezuiniging van €0,75 miljoen op het terrein van Zorg en welzijn hebben we vooruitlopend op de vaststelling en verdere invulling van de 'Zorgagenda' incidenteel ingevuld. De daarmee verband houdende aanpassingen van de betreffende productbudgetten zijn inmiddels via de Voorjaarsnota verwerkt. Zoals de situatie zich nu laat aanzien zullen we in 2013 nogmaals voor incidentele invulling van de dan op dit terrein opstaande taakstelling moeten kiezen. Structurele invulling ervan vindt plaats vanaf 2014.

Najaarsnota

Stand van zaken Begrotingsprogramma's

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Kwaliteitsverbetering (digitale) dienstverlening (e-participatie)

Het digitale loket wordt volledig in gebruik genomen. Meldingen openbare ruimte, subsidies en leerlingenvervoer worden dit jaar in het zaaksysteem geïmplementeerd. Het bedrijvenloket volgt in het eerste kwartaal van 2013.

Antwoord© is in fase 4 'Gemeente heeft antwoord' gekomen. We zijn klaar voor fase 5 'overheid heeft antwoord'. Voor de invoering hiervan zijn we afhankelijk van derden.

Het e-mailverkeer is bij het klantcontactcentrum ondergebracht. We werken aan het onderbrengen van de post bij het klantcontactcentrum. De gemeente is via twee algemene nummers te bereiken namelijk 14 0592 en 366911. Het tweede nummer wordt gebruikt omdat het 14+ nummer nog niet bereikbaar is vanuit het buitenland en via Skype.

Introductie stadspas

De inhoudelijke en financiële behandeling van de Stadspas in uw raad is verschoven naar eind 2012. Dit heeft te maken met nieuwe ontwikkelingen in de samenwerking met ondernemers en Sensor Universe.

Vereenvoudiging procedures, minder regels en snelle afhandeling klachten

Geen bijzonderheden.

Verbetering communicatie burgers, bedrijven en instellingen

Geen bijzonderheden.

Verbetering betrokkenheid burgers, bedrijven en instellingen bij beleidsontwikkeling c.a.

Geen bijzonderheden.

Voortgang invoering regionale uitvoeringsdienst

Bestuurlijk is afgesproken dat de regionale uitvoeringsdienst 'kosten neutraal' wordt ingevoerd. Over frictiekosten en de meerjarenbegroting zijn nog geen besluiten genomen.

We streven ernaar om per 1 januari 2013 een Gemeenschappelijke Regeling regionale uitvoeringsdienst te hebben. De feitelijke implementatie zal later plaatsvinden.

Uitwerking kadernota/bestuursopdracht handhaving

Geen bijzonderheden.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Verkiezingen

Na de val van het kabinet Rutte zijn op 12 september 2012 Tweede Kamerverkiezingen gehouden. In de begroting 2012 was hiermee geen rekening gehouden.

Wet Maatschappelijke ondersteuning

De decentralisatie van de AWBZ loopt, als gevolg van de val van het kabinet, vertraging op en is doorgeschoven naar 2013. De integratie van de Wmo-regelhulp in de website van de gemeente Assen kan van start gaan nu uw raad een besluit heeft genomen over de veranderagenda Zorg en welzijn. Inkomenspolitiek mag niet meer worden toegepast. Dit heeft een negatief effect op de te ontvangen inkomsten uit de eigen bijdrage cliënten.

Bouwen en wonen

De huidige economische situatie heeft geleid tot het niet door laten gaan van grote bouwprojecten, dan wel het vertragen en versoberen van de plannen. Bijkomend is het aantal nieuwbouwwoningen gedaald tot een dieptepunt, waardoor de legesinkosten lager zijn.

Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving 2012

Loopt volgens plan; wij komen binnenkort met voorstellen.

Stadstoezicht

Handhaving door Stadstoezicht loopt conform planning.

Parkeervergunning en ontheffing

We hebben ervoor gekozen om aansluiting te zoeken bij het project zaakgericht werken, waardoor de deregulering nog niet in 2012 maar in 2013 wordt gerealiseerd.

Lean maken evenementenvergunning

We zijn gestart met de implementatie en de aanpassing van het beleidskader. We realiseren het beleidsmatige deel nog in 2012 en de implementatie zal in het eerste kwartaal van 2013 plaatsvinden.

Servicenormen

Ons doel is dat 90% van de klanten tijdens de 'vrije inloop' openingsuren minder dan een kwartier hoeft te wachten. De afgelopen maanden werd dit door een onverwachte piek in de uitgifte van reisdocumenten niet gehaald. Wij verwachten dat we over het hele jaar genomen deze norm wel halen.

De doelstelling voor telefonische bereikbaarheid wordt in loop van 2012 wel gehaald maar over het jaar heen zijn, door de mindere start van het jaar, de servicelevels niet meer te halen. De personele bezetting is nu dusdanig dat de eisen worden gehaald.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 01 Bestuur en burger		Bezuiniging 2012
Besparing TSC onder andere door een aanpassing van de informatie op de website		15
Sluiten publieksbalie op vrijdagmiddag		40
Beveiliging centrale hal door Veiligheidszorg Drenthe		25
Prijsstijging reisdocumenten		13
Vergunningverlening (onder andere door lean maken)		140
Internationale contacten		20
Geografische info: luchtfoto's et cetera		18
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		271

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 01 Bestuur en burger	taak 2012	prognose 2012	verschil	
-	-	-	-	-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-	-	-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 01 : Bestuur en burger					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Bestuursorganen	1.843	1.281	1.794	49	V
Bestuursondersteuning gemeenteraad	811	502	796	15	V
Bestuursondersteuning B&W	3.549	2.330	3.539	10	V
Publiekszaken	4.768	2.545	4.621	147	V
Bestuurlijke samenwerking	212	126	162	50	V
Informatiebeheer / basisregistraties	1.696	985	1.686	10	V
Subtotaal lasten	12.879	7.769	12.598	281	V
Bestuursorganen	0	0	0	0	
Bestuursondersteuning gemeenteraad	1	0	1	0	
Bestuursondersteuning B&W	0	1	0	0	
Publiekszaken	1.066	816	1.204	138	V
Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0	
Informatiebeheer / basisregistraties	50	13	40	-10	N
Subtotaal baten	1.117	830	1.245	128	V
Resultaat voor bestemming	11.762	6.939	11.353	409	V
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	
Resultaat na bestemming	11.762	6.939	11.353	409	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Bestuur en burger €409.000 V

De vergoedingen aan raadsfracties, raadsleden en voormalige collegeleden vallen €49.000 lager uit.

Het budget voor onderzoekskosten van de rekenkamer wordt niet volledig ingezet en leidt tot een voordeel van €15.000.

De kosten in verband met de afhandeling van schades en rechtsgedingen zijn €30.000 hoger.

Het vervangingsbudget voor de ondernemingsraad wordt niet volledig ingezet (€40.000 V).

De kosten van de extra Tweede Kamerverkiezingen in september bedroegen €70.000 N.

Door de toegenomen vraag naar producten publiekszaken ontstaat een voordeel op de leges van €73.000 (netto).

Daarnaast is sprake van minder kosten van ambtelijke inzet op publiekszaken (€282.000) en internationale contacten (€50.000).

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Invulling groeiopgave Assen 2030

De compacte stad is ons uitgangspunt. We kijken hoe de bestaande bebouwde omgeving beter gebruikt kan worden, met behoud van kwaliteit (cultuurhistorische elementen en monumentale bebouwing). Voor de herontwikkeling van de bestaande stad maken we visies en bestemmingsplannen, onder andere voor de Molenbuurt en het bestemmingsplan Binnenstad. Over de groeiopgave voor wonen, werken, recreatie en toerisme wordt gerapporteerd in het programma Bouwen en wonen.

Meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP)

Het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) geeft voor de looptijd van de structuurvisie tot 2030, inzicht in hoe we ambities uitwerken (strategische ontwikkeling) in concrete acties en hoe deze acties zich vertalen in prioriteit, tijd en geld. Zo wordt het MUP een sturingsmiddel voor de langere termijn.

Met de ontwikkeling van het eerste MUP wordt een periodieke cyclus gestart. Het proces van het opstellen van het MUP wordt gekoppeld aan de gemeentelijke planning- en controlcyclus.

In het MUP worden de huidige trends en ontwikkelingen geanalyseerd die van invloed zijn op de in onze Structuurvisie benoemde ambities en doelstellingen. De huidige strategie van ontwikkelingen en de trajecten, projecten en programma's die nu worden uitgevoerd om de doelstellingen en ambities te verwezenlijken zijn hier in de loop van 2012 aan toegevoegd. We hebben de hoofdlijnen van deze herijking en de actualisatie van het MUP en de Structuurvisie in het najaar van 2012 in discussiesessies besproken. De uitwerking van deze sessies wordt in het voorjaar van 2013 aan uw raad voorgelegd.

Uitwerking visie aantrekkelijke binnenstad

Op 8 maart jongstleden is de Visie Aantrekkelijke Binnenstad Assen 2030 met het uitwerkingsprogramma door uw raad vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma staan meerdere projecten. Met een aantal zal op korte termijn worden gestart. Het betreft onder andere de aanpak van leegstand, het ondersteunen van startende ondernemers, introductie van nieuwe winkelconcepten, het herinrichten van gedeelten van de openbare ruimte (Brink), de gebiedsvisie voor de Molenbuurt en het instellen van een gevelrestauratiefonds.

Detailhandel

Op 17 november 2011 heeft uw raad de oplegnotitie 'Detailhandel in Assen, kwaliteit en beleving centraal' vastgesteld. De beleidsregels uit deze notitie zijn vertaald in de visie Aantrekkelijke Binnenstad en komen terug in het uitvoeringsprogramma van de visie Aantrekkelijke Binnenstad.

Ondernemersfonds

De Stichting Ondernemersfonds Assen heeft de uitvoeringscondities uitgewerkt en teruggekoppeld aan het Platform Ondernemend Assen. Inmiddels hebben diverse projecten een bijdrage gekregen. Voorbeelden zijn China Town Assen, Living Statue Festival, Kerststad Assen, project professionalisering parkmanagement en verbetering van de samenwerking tussen het beroepsonderwijs en het bedrijfsleven.

De activiteiten, organisatie en voortgang van het ondernemersfonds zijn aan uw raad gepresenteerd. Voor een actueel en volledig beeld verwijzen wij u naar de website ondernemersfondsassen.nl.

Uitvoering economische beleidsagenda (op de Boeg golf)

Op aandrang van de Tweede Kamer heeft de minister van binnenlandse zaken afgezien van zijn voorstellen de rijkskantoren in twaalf zogenoemde concentratielocaties te huisvesten. Belangrijkste uitgangspunt is nu dat rijksdiensten bij voorkeur in gebouwen worden gehuisvest die eigendom van het Rijk zijn en dat huurcontracten niet worden verlengd. Aangezien Assen niet was aangemerkt als concentratielocatie en de rijkskantoren aan de Mandemaat bij het Rijk in eigendom zijn, vergroot dit de kansen dat deze rijksdiensten in Assen blijven. Dit laat onverlet dat de gevolgen van de reorganisaties van de ministeries en de invulling van de financiële taakstellingen nog niet helder zijn.

Onder andere door de recessie is er forse leegstand bij kantoren, die het afgelopen jaar gegroeid is naar 19%. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 15%, en ruim boven de frictieleegstand van 5%. Dit was aanleiding om een kantorenstrategie op te stellen. We streven naar een evenwichtige, gezonde kantorenmarkt met een frictieleegstand van 5% en een heldere langetermijnstrategie. We willen dit bereiken door actief samen te werken met marktpartijen zoals eigenaren en bedrijfsmakelaars.

Met de introductie van het topsectorenbeleid heeft het Rijk afscheid genomen van het regionaal-economisch beleid. In het topsectorenbeleid ligt het zwaartepunt bij de innovatiecontracten en human capital agenda's die het Rijk per sector afsluit met speciaal daarvoor ingestelde topteam, waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven leidend zijn. De regionale agenda's proberen hierop aan te sluiten. Sensortechnologie is met name terug te vinden in de topsector High Tech Systemen en Materialen (HTSM). In de regionale agenda is met minister Verhagen voor het komende jaar een aantal actiepunten vastgelegd; voor sensortechnologie is de financiering van het DOME-project in dit opzicht belangrijk.

Stimulering bedrijvigheid/aantrekken nieuwe bedrijven

In juli heeft u van ons een brief gekregen waarin wij onze integrale acquisitiestrategie hebben verwoord.

Doorontwikkeling ondernemersloket

Op dit moment is er een regulier afstemmingsoverleg tussen de accountmanagers van Alescon, Baanzicht en Economische Zaken. Tijdens deze overleggen worden signalen die door de accountmanagers worden opgehaald gedeeld en waar nodig doorgeven aan de organisatie die hier iets aan heeft.

Daarnaast zijn er ook reguliere afspraken dat de accountmanagers van Baanzicht en Economische Zaken op dezelfde locatie werkzaam zijn. Ook dit is gericht op een betere informatie-uitwisseling.

De input die we hebben ontvangen uit het klantforum nemen we mee in de verdere ontwikkeling.

Marketingactiviteiten en strategisch en regionaal economisch beleid

Vanuit citymarketing legt de gemeente Assen de hoogste prioriteit bij het verzamelen en tonen van bewijsvoering voor de gewenste propositie van Assen Sensorstad. Het is een ambitieuze doelstelling waar nog weinig concreets van te zien is in de openbare ruimte. In samenwerking met Sensor Universe en Sensor City onderzoeken we hoe we de marketing van Assen Sensorstad samen verder kunnen optuigen.

We versterken de samenwerking met de citymarketing stakeholders (onder andere MKB, Gilde Bart en Marketing Drenthe, parkmanagementvereniging). De gemeente vindt het van belang dat deze partijen in de toekomst met elkaar de marketingcommunicatie voor Assen uitvoeren. De gemeente vindt dat naast haar eigen verantwoordelijkheid ook de stakeholders hierin een verantwoordelijkheid hebben. Belangrijk is dat Assen op de kaart wordt gezet bij bezoekers, bedrijven en bewoners. We leggen verbindingen en faciliteren en ondersteunen initiatieven.

Daarnaast ligt er intern een uitdaging om onze organisatie meer citymarketing minded te maken,

door integraal samen te werken en de nadruk te leggen op de citymarketingthema's in onze corporate communicatie.

Sensor City /Incas³

Het meetnetwerk van Sensor City is operationeel. Voor het project Sensor City Mobility worden testers geworven. Het deelproject geluid is ook gestart.

Incas³ groeit volgens de prognose. Op dit moment werken er 48 medewerkers (waarvan 9 internationaal). Het zijn onder andere promovendi, post docs en ingenieurs. Incas³ levert de door haar ontwikkelde onderzoeksresultaten aan projecten, bijvoorbeeld het SAWA-project (Sensor and Water) en bedrijven die deze kennis nodig hebben. Incas³ heeft haar plannen voor de periode tot en met 2018 uitgewerkt en gaat deze met ons, de provincie en andere financiers bespreken.

Uitvoering Zorgagenda

'Zorg en Innovatie' heeft een nauwe relatie met de projecten in Assen-Zuid, de Stadsboulevard en het Havenkwartier. Zorg en Innovatie zijn de komende jaren speerpunten. Een gemeenschappelijke zorginvesteringagenda met alle zorginstellingen in Assen is niet haalbaar. Wel is een werkagenda opgesteld met thema's waarbinnen zorginstellingen de komende jaren gaan samenwerken. In deze werkagenda is de verbinding gelegd met sensortechnologie.

Voor de zomer was er een bijeenkomst voor zorgpartijen en gerelateerde MKB'ers waarin de mogelijkheid tot samenwerking is verkend. Deze bijeenkomst werd druk bezocht en het enthousiasme was groot. Na de zomer zijn alle deelnemers gevraagd naar hun behoefte tot samenwerking en ook daaruit kwam de wens tot actieve samenwerking naar voren. Wij willen met een aantal partijen een kopgroep vormen die concrete projecten gaat initiëren en ontwikkelen.

Zorgpartijen tonen belangstelling om in het werklandschap Assen-Zuid nieuwe zorgactiviteiten te vestigen, maar de economische tegenwind en de wijzigingen in de bekostiging van de zorgsector temporeren beslissingen tot vestiging of nieuwbouw.

In 2011 is het Wilhelmina Ziekenhuis Assen gestart met het opstellen van een toekomstvisie van het ziekenhuis in Assen. Deze visie wordt eind 2012 vastgesteld.

Verbeteren toeristisch recreatieve structuur

In het kader van het FlorijnAs-project Assen-Zuid heeft acquisitie voor de gebiedsontwikkeling van de Toeristische en Recreatieve Zone (TRZ) ertoe geleid dat een aantal plannen/initiatieven van ondernemers nader onderzocht worden door het uitvoeren van business cases. Er wordt gewerkt aan een land-

schapsvisie waarbij relevante aspecten zoals natuur, water, landschap maar met name ook het economisch programma met elkaar in verbinding worden gebracht. De visie is eind 2012 klaar.

projecten die op toeristisch of recreatief gebied een bijdrage leveren aan de deelprojecten van de FlorijnAs. Voorbeelden zijn fiets- en wandelverbindingen, de toegankelijkheid van natuurgebieden en de ontwikkeling van vaarrecreatie.

Het Recreatieschap Drenthe ondersteunt in 2012

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Geen bijzonderheden

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 02 Stadsontwikkeling		bezuiniging 2012
Fasering actualisatie van bestemmingsplannen		100
Kostendekkend maken strategische eigendommen		50
Monumentenzorg: subsidies verlagen		30
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		180

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 02 Stadsontwikkeling	taak 2012	prognose 2012		verschil
-	-	-		-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-		-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 02 : Stadsontwikkeling					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Ruimtelijke ordening	3.763	2.350	3.756	7	V
Stedelijke vernieuwing	560	252	484	76	V
Strategische eigendommen	404	230	384	20	V
Monumentenzorg	140	-12	140	0	
Economische ontwikkeling	2.076	1.424	2.091	-15	N
FlorijnAs	16.200	0	10.700	5.500	V
Subtotaal lasten	23.143	4.244	17.555	5.588	V
Ruimtelijke ordening	918	574	924	6	V
Stedelijke vernieuwing	25	8	9	-16	N
Strategische eigendommen	357	257	467	110	V
Monumentenzorg	0	0	0	0	
Economische ontwikkeling	0	465	465	465	V
FlorijnAs	16.200	0	10.700	-5.500	N
Subtotaal baten	17.500	1.304	12.565	-4.935	N
Resultaat voor bestemming	5.643	2.940	4.990	653	V
Totaal mutaties reserves	-450	381	15	-465	N
Resultaat na bestemming	5.193	3.321	5.005	188	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Stadsontwikkeling:
€188.000 V

Ruimtelijke ordening €13.000 V

Uitvoering loopt vrijwel zoals begroot. Er is sprake van een beperkte verhoging van €13.000

Het project 'Tweede hoofdontsluiting Kloosterveen' is in 2012 afgesloten binnen het begrote budget. De afsluiting van het project is vertraagd door de reparatie van het viaduct in de Europaweg-West. Deze reparatie is eind 2011 geheel afgerond, de kosten van deze reparatie voor de gemeente Assen waren circa €350.000, en pasten nog binnen het projectbudget.

Stedelijke vernieuwing €60.000 V

Als gevolg van de economische situatie wordt er vanuit de markt minder ontwikkeld, waardoor minder uren nodig zijn. Om de economie te stimuleren zetten we in op het beleidsproduct economische ontwikkeling.

De opbrengsten voor private ontwikkelingen zullen naar verwachting €16.000 lager uitkomen.

Strategische eigendommen €130.000 V

Er is minder ureninzet op de exploitatie eigendommen en onderhoud panden. Grondverkoop aan de FlorijnAs €0

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2012 was de planning dat delen van de Blauwe As, het stationsgebied/stadsboulevard en Assen Zuid al in uitvoering zouden komen. Dit is niet het geval. Voor het eerste deel van de Blauwe As tot aan de Nobellaan is een uitvoeringskrediet toegekend van €6,2 miljoen. Met dit werk is in maart begonnen en dit wordt afgerond in 2012. De volgende delen van de Blauwe As worden eind 2012 aanbevolen. De uitvoering van het Stationsgebied en de Stadsboulevard en Assen-Zuid start in 2014-2015.

Smetanalaan heeft geleid tot een eenmalige bate van €140.000, maar de pachtinkomsten liggen lager. Hierdoor is er per saldo naar verwachting een voordeel op de baten van €110.000.

Monumentenzorg €0

Het subsidiebudget wordt volledig ingezet.

Economische ontwikkeling €15.000 N

Door meer inzet op economische ontwikkeling zijn de lasten €15.000 hoger dan begroot.

Vanuit het Grondbedrijf is in totaal €465.000 bijgedragen aan Incass³ en zijn middelen toegevoegd aan de reserve economisch beleid, waardoor de baten hoger zijn dan begroot. Per saldo heeft dit geen effect op resultaat.

Daarnaast is vanuit de reserve cofinanciering economisch beleid €25.000 bijgedragen aan de TT-Junior Track en is een eerste aanbetaling van €44.000 als lening aan Dysi bv verstrekt. De bijdragen aan de Stichting Sensor Universe en het TT-Institute in het kader van ontwikkelen van sensortechnologie worden in 2013 verstrekt. Het beschikbare budget van €165.000 wordt betrokken bij de budgetjaaroverheveling.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Bereikbaarheid binnenstad

Een goede bereikbaarheid is onderdeel van de 'Aantrekkelijke Binnenstad'. Met het programma FlorijnAs wordt de bereikbaarheid van de binnenstad sterk verbeterd.

Het aantal parkeerplaatsen is met de opening van de parkeergarage 'De Nieuwe Kolk' uitgebreid. In het voorjaar van 2013 wordt de nieuwe parkeergarage Citadel geopend. Door diverse werkzaamheden in en rondom de binnenstad is in 2012 verkeershinder ontstaan.

Stimulering fietsverkeer, openbaar vervoer en inzet servicebus

Met de realisatie van De Nieuwe Kolk is er ook een nieuwe fietsstalling gereed voor gebruik. De fietsstalling heeft primair een functie voor personeel en bezoekers van De Nieuwe Kolk. Afhankelijk van het gebruik kan de fietsstalling ook een functie krijgen voor bezoekers van de binnenstad. De stallingsruimte en de fietsenrekken zijn geplaatst. Voor de inzet van stallingsmedewerkers is geen budget voorzien. We zoeken hiervoor een oplossing.

De uitbreiding en vervanging van de fietsstalling in de binnenstad is vertraagd vanwege het opstellen van een raamcontract voor de levering hiervan.

De aanpassingen van de verkeerslichten op busroutes met kortafstandradio (KAR) voor een goede doorstroming van bussen is grotendeels afgerond.

De verkeerslichten die een relatie hebben met Sensor City (Wegvak Peelo) en FlorijnAs worden later aangepast.

De voorbereiding en de invoering in Assen van een Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS), wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Groningen en de provincie Groningen. Door de samenwerking wordt het aantal DRIS-panelen zo groot, dat schaalvoordelen worden verwacht. Voor een goede samenwerking en afstemming zijn de gezamenlijke werkzaamheden voor DRIS ondergebracht bij het OV-Bureau Groningen Drenthe. De planning is dat Assen eind oktober 2013 vierenvijftig DRIS-panelen heeft.

Uitvoering parkeerbeleid en verruiming aanbod parkeervoorzieningen

De mogelijkheden voor straatparkeren nemen af. De effecten hiervan worden in een parkeeronderzoek in beeld gebracht. Daar staat tegenover dat het aanbod aan betaald parkeren in parkeergarages is vergroot. Parkeergarage De Nieuwe Kolk is opgeleverd, waarmee 500 parkeerplaatsen zijn toegevoegd. De bouw van parkeergarage Citadel ligt op schema, deze wordt in het voorjaar van 2013 opgeleverd.

Verbeteren verkeersveiligheid/gedragsbeïnvloeding

Vanwege de bezuinigingen zijn er geen mogelijkheden om infrastructurele maatregelen uit te voeren. Het accent van de advisering is verschoven naar gedragsbeïnvloeding en handhaving.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Goede bereikbaarheid

De Provincie Drenthe en de gemeente Assen hebben eind februari 2012 afgesproken om de plannen voor het Norgerbrugtracé in versoberde vorm door te laten gaan. Aanleiding hiervoor zijn de nieuwe afspraken voor woningbouw in de regio Groningen-Assen. Partijen gaan nu onderzoeken in hoeverre de ontwikkelingen in Assen andere varianten voor de ontsluiting van de woonwijk Kloosterveen en de aanpassing van het Norgerbrugtracé mogelijk maken.

In de begroting voor 2012 is vermeld dat de Nota Mobiliteit wordt afgerond. De nota zal worden opgesteld in 2013. De projecten van de FlorijnAs moe-

ten onder andere input geven voor de Nota Mobiliteit en die waren in 2012 nog niet concreet genoeg.

Verhoogde verkeersleefbaarheid

Om overlast van gemotoriseerd verkeer te beperken treffen we, conform de Wet geluidhinder, maatregelen bij de bron of in de overdracht.

Het toepassen van stil asfalt is onderzocht voor de belangrijkste verkeersaders, zoals de Balkenweg, de Jan Fabriciusstraat, Het Kanaal en de Stadsboulevard. Stil asfalt blijkt niet toepasbaar te zijn op kruispunten. Op wegvak Peelo is stil asfalt toegepast. We overleggen met de bewoners van de wijk

Peelo, op welke manier we de snelheid op het wegvak en daarmee de geluidhinder kunnen beperken.

Bij de uitwerking van de Stadsboulevard van schetsontwerp naar ontwerp, voeren we onderzoek uit in het kader van de Wet geluidhinder.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 03 Mobiliteit		bezuiniging 2012
Beleid gemotoriseerd verkeer		20
Inkomsten parkeren / exploitatie		300
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		320

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 03 Mobiliteit	taak 2012	prognose 2012	verschil	
-	-	-	-	-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-	-	-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Vermindering kortparkeerplaatsen in centrum

De afgelopen jaren is door diverse ontwikkelingen het aantal kortparkeerplaatsen in het centrum afgenomen van 1.200 naar 900 plaatsen.

Uit het plan De Aantrekkelijke Binnenstad blijkt dat door herinrichting van delen van het openbaar gebied waarschijnlijk 250 (kort)parkeerplaatsen in centrum kunnen vervallen.

Het gewenste schonere straatbeeld met minder auto's kent een financiële keerzijde. Minder straatparkeerplaatsen betekent minder inkomsten. Het opheffen van een kortparkeerplaats kost gemiddeld €1.500 per jaar. De praktijk heeft geleerd dat kort-

parkeerders nauwelijks gebruik maken van parkeergarages. Vermindering van inkomsten door het verminderen van kortparkeerplaatsen wordt dus niet volledig gecompenseerd door extra inkomsten uit parkeergarages.

Inkomsten parkeergarage Citadel

De inkomsten van de nieuwe parkeergarage Citadel worden mede bepaald door de aantrekkingskracht van dit complex. De gewenste toestroom van parkerend winkelend publiek wordt vooral bepaald door de kwaliteit van de invulling van de 'commerciële plint'. Snelle invulling van de 'plint' met kwaliteitswinkels is dus van groot belang.

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 03 : Mobiliteit					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Verkeer	561	314	626	-65	N
Openbaar vervoer	283	133	249	34	V
Betaald parkeren	4.119	1.556	3.584	535	V
Subtotaal lasten	4.963	2.003	4.459	504	V
Verkeer	10	63	73	63	V
Openbaar vervoer	0	0	0	0	
Betaald parkeren	4.051	2.239	3.682	-369	N
Subtotaal baten	4.061	2.302	3.755	-306	N
Resultaat voor bestemming	902	-299	704	198	V
Totaal mutaties reserves	-905	-27	-766	-139	N
Resultaat na bestemming	-3	-326	-62	59	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose: Ten opzichte van het programmabudget is er een voordeel van €59.000

Verkeer €25.000 V

We verwachten een voordeel van €25.000 in de bedrijfsvoering, als gevolg van minder ureninzet. Vanuit de reserve grote projecten is €27.000 bijgedragen aan de Europaweg West. De provincie heeft €63.000 bijgedragen aan het project voor gedragsbeïnvloeding. Per saldo hebben deze bijdragen geen effect op het resultaat.

We gaan ervan uit dat de projecten ten bedrage van €110.000 gerealiseerd worden (30 km zone Weiersstraat, bewaking De Nieuwe Kolk en uitbreiding fietsenstalling Marsdijk.) De hiervoor ontvangen en gereserveerde gelden worden ingezet.

Openbaar Vervoer €34.000 V

Als gevolg van lagere energielasten, minder ureninzet op openbaar vervoer en de luchthaven Eelde, ontstaat een voordeel van €34.000.

Betaald Parkeren €0

De lasten vallen €535.000 lager uit door de latere ingebruikname van De Nieuwe Kolk en de Citadel. Hierdoor zullen met name de kapitaallasten lager zijn.

Door de latere ingebruikname komen de baten ook €369.000 lager uit. Als gevolg hiervan zal de benodigde onttrekking aan de reserve €166.000 lager zijn.

Het aantal parkeerders in juli 2012 is nagenoeg gelijk aan juli 2011. Het aantal bezoekers aan de nieuwe parkeergarage blijft echter achter bij de prognose.

De openstelling van het Drents museum heeft een positief effect op de aantallen parkeerders in de Torrenlaan, daar waar de werkzaamheden in het Mercuriuscentrum juist een negatief effect hebben.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Invulling Schoon, Heel en Veilig

De bezuinigingstaakstelling wordt nu nog gehaald door het uitstellen van groot onderhoud en vervangingen in de Openbare Ruimte (wegen, verlichting, wegmeubilair, speelvoorzieningen). Hiermee is er tijd om andere bezuinigingsopties uit te werken die gefaseerd ingaan. Op termijn kunnen groot onderhoud en vervanging wel weer plaatsvinden. In het derde kwartaal van 2012 zijn we gestart met de uitwerking van de bezuinigingsopties.

Het opstellen van het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan Assen 2013-2017 is gestart, evenals de herziening van de Nota Wegbeheer 2008. Hierbij houden we rekening met de bezuinigingstaakstelling.

Continueren gebiedsgericht werken

Binnen Gebiedsgericht Werken, werken we in grotere 'robuuste' gebieden. Voor deze gebieden worden door de projectleiders (een duo van gemeente en corporatie in gelijkwaardigheid) visies gemaakt. Deze visies zijn niet vrijblijvend en maken duidelijk waar we in de betreffende gebieden de komende jaren de leefbaarheid gaan verbeteren dan wel op orde houden.

Omdat we in 2012 vooral de aanpak hebben ontwikkeld, hebben we een deel van het budget gereserveerd voor de ingrepen die, na het opleveren van de visie eind 2012, in 2013 worden gedaan. Daarnaast zijn er dit jaar lopende projecten in deelgebieden geweest en hebben we de nieuwe naam en aanpak 'Mijn Buurt Assen' op de kaart gezet. Hierin ligt een relatie met de veranderagenda Zorg en Welzijn.

Activeren en participeren bewoners in de wijken

Bewoners worden actiever betrokken bij het groen in hun leefomgeving, bijvoorbeeld door het vernieuwen en verbreden van de activiteiten van de Natuur- en Milieueducatie. Ook door kleinschalige verfraaiingsacties, waarbij de bewoners het plantwerk zelf uitvoeren, bijvoorbeeld via bollenacties en stadsmoestuinen.

Bundeling voorzieningen in de wijken

In 2012 werken we aan het inrichten en uitbouwen van wijkservicepunten in Assen-Oost en Kloosterveen. Vanuit de servicepunten ontwikkelen we op wijkniveau een geïntegreerd aanbod van welzijn en zorg.

Deze ontwikkeling wordt aangestuurd vanuit de regiegroep Wonen, Zorg en Participatie. In deze groep hebben bestuurders zitting vanuit zorg, welzijn, werk en inkomen en gemeente.

We ontwikkelen - in het kader van de Bestuursopdracht Zorg en Welzijn - samen met inwoners en instellingen de veranderagenda Zorg en Welzijn. Op basis van deze agenda zal worden besloten of we verder gaan met woonservicezones en hoeveel budget hiervoor beschikbaar is.

Planontwikkeling het Groene Frame

Groen, ecologie en duurzaamheid hebben in plannen zoals de FlorijnAs en Assen aan de Aa een prominente rol; de uitgangspunten en kansen van de Groenstructuurvisie en het Groene Frame worden zoveel mogelijk toegepast. Het voorstel voor de groene ontwikkeling van het gebied Amelte aan de rand van de wijk Assen Oost is beschikbaar. Dit is een onderdeel van de visie 'Assen aan de Aa' en leidt tot een duurzame stadsrand en recreatieve ommetjes. Eco-verbindingen en passages worden nadrukkelijk meegenomen in FlorijnAs-projecten. Het gaat hierbij om de Stadsboulevard en Assen-Zuid. Ook worden, samen met een groot aantal partijen waaronder de provincie, de mogelijkheden verkend om de natuur van het Witterveld te versterken. Dit betreft onder andere het maken van ecologische verbindingen naar het Esmeer-gebied en Geelbroek.

De volgende plannen zijn dit jaar gestart: Asser Ecologische Hoofdstructuur en een plan voor het versterken en herstellen van stedelijke groenstructuren.

De volgende plannen worden doorgeschoven naar 2013 en 2014: stimuleringsregeling groene initiatieven, ontwikkeling duurzame stadsranden, ontwikkelen ecologische verbindingen en eco-passages, ontwikkelen recreatieve ommetjes.

Evaluatie groenstructuurvisie

De evaluatie is eind 2012 gereed.

Planontwikkeling beheer natuurlijke graslanden

Voor het beheer van natuurlijke graslanden is vanaf dit voorjaar een schaapskudde ingezet. Doel is het verhogen van de ecologische waarde, de levendigheid en educatieve waarde. Dit beheer loopt prima, de buurtbewoners vinden het erg leuk en de reacties zijn positief. Wel blijkt dat de kudde van 150 scha-

pen vanwege de voedselrijke grond in combinatie met het natte groeiseizoen het gebied niet volledig kan begrazen. Daarom wordt er dit najaar incidenteel gemaaid.

Stimuleren en faciliteren van activiteiten in recreatiegebieden

Geen bijzonderheden.

Begraven en begraafplaatsen

Over de evaluatie en de actuele situatie van dit onderwerp is uw raad in juni separaat geïnformeerd. De vaststelling van de beheersverordening door uw raad is uitgesteld tot begin 2013, omdat we prioriteit hebben gegeven aan het herstellen van de vernielde graven op Zuiderbegraafplaats.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Rotonde adoptie plan

In dit plan biedt de gemeente Assen bedrijven, verenigingen, scholen en groepen bewoners de mogelijkheid om een rotonde te adopteren. Zo bieden we mogelijkheden aan deze partijen om zich binnen de gemeente te profileren en de rotondes representatief te houden of te maken.

In april 2012 was dit plan gereed en uw raad is separaat geïnformeerd. Er is door diverse partijen informatie opgevraagd en we verwachten dat dit eind van het jaar tot 1 of enkele adopties zal leiden.

Voorlichting en educatie

De voorbereidingen voor de programmering van het Milieu Educatief Centrum (MEC) en vooral de samenwerking met diverse partijen, zijn in volle gang. Ook de regionale contacten zijn geïntensiveerd; omdat Assen een voortrekkersrol heeft op gebied van duurzaamheidseducatie is de interesse bij anderen gewekt. Dit moet leiden tot een betere regionale samenwerking waarin het MEC een prominente rol krijgt. De 'aftrap' hiervoor vindt eind november plaats tijdens een expertmeeting voor bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het ontwerpen van de natuurspeelplaats die onderdeel uitmaakt van het MEC is gestart. Dit gebeurt samen met de gebruikersgroepen van het MEC, de Vrienden van het Asserbos en kinderen.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 04 Stads- en wijkbeheer		bezuiniging 2012
Schoon, Heel en Veilig & korting op volumebeleid		1.385
Kinderboerderijen		50
Wijkbudgetten		75
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		1.510

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 04 Stads- en wijkbeheer	taak 2012	prognose 2012		verschil
-	-	-		-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-		-

Bijzonderheden

Bezuiniging kinderboerderijen

De bezuiniging op de kinderboerderijen wordt nog niet gerealiseerd middels het afstoten van de exploitatie. Dit is nog niet haalbaar in 2012 vanwege de relatie met de bestuursopdracht Werk en Inkomen, het nog te bouwen MEC (Milieu Educatief Centrum) en de voorbereidingstijd die hiervoor nodig

is. Het tijdstip van de bezuiniging op de kinderboerderijen is afhankelijk van de bestuursopdracht én van de realisatie van het MEC, dit vanwege de financiële voordelen die een gezamenlijke exploitatie biedt.

Het alternatief voor 2012 is gevonden binnen het beleidsproduct Groenbeheer. Door het uitstellen

van werkzaamheden (uitbesteding aan derden) en voordelen op belastingen en verzekeringen is de

bezuiniging van €50.000 te realiseren.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 04 : Stads- en wijkbeheer					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Wegbeheer	3.206	670	2.827	379	V
Verzorging overige infrastructuur	5.468	2.855	5.282	186	V
Groenbeheer	6.603	4.593	6.577	26	V
Wijkzaken	2.274	703	1.727	547	V
Rioolbeheer en waterzuivering	5.814	2.167	5.183	631	V
Begraven	658	528	665	-7	N
Beheer & exploitatie buitenruimte	212	88	166	46	V
Subtotaal lasten	24.235	11.604	22.427	1.808	V
Wegbeheer	91	398	608	517	V
Verzorging overige infrastructuur	578	6	582	4	V
Groenbeheer	163	55	188	25	V
Wijkzaken	400	0	0	-400	N
Rioolbeheer en waterzuivering	6.182	5.991	6.030	-152	N
Begraven	658	400	665	7	V
Beheer & exploitatie buitenruimte	334	202	363	29	V
Subtotaal baten	8.406	7.052	8.437	31	V
Resultaat voor bestemming	15.829	4.552	13.990	1.839	V
Totaal mutaties reserves	-167	0	867	-1.034	N
Resultaat na bestemming	15.662	4.552	14.857	805	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

**Prognose saldo Programma Stads- en Wijkbeheer
€805.000 V**

Wegbeheer prognose €342.000 V

Dit jaar zijn er veel werkzaamheden die betrekking hebben op het leggen van kabels en leidingen, zoals het aanleggen van glasvezel in Kloosterveen. Dit levert een meeropbrengst op van €521.000. Daar tegenover staan extra uitgaven in verband met deze werkzaamheden. We verwachten dat de volledige meeropbrengst in 2012 ingezet wordt voor herbestrating. Door lagere inzet voor beleid en minder klein onderhoud op wegen ontstaat een voordeel van €342.000. Een paar grootonderhoudsprojecten zijn aangehouden en doorgeschoven. Hierdoor ontstaat een voordeel van €560.000 op dit budget.

Dit voordeel is in 2013 nodig voor de uitvoering van de projecten en wordt in de reserve wegbeheer

gestort.

**Verzorging overige infrastructuur prognose
€189.000 V**

De aanschaf van afvalbakken is door het wachten op juridische afwikkeling vertraagd. We gaan er vanuit dat het budget van €115.000 wel in 2012 wordt besteed. Overige voordelen ontstaan door lagere kosten op gladheidsbestrijding, verkeersregelingen en onderhoud van kunstwerken. Het voordeel op de verkeersregelinstallaties wordt structureel ingezet voor de taakstelling op Schoon, Heel en Veilig.

Groenbeheer prognose €51.000 V

De inkomsten zijn €25.000 hoger dan begroot. Het voordeel op het onderhoud bedraagt €26.000.

Wijkzaken prognose €147.000 V

Voor Gebiedsgericht werken is in de jaarrekening 2011 aangegeven dat met de betrokken partijen financiële afspraken gemaakt zijn en dat de aanpak van de robuuste gebieden als meerjarige projecten opgepakt gaan worden.

In 2012 is gewerkt aan het ontwikkelen van de visie om de leefbaarheid te verbeteren dan wel op orde te houden.

Het voordeel van €147.000 ontstaat door lagere kosten wijkbudgetten, wijkregie en sectorwerkzaamheden. Hiervan heeft €74.000 betrekking op de bedrijfsvoering.

Rioolbeheer en waterzuivering prognose €0

Op rioolbeheer is een voordeel ontstaan van €400.000 op de kapitaallasten doordat werkzaamheden later worden uitgevoerd of zijn uitgesteld. Het voordeel wordt in de reserve rioolbeheer gestort.

Op het project Blauwe As fase 1 bevaarbaar maken

de Vaart is minder subsidie ontvangen. Hierdoor stijgen de kapitaallasten met €50.000. Dit nadeel wordt gecompenseerd door lagere kosten in het onderhoud en kosten van de haven.

Begraven prognose nihil

Het resultaat op begraven is nihil. Het herstellen van de vernielde grafbedekkingen op de Zuiderbegraafplaats kost €62.000. Dit wordt gedekt uit de post onvoorzien.

Beheer en exploitatie buitenruimte prognose €76.000 V

Voor het beheer en de exploitatie van de buitenruimte verwachten we per saldo een voordeel van €76.000. Dit positieve resultaat ontstaat door lagere ureninzet (€14.000) stichting Veiligheidszorg Drenthe op de weekmarkt en lagere bedrijfsvoeringskosten (€32.000) door het verschuiven van uren. De afsluiting van een tijdelijk contract voor de billboards zorgt voor €30.000 aan meeropbrengst.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stimulering onderwijskansen via een breed onderwijsaanbod

Alle geplande activiteiten zijn in uitvoering genomen of gecontinueerd.

Het thema Oog voor Jeugd uit Passend Onderwijs is een apart deelproject in de bestuursopdracht Zorg en Welzijn. We overleggen met schoolbesturen en zorgpartijen over de afstemming van zorg in en om de school en er is een nauwe relatie met de pilot Jeugdzorg Drenthe.

De regionale aanpak van Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd wordt door de provincie Drenthe ondersteund. De gemeente Assen heeft hierbij het voortouw.

Het onderzoek naar de wijze waarop voortgezet onderwijsadviezen tot stand komen is afgerond. De afsluitende bespreking heeft geleid tot een aantal nieuwe initiatieven. Uw raad is hierover geïnformeerd.

Voor 2012 hebben we de Volwasseneneducatie ingekocht bij het Drenthe College Volwasseneneducatie. De gemeente Assen en de landelijke Stichting Werkschool hebben een samenwerkingsverband gesloten. Het project 'De Navigator' dat eind 2011 met subsidie van de gemeente Assen is gestart wordt in de Werkschool ingepast. Dit betekent dat met uw-middelen vijftig jongeren met een licht verstandelijke beperking naar de arbeidsmarkt worden geleid.

Stimulering ontwikkelingskansen kinderen via Brede Scholen inclusief het centrum voor jeugd en gezin

Brede School

De Stuurgroep Brede School heeft afspraken gemaakt over sturen op hoofdlijnen aan de voorkant, ontwikkeling en uitvoering op wijkniveau, differentiatie tussen wijken en meer draagvlak en verantwoordelijkheid vanuit de wijken en partners. Aansluitend is de inzet van de Brede School Managers afgestemd met de Veranderagenda Zorg en Welzijn.

Volwasseneneducatie

De zorgstructuur in en rond de voorschoolse voorzieningen, ontwikkeld in het project Samen Vroeg Erbij, is beschikbaar voor alle voorschoolse instellingen.

De zorgstructuur in en rond de Buitenschoolse Opvang krijgt vorm in nauwe samenhang met de zorgstructuur in de scholen. Dit vindt plaats in het kader

van de doorontwikkeling van het centrum voor jeugd en gezin, de transformatie van de Jeugdzorg en de afstemming Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd.

Per 1 januari 2013 wordt het onderdeel volwasseneneducatie in de Wet educatie beroepsonderwijs aangepast. Het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, bedoeld om jongeren van 18 jaar en ouder een diploma te laten halen, komt rechtstreeks onder aansturing van het Rijk en de middelen gaan rechtstreeks naar een regionaal opleidingscentrum zoals het Drenthe College. We verwachten dat het budget voor volwasseneneducatie hierdoor halveert. De resterende middelen mogen alleen ingezet worden ter bestrijding van laaggeletterdheid.

Verbetering startpositie basisonderwijs 0-4 jarigen

Eind 2010 is het Richtinggevend beleidskader 'voorschool 2011-2015' ten behoeve van voor- en voegschoolse educatie 'Jongleren' vastgesteld. Op basis van dit beleidskader wordt jaarlijks een uitvoeringsplan geschreven. We willen voldoen aan de Wet ontwikkelingskansen. Doelgroeppeuters worden naar voegschoolse educatie geleid. Door kwaliteit en educatie realiseren we een dekkend aanbod voor alle doelgroeppeuters in Assen.

In 2011 zijn twee onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en voegschoolse educatie door het interne auditteam en de Inspectie van het Onderwijs. De uitkomsten van deze onderzoeken zijn verwerkt in het uitvoeringsplan 2012 en hebben geleid tot drie thema's waarop extra nadruk wordt gelegd: doorgaande lijn, vastleggen van afspraken en resultaten van voegschoolse educatie en evaluatie.

In 2012 is het beleidskader 'Jongleren.....' geëvalueerd op basis van bestaande stukken en onderzoeken. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in het uitvoeringsplan voor 2013.

Aanpak/resultaten terugdringen voortijdig schoolverlaten c.a.

RMC (regionaal meld- en coördinatiepunt)

Voor de periode 2012-2015 heeft het ministerie de doelstelling om voortijdig schoolverlaten te beperken aangescherpt. Hiervoor is een nieuw convenant 2012-2015 getekend en zijn door scholen en onze organisatie (Assen is contactgemeente) middelen aangevraagd om voortijdig schoolverlatenmaatregelen uit te kunnen voeren. De middelen zijn aangevraagd op basis van een uitvoerige voortijdig

schoolverlaten-regioanalyse die door scholen en ons is opgesteld.

In 2012 is een regionaal meld- en coördinatiepunt-beleidsplan gemaakt dat gelijk loopt met de voortijdig schoolverlaten convenantperiode. Op bestuurlijk niveau vindt in de regio Noord en Midden Drenthe overleg plaats over het nieuwe beleid voor 2013-2015. Dit beleid sluit nauw aan op Passend Onderwijs, Zorg voor Jeugd.

Verdere uitvoering van de kwaliteitsimpuls onderwijshuisvesting

De kwaliteitsimpuls bevindt zich in de laatste fase. Daarmee wordt een proces afgerond dat vanaf 2004 loopt om de schoolgebouwen in Assen op te waarderen naar de hedendaagse eisen die aan gebouwen mogen worden gesteld.

Uw raad heeft middelen beschikbaar gesteld voor de multifunctionele accommodatie Assen-Oost, waarin de basisscholen Regenboog en Vredeveld worden gehuisvest. De uitbreidingen van de basisscholen in Marsdijk worden tussen maart 2012 en augustus 2013 opgeleverd.

De uitbreiding van de Driesprong is vertraagd, vanwege ingediende zienswijzen tegen de wijziging van het bestemmingsplan.

In 2012 starten de voorbereidende bouwwerkzaamheden voor de locatie Quintus van het Dr. Nassau College. Half oktober 2012 begint de bouw voor de locatie Lariks van de Christelijke Scholengemeenschap Vin-

cent van Gogh, die voor de zomer 2014 wordt opgeleverd. Over de renovatie en gedeeltelijk vervangende nieuwbouw van de locatie Penta wordt overleg gevoerd met de directie/het bestuur van de school.

Door stagnatie in de woningbouwproductie wordt de planning voor de afronding van de bouwvoorbereiding voor het derde cluster Kloosterveen dit jaar niet afgerond. Wij beraden ons op de gevolgen die de aangepaste woningbouwplanning voor de bouw van het derde cluster moet hebben en betrekken de schoolbesturen daarbij.

Verzelfstandiging Plateau openbaar onderwijs

In september 2011 is gestart met het onderzoek naar de mogelijke verzelfstandiging van het Plateau openbaar onderwijs (bevoegd gezag van de dertien openbare basisscholen in Assen). Hiervoor is de volgende onderzoeksopdracht geformuleerd: 'Brenge alle consequenties van de mogelijke bestuurlijke verzelfstandiging in beeld en geef op basis daarvan aanbevelingen voor het al dan niet verzelfstandigen van het Plateau openbaar onderwijs'.

In juni 2012 hebben we uw raad geïnformeerd over het besluit om het onderzoeksproces op te schorten. Dit biedt ons en het Plateau openbaar onderwijs de kans om in de reguliere verhoudingen te werken aan een reëel meerjarenperspectief, het oplossen van verschillen tussen de balansen en het uitwerken van enkele discussiepunten. Wanneer deze zaken zijn opgeleverd dan wel opgelost, wordt het project weer opgestart en komt er een eindrapportage met een advies over de eventuele verzelfstandiging.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Naschoolse activiteiten

De organisatie en coördinatie van de Naschoolse Activiteiten in het kader van de Brede School is, zoals gepland, nog niet per 2012 geregeld. Het overleg met een externe partner hierover heeft nog niet tot overname van organisatie en coördinatie geleid. Deze organisatie en coördinatie wordt voorts nog door de gemeente zelf uitgevoerd.

Voor de uitvoering van de procesregie op Passend Onderwijs door onze organisatie zijn in de begroting 2012 geen middelen voorzien. Binnen het programmabudget Onderwijs is hiervoor inmiddels ruimte gevonden.

In de procesregie wordt in activiteiten zoals bijeenkomsten, inzet deskundigen, onderzoek en evaluatie voorzien. In 2012 dient duidelijkheid te ontstaan over de inzet van Schoolmaatschappelijk Werk in het voorgezet onderwijs. Tot en met 2012 is sprake van projectfinanciering. Dit thema nemen we mee in de uitwerking van de bestuursopdracht Zorg en Welzijn, de doorontwikkeling van het centrum voor jeugd en gezin en de transitie Jeugdzorg. Het betreft vooral de vraag in hoeverre Noordermaat (instelling voor maatschappelijk werk) binnen de reguliere subsidie deze taak kan uitvoeren.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 05 Onderwijs		bezuiniging 2012
Motorische remedial teaching		33
Leerlingenvervoer		75
Schrappen onderwijsgids		5
Educatieve voorzieningen Brede School		100
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		213

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 05 Onderwijs	taak 2012	prognose 2012	verschil	
-	-	-	-	
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-	-	

Bijzonderheden

Bezuinigingen op de Brede School

De bezuiniging op de Brede School (in 2012 in totaal €100.000) kan worden gerealiseerd. Uw raad heeft daartoe een separaat voorstel ontvangen,

waarin de invulling van de bezuiniging gewijzigd is (formatie in plaats van activiteitenbudget).

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 05 : Onderwijs					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Huisvesting onderwijs	8.892	5.633	9.257	-365	N
Schoolbestuurlijke taken	24.641	884	24.657	-16	N
Lokaal onderwijsbeleid	2.378	1.133	2.124	254	V
Uitvoering lokaal onderwijs	1.624	855	1.565	59	V
Volwasseneducatie	374	182	363	11	V
Subtotaal lasten	37.909	8.687	37.966	-57	N
Huisvesting onderwijs	32	28	520	488	V
Schoolbestuurlijke taken	24.328	645	24.328	0	
Lokaal onderwijsbeleid	382	254	382	0	
Uitvoering lokaal onderwijs	512	254	512	0	
Volwasseneducatie	350	234	350	0	
Subtotaal baten	25.604	1.415	26.092	488	V
Resultaat voor bestemming	12.305	7.272	11.874	431	V
Totaal mutaties reserves	0	-12	0	0	
Resultaat na bestemming	12.305	7.260	11.874	431	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Onderwijs €431.000 V

Er ontstaat een voordeel op de bedrijfsvoeringskosten van €57.000. Dit heeft grotendeels te maken met het vertraagd opvullen van vacatures en door de omzetting van de bezuiniging op de Brede School van kosten derden naar formatie.

Doordat projecten later opgeleverd worden dan gepland (multifunctionele accommodatie Pittelo, Scholen Marsdijk, uitbreiding Kompas) ontstaat er vrijval van kapitaallasten van €123.000. Verder valt er €14.000 aan kapitaallasten vrij als gevolg van het later uitvoeren van een investering in het softwarepakket voor leerlingenadministratie LLa4all.

Op het leerlingenvervoer verwachten we een voordeel van €237.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat de financiële effecten van de aanbesteding fors lager uitvallen en anderzijds doordat de verwachte volume-effecten in het schooljaar 2011-2012 uitblijven. Bij het opstellen van de begroting 2013 is

het budget voor het leerlingenvervoer structureel naar beneden bijgesteld met €225.000 vanwege lager uitvallende lasten van de aanbesteding.

Er wordt onderzoek gedaan naar de huisvesting van scholen in Kloosterveen. Om de noodlokalen aan de Aletta Jacobsweg op te knappen is binnen de begroting een budget van €125.000 gereserveerd. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, zal dit wel of niet uitgevoerd worden. In de prognose zijn we er vanuit gegaan dat het budget wel besteed zal worden.

De begroting 2012 van het Plateau openbaar onderwijs sluit met een nadeel van €186.000. De laatste tussenrapportage van het Plateau openbaar onderwijs geeft bij eindejaarprognose een tekort van €318.000 weer. Dit nadelig verschil wordt grotendeels veroorzaakt door stijgingen in de personele lasten als gevolg van salarisstijgingen. Het nadelig resultaat wordt in mindering gebracht op de vermogenspositie van het schoolbestuur. De gemeentelijke begroting zal hierdoor per saldo niet wijzigen.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Opening en exploitatie De Nieuwe Kolk

De Nieuwe Kolk is open! Theater en Bioscoop De Nieuwe Kolk, Centrum voor Beeldende Kunst Drenthe en Bibliotheek Assen hebben hun intrek genomen in het gebouw. Het kunstwerk Sensor Valley 8.0 van Daan Roosegaarde is onthuld in april 2012.

Naar aanleiding van de adviezen uit de second opinion over het verkrijgen van inzicht over de beheersing van het bouwproces en de relatie met de exploitatie van De Nieuwe Kolk is in het najaar 2011 een werkgroep gestart om de exploitatietekorten in kaart te brengen en een herziene exploitatie op te zetten. Daarnaast zijn er door de werkgroep oplossingsrichtingen in kaart gebracht. In het najaar 2011 heeft u bij de begroting van 2012 voor de exploitatie van De Nieuwe Kolk nog eens structureel €1 miljoen beschikbaar gesteld. Conform de toezegging bij de begroting 2012 hebben wij u bij voorjaarsnota geïnformeerd over de omvang van de meerkosten, de herziene exploitatie van De Nieuwe Kolk en de risico's. Daarnaast heeft u ingestemd met de oplossingsrichtingen, te weten: de Weiersstraatreserve inzetten voor de gehele exploitatie van De Nieuwe Kolk als amortisatiereserve en versneld inzetten als dekking van de exploitatietekorten.

Accommodaties/huisvesting podiumkunsten

De partijen van het Mercuriustheater kunnen op de huidige locatie hun programmering vervolgen tot de zomer van 2013. Daarna willen zij zich vestigen in het ICO-gebouw. Dit was de uitkomst na een uitgebreid onderzoek naar mogelijke locaties. Eigenheid en voldoende bewegingsvrijheid zijn van cruciaal belang voor deze partijen en dit kan leiden tot nieuwe vormen van ruimtegebruik. Onderzoek naar ruimtegebruik, beheerconstructies, gebouwaanpassingen, bezettingsgraad, eventuele programmatische verschuivingen voor reeds gevestigde huurders, huurdering, verhuizing en de financiële vertaling van al deze zaken wordt op dit moment uitgevoerd.

Het gezamenlijk onderbrengen van meerdere organisaties op het gebied van cultuur en amateurkunst in het ICO-gebouw biedt de mogelijkheid om het idee 'Cultuur onder Dak' verder uit te werken. Een centrale huisvesting biedt inhoudelijke voordelen voor een broedplaats of platform van amateurkunst.

Ook is gebleken dat enkele provinciale gezelschappen op zoek zijn naar vergaande samenwerking en gezamenlijke huisvesting. In het huisvestingsvraagstuk worden die partijen meegenomen. Deelname

van deze partijen versterkt de positie van Assen als Drents centrum van de kunsten.

Gewerkt wordt aan een locatie met een vaste beheerorganisatie gebaseerd op het principe van social return en die zich op elk moment kan verantwoorden aan de gebruikers en overheden.

Zodra duidelijk is welke aanpassingen noodzakelijk zijn, welke beheerorganisatie wordt toegepast zal het kostenplaatje worden opgesteld. Daarna wordt de raad gevraagd het benodigde krediet hiervoor beschikbaar te stellen. Oktober 2012 is de raad per brief over de voortgang geïnformeerd.

Implementatie beleidskader heruitvinden bibliotheekwerk

Per 2012 is gestart met de implementatie van het herziene beleidskader. Alle filialen zijn gesloten, met uitzondering van de filialen in Marsdijk en Kloosterveen. De reorganisatie die nodig was om de bezuinigingen op te vangen is nu afgerond. Inmiddels is de Bibliotheek verhuist van het Forum naar De Nieuwe Kolk. Op 6 juli is officieel een uiterst moderne bibliotheek geopend.

Sinds de opening van de Bibliotheek Assen in De Nieuwe Kolk is de belangstelling groot. De uitleeningen zijn in juli en augustus gestegen met ongeveer 20% en ook het aantal leden is behoorlijk toegenomen in korte tijd. Daarnaast is de Bibliotheek Assen in De Nieuwe Kolk genomineerd voor Bibliotheek van het Jaar.

Inmiddels is met 90% van de basisscholen in Assen een langdurige samenwerkingsovereenkomst (van tenminste drie jaar) aangegaan waarin een breed programma wordt aangeboden en waarbij de scholen zelf kunnen bepalen welke diensten en producten zij kunnen afnemen. Dit kunnen programma's zijn op het gebied van leesbevordering, begrijpend lezen, mediawijsheid, wisselcollecties en e-learning omgeving.

Continueren betrokkenheid bij cultuur

De subsidieregeling cultuur is in januari geactualiseerd en gebruiksvriendelijker gemaakt. Door een bijstelling van het jaarlijks beschikbare budget is de hoogte van de maximale subsidie per aanvraag verlaagd, maar kan het aantal aanvragen gelijk blijven. Vernieuwing en participatie blijven centraal staan. In de praktijk is gebleken dat een aantal kleine aanpassingen nodig zijn; deze worden nog in 2012 doorgevoerd.

Door de integrale aanpak van het Cultuurmenu sluit het ICO beter aan bij de kerntaken van het onderwijs en krijgt elk kind in de schoolgaande leeftijd minimaal vier keer een kennismaking, actief en receptief, met diverse cultuurdisciplines, inclusief erfgoededucatie. De in 2011 aangestelde combinatiefunctionaris cultuur bij het ICO maakt een belangrijke verbinding met de Brede School, het netwerk van scholen, de wijken en de culturele omgeving. Hiermee worden de toegankelijkheid en participatie in hoge mate bevorderd. De in 2012 aangestelde verenigingsondersteuner sport en cultuur richt zich op versterken van verenigingen, fondsenwerving, ledenwerving en versterking van het bestuurlijke kader van verenigingen.

Handhaven cultureel imago Assen

De Asser stadskunstenaars spelen een rol bij het op laagdrempelige wijze profileren van Assen als creatieve en culturele gemeente, bij voorkeur aan de hand van voor de stad Assen actuele thema's.

Met de handhaving van het budget levendig Assen kan het succesvolle evenementenbeleid grotendeels worden voortgezet. De relatie met toerisme, recreatie en stadsmarketing wordt steeds meer gevonden.

Het in 2011 opgestarte traject Cultureel Hart krijgt in 2012 meer vorm en heeft zich vertaald in de eerste activiteiten waarin culturele instellingen, gemeente en ondernemers zich verbinden, bijvoorbeeld in de week Kolkend Assen. Ook zijn in 2012 de branding en marketing opgepakt.

Implementatie en doorontwikkeling cultuurfonds

We onderzoeken hoe het Cultuurfonds gevuld en ingezet kan worden. Daarbij kijken we naar gemeentelijke financiën, subsidies, percentageregeling en dergelijke, maar ook naar de mogelijkheid om elders middelen aan te trekken, via sponsors of landelijke regelingen. Mogelijk leidt dit naar een separate rechtspersoon van het Cultuurfonds. De focus van de inzet van de middelen is voor de komende vier jaar op het Culturele Hart gericht.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Huisvesting amateurkunst

Indien de herhuisvesting amateurkunst in het ICO-pand doorgaat, kan dit financiële consequenties hebben ten gevolge van eventuele gebouwaanpassingen, verhuiskosten, wijzigingen in beheerskosten en huurtarieven. Deze consequenties moeten dan tegen de jaarlijkse huuropbrengsten worden afgezet.

Deze opdracht wordt in het onderzoek herhuisvesting amateurkunst meegenomen.

Rijks gelden Beeldende kunst en vormgeving

Deze rijksbijdrage van €150.000 per jaar wordt in de periode 2012 - 2017 gecontinueerd.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 06 Kunst en cultuur		bezuiniging 2012
Subsidies kunst en cultuur		60
Herorganisatie ICO		51
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		111

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 06 Kunst en cultuur	taak 2012	prognose 2012	verschil	
-	-	-	-	
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen				-

Bijzonderheden

ICO

In de Voorjaarsnota is besloten de bezuiniging voor het ICO in 2012 en 2013 met €200.000 terug te brengen en vanaf 2014 blijvend met €150.000 te verlagen. Omdat we verwachten dat met ingang van het jaar 2014 de herhuisvesting amateurkunsten in het ICO voldoende middelen genereert, zijn we er vanuit gegaan dat vanaf het jaar 2014 een bezuini-

ging van €100.000 door het ICO zal worden opgebracht.

Bibliotheek Assen

Via de Voorjaarsnota is besloten dat het structurele tekort op de bezuinigingstaakstelling Bibliotheek Assen ad €72.000 wordt betrokken bij de vervolgebzuinigingen. Het incidentele tekort in 2013 ad €375.000 is betrokken bij het samenstellen van de begroting 2013.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Exploitatie De Nieuwe Kolk

De exploitatie van De Nieuwe Kolk (waar de exploitaties van het Theater en de Bioscoop De Nieuwe Kolk, de Bibliotheek Assen, het Centrum Beeldende Kunst (CBK) Drenthe en het cultuurportaal onder vallen) blijft de komende jaren risicovol.

We hebben een meerjarenraming opgesteld. De uitgangspunten ten aanzien van bezoekersaantallen en verwachte omzetten die ten grondslag liggen aan de begrotingen (bedrijfsplannen en meerjarenplannen) zijn ambitieus, maar niet onrealistisch. Hierin zit een risico. We zijn een belangrijke subsidiever-

strekker van de genoemde organisaties. Hoe de verschillende exploitaties zullen uitpakken, kunnen wij pas zien na ingebruikname van De Nieuwe Kolk.

Wij hebben ervoor gekozen om de meerkosten van de exploitatie van De Nieuwe Kolk af te dekken door het versneld inzetten van de Weiersstraatreserve. Op basis van de meerjarenraming verwachten wij dat vanaf 2025 de reserve leeg is en derhalve niet meer ingezet kan worden ten behoeve van de verschillende exploitaties. Ten aanzien van de exploitatie wordt het risico voor de lange termijn geschat op circa €2,5 miljoen per jaar.

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 06 : Kunst en cultuur					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Bibliotheekvoorziening	3.310	2.586	3.310	0	
Schouwburg	5.084	2.832	5.084	0	
Kunstbeoefening en -bevordering	333	189	333	0	
Creatieve en culturele vorming	3.557	2.154	3.557	0	
Subtotaal lasten	12.284	7.761	12.284	0	
Bibliotheekvoorziening	0	0	0	0	
Schouwburg	0	2.016	0	0	
Kunstbeoefening en -bevordering	0	0	0	0	
Creatieve en culturele vorming	860	591	860	0	
Subtotaal baten	860	2.607	860	0	
Resultaat voor bestemming	11.424	5.154	11.424	0	
Totaal mutaties reserves	-3.103	149	-3.103	0	
Resultaat na bestemming	8.321	5.303	8.321	0	

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Kunst en cultuur: €0

Het programmabudget wordt niet overschreden.

De Nieuwe Kolk

In de Voorjaarsnota 2012 is in het kader van de exploitatie van De Nieuwe Kolk besloten:

- De reserve Weiersstraat in te zetten ten behoeve van de totale exploitatie van De Nieuwe Kolk, in plaats van alleen voor het onderdeel theater en bioscoop zoals in 2008 beoogd was.

- De reserve Weiersstraat en overige reserves versneld in te zetten.
- De reserve Weiersstraat in te zetten als amortisatie (of egalisatiereserve) om de fluctuaties van de exploitaties van de verbonden partijen gehuisvest in De Nieuwe Kolk op te vangen.

Deze mutaties moeten voor een deel nog in het budget worden verwerkt.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Voortgang uitwerking bestuursopdracht/visie Zorg en Welzijn

In de afgelopen maanden is gewerkt aan de invulling van de veranderagenda. Net zoals dat met de visie 'In Assen kun je op elkaar bouwen' is gebeurd, samen met inwoners, vertegenwoordigers van verschillende sociale netwerken, uitvoerders, beleidsmakers en management van instellingen. Met de opbrengsten van de bouwmaterialendag, de bouwkrachtweek en de innovatiedag is de veranderagenda tijdens de bouw2daagse in mei opgebouwd. De veranderagenda is in september door uw raad vastgesteld. De uitvoeringsagenda geeft aan hoe de hieruit voortvloeiende acties gerealiseerd gaan worden inclusief de samenhang met Werk en Inkomen en de transities. Het nieuwe kabinet zal bepalen hoe verschillende transities worden uitgerold. Voor ons blijft daarbij de visie en de veranderagenda leidend.

Decentralisatie AWBZ-begeleiding

Met de val van het kabinet is de transitie van de functie extramurale begeleiding van Awbz naar gemeenten controversieel verklaard. Het is onbekend wanneer en hoe deze wetswijziging er uit gaat zien. Gezien de verwachting dat deze doorgang zal

vinden, gaan wij door met de voorbereidingen.

Decentralisatie Jeugdzorg

We werken aan het opstellen van een transformatieplan. De jeugdzorginstellingen werken veelal (boven) regionaal, waardoor de budgetten per gemeente niet beschikbaar zijn.

Versterking en verbreding Wmo-loket c.a. (de Kanteling)

Er wordt proefgedraaid met keukentafelgesprekken om de vraag achter de vraag helder te krijgen en te proberen meer te sturen op het gebruik van algemene en collectieve voorzieningen in plaats van (dure) individuele voorzieningen.

Er is een aanvang gemaakt met het Wmo-loket als centraal loket, door het toekennen van bijzondere bijstand voor eigen bijdrage individuele voorzieningen, te integreren in het Wmo-loket.

Jongerenopvang Treubstraat

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota is uw raad een evaluatie toegezegd. Conform de afspraak krijgt uw raad deze eind 2012.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Uitvoering activiteiten Stedelijk Kompas 2008-2011 (Maatschappelijke opvang, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg [OGGz] en Verslavingsbeleid als centrumgemeente)

Het Stedelijk Kompas liep van 2008 tot en met 2011. Vanwege de lopende bestuursopdrachten om de nieuwe visie Zorg en Welzijn handen en voeten te geven wordt in de geest hiervan doorgewerkt en worden afspraken gemaakt met zorgaanbieders. De geplande opvangvoorzieningen voor daklozen en zwerfjongeren zijn gerealiseerd.

Huisverboden

Het aantal huisverboden in 2012 niet toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren.

Maatschappelijke dienstverlening - NoorderMaat

Geen bijzonderheden

Asielzoekers/Nieuwkomers – Wet inburgering

In de periode 2012 – 2014 bouwt het Rijk het inburgeringsbudget af naar nul. Op basis van het beschikbare budget en ervaringsgegevens kan zowel aan de verplichte als vrijwillige inburgeraars in 2012 nog steeds een aanbod voor een inburgeringstraject worden gedaan.

Asielzoekers/Nieuwkomers – Vluchtelingenwerk Noord-Nederland

Aan Vluchtelingenwerk Noord Nederland is ook voor de tweede helft van 2012 subsidie verleend voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders (inclusief coaching pre-vestiging), het voortzetten van het project taalcoaches en fietslessen.

Asielzoekers/Nieuwkomers - Noodopvang

Het aantal uitgeprocedeerde statushouders dat een aanvraag indient voor financiële ondersteuning is

de eerste helft van 2012 toegenomen. Door deel te nemen aan het Lokaal Terugkeer Overleg met de Dienst Terugkeer en Vertrek, de Vreemdelingenpolitie en de ISD wordt er meer inzicht verkregen in

de situatie van de uitgeprocedeerde statushouders. We verwachten dat het aantal aanvragen in 2012 verder zal toenemen. Dit komt mede doordat Irakezen geen categoriale bescherming meer genieten.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 07 Zorg en welzijn		bezuiniging 2012
Diverse besparingen uitvoering Wmo (contracturen huishoudelijke hulp, afschaffen Wmo-koopas, zelf-indicaties en lean maken) Eigen bijdrage Wmo verhogen		375
Administratieve krachten sociaal cultureel werk		50
Taakstelling Zorg en Welzijn (middels bestuursopdracht)		200
Aanvullende taakstelling Zorg en Welzijn		100
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		725

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 07 Zorg en welzijn	taak 2012	prognose 2012		verschil
-	-	-		-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-		-

Bijzonderheden

Eigen bijdrage in maatschappelijke opvang

Dit jaar wordt een wetwijziging van kracht waardoor er een wettelijke basis wordt gegeven aan de heffing en de inning van de Eigen Bijdrage in de Maatschappelijke Opvang.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 07 : Zorg en welzijn					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Gezondheidszorg	2.311	1.973	2.243	68	V
Beleid maatschappelijke onderst.	442	315	667	-225	N
Uitvoering maatschappelijke onderst.	9.709	5.104	9.749	-40	N
Maatschappelijke dienstverlening	1.148	850	1.145	3	V
Asielzoekers / nieuwkomers	549	382	554	-5	N
Minderhedenbeleid	217	90	117	100	V
Verslavingszorg en maatschap. opvang	4.488	2.797	4.123	365	V
Ouderenbeleid	584	414	572	12	V
Lokaal jeugdbeleid	2.109	1.275	2.069	40	V
Welzijnswerk	3.461	2.721	3.390	71	V
Vrijwilligerswerk	260	168	241	19	V
Subtotaal lasten	25.278	16.089	24.870	408	V
Gezondheidszorg	0	72	72	72	V
Beleid maatschappelijke onderst.	0	0	0	0	
Uitvoering maatschappelijke onderst.	772	573	812	40	V
Maatschappelijke dienstverlening	0	0	0	0	
Asielzoekers / nieuwkomers	499	264	454	-45	N
Minderhedenbeleid	0	0	0	0	
Verslavingszorg en maatschap. opvang	458	130	217	-241	N
Ouderenbeleid	36	21	36	0	
Lokaal jeugdbeleid	93	54	82	-11	N
Welzijnswerk	69	258	69	0	
Vrijwilligerswerk	0	0	0	0	
Subtotaal baten	1.927	1.372	1.742	-185	N
Resultaat voor bestemming	23.351	14.717	23.128	223	V
Totaal mutaties reserves	-229	0	-97	-132	N
Resultaat na bestemming	23.122	14.717	23.031	91	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Zorg en welzijn €91.000 V

De directe kosten van de beleidsproducten zijn €206.000 voordelig. Dit voordeel ontstaat met name door de terugbetaling van de reservepositie van de GGD en door lagere lasten voor buurtbemiddeling, minderhedenbeleid, stedelijke projecten en jongerenactiviteiten.

De apparaatskosten voor het programma zijn €115.000 nadelig door een hogere ureninzet voor

de veranderagenda Zorg & Welzijn en door hogere huisvestingslasten voor met name het Jongerencentrum. De verantwoording van de ureninzet voor de veranderagenda wordt op het beleidsproduct Wmo-beleid zichtbaar gemaakt. Door deze niet geraamde verschuiving in de urenverantwoording ontstaat er op andere programma's een evenredig voordeel.

De taakstelling voor 2012 in de bestuursopdracht Zorg & Welzijn wordt volledig gerealiseerd.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Voortgang uitwerking bestuursopdracht Werk en Inkomen

In juni 2012 heeft u ingestemd met het strategisch plan WERKpunt!. Zoals tijdens de raadsvergadering aan u gepresenteerd werken wij op dit moment de plannen uit in een businessplan en een implementatieplan. De planning is gericht op een (fasegewijze) start van WERKpunt! per 1 januari aanstaande.

Bijstandsverlening/re-integratie ontwikkeling cliëntaantallen

Assen heeft in het derde kwartaal 2012 (tot en met augustus) in totaal 2.162 niet-werkende werkzoekenden (NWW). Dit is 7,2 % van de beroepsbevolking van Assen. In januari 2011 was het percentage NWW-ers ten opzichte van de beroepsbevolking 6,3%. Landelijk bedraagt het NWW-percentage 6,2%. Er is een toename in de groepen NWW-ers die ouder zijn dan 27 en een afname bij de groep die jonger is dan 27 jaar.

Na een kleine afname van het aantal NWW'ers vorig jaar, blijkt het aantal NWW'ers nu toe te nemen. De aanhoudende economische crisis wordt hiervoor als voornaamste oorzaak genoemd. Daarnaast blijkt dat de werkloosheid in het Noorden en in Assen specifiek hoger is dan het landelijke gemiddelde.

Een onderdeel van de NWW'ers zijn inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen van de ISD. In de begroting 2012 van de ISD is het klantenaantal op 1.830 geraamd. De stijgende lijn in de ontwikkeling van de klantenaantallen van het eerste kwartaal zet zich nog door. Op 30 juni 2012 was het totale klantenaantal 1.927. Daarop is de prognose voor 2012 bijgesteld tot 1.919. Dit betekent een stijging van het klantenaantal. De gemeentelijke uitkeringskosten nemen echter niet evenredig toe met de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden. Dit komt doordat een groter aantal klanten aanvullend inkomen door gedeeltelijke arbeid genereert.

Invoering Wet Werken naar Vermogen

De Wet werken naar vermogen (WWNV) is na de val van het kabinet in het voorjaar controversieel verklaard. Op het moment van schrijven van deze nota is het wachten op de vorming van een nieuw kabinet. Het is algemeen de verwachting dat de Wet werken naar Vermogen in een of andere vorm terug zal komen. Om ons voor te bereiden op de verschillende (financiële) scenario's is een taskforce ge-

formeerd waarin de bestuurders van de ISD en Alescon gemeenten zijn vertegenwoordigd. De voorbereidingen binnen deze samenwerking tussen de zes betrokken gemeenten vergt de nodige tijd.

Ontwikkeling en middeleninzet schuldhulpverlening

Niet alleen het aantal intakes bij de GKB van mensen met problematische schulden neemt gestaag toe, ook het aantal nieuwe trajecten dat de gemeente afneemt, alsook het aantal bestaande trajecten dat doorloopt. Ook de verschillende vrijwilligersorganisaties binnen onze gemeente geven aan dat de ondersteuningsverzoeken die zij ontvangen blijven groeien. Het voortduren van de economische crisis is de belangrijkste oorzaak van deze toename.

Van de jaarlijks waarneembare terugval in het aantal intakes in de zomermaanden is dit jaar geen sprake. Een reden om aan te nemen dat de toename in de rest van het jaar zich zal voortzetten. Tot en met juli heeft Assen voor €755.000 aan middelen ingezet. Dit bedrag geëxtrapoleerd, zou een totaalbedrag van ongeveer €1 miljoen voor 2012 betekenen. Het beschikbare budget bedraagt €845.000. Als de ontwikkeling voortzet ontstaat een tekort van €215.000. De GKB is in staat dit tekort zelf op te vangen.

Ontwikkelingen sociale werkvoorziening/Alescon

Alescon verwacht ondanks de aanhoudende financiële crisis een verbetering van de beweging van binnen naar buiten ten opzichte van de beleidsbegroting 2012. In 2012 stijgt het aandeel gedetacheerden en Begeleid Werkers naar 50%. Daarmee is de opdracht die oorspronkelijk was gesteld voor het jaar 2014 bereikt.

Alescon heeft het ministerie verzocht om een overdracht van de taakstelling Wsw 2012. Het doel van dit verzoek is om een zo klein mogelijke afwijking in de realisatie ten opzichte van de taakstelling te realiseren, zodat het Rijk aan het einde van het jaar niet een deel van de taakstelling van de afzonderlijke gemeenten terugvordert.

Voor Assen betekent dit verzoek van Alescon het volgende:

- de taakstelling wordt verruimd met 8 arbeidsjaren van 632,9 naar 640,9.
- hiermee neemt de gemeentelijke bijdrage toe met €15.000.

Uitvoering participatie-/ meedoenbeleid

In het eerste kwartaal is de monitoring op de meedoenpremies uitgevoerd. Bij deze monitoring hebben wij de adviesraden actief betrokken door hen mee te laten kijken bij de vragenlijsten en de communicatie richting de gebruikers. Dit is een nieuwe wijze van samenwerking tussen de adviesraden onderling en de gemeente. Het adviestraject is inmiddels afgerond en in oktober ontvangt u van ons de Meedoenrapportage. In de begeleidende brief zijn de aanbevelingen en conclusies uit het rapport kort weergegeven.

Stimuleren leerwerkbanen bij bedrijven en in eigen organisatie

Een startkwalificatie is belangrijk voor duurzame uitstroom naar arbeid. In bepaalde sectoren levert het vinden van een werkleerbaan vaak problemen op. Dit kan dan een reden zijn voor voortijdig schoolverlaten. Het Leerwerkloket ondersteunt bij een preventieve aanpak op het voorkomen van deze uitval. In samenwerking met het mbo-onderwijs wordt hiervoor een beroepsbegeleidende leerweg banenoffensief gestart. Bij de aanpak worden jongeren zo nodig verwezen naar de mogelijkheden bij meer kansrijke sectoren.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

IAU 2010/2011 (Incidentele Aanvullende Uitkering)

Wij hebben een zogenaamde 'incidenteel aanvullende uitkering (IAU) van €1 miljoen aangevraagd bij het Rijk om het tekort over het jaar 2010 op de uitkeringen aan te vullen. Deze is door het Rijk afgewezen, waartegen wij nu bezwaar hebben aangekend. Wij hebben nog geen besluit op ons bezwaar ontvangen, de procedure loopt nog. Mocht het Rijk alsnog positief besluiten, zal dit een incidentele opbrengst zijn voor 2012.

Ook voor 2011 hebben wij in juli een IAU-aanvraag gedaan van circa €1 miljoen. Naar verwachting zal het Rijk hierover eind 2012 besluiten.

Wijzigingen WWB 2012

Onder meer in de voorjaarsnota hebben wij u geïnformeerd over de wijzigingen in de Wet werk en bijstand, onder andere over de huishoudtoets. Zoals u heeft kunnen lezen in onze brief van september 2012 over het Meedoenbeleid is de zogenaamde huishoudtoets teruggedraaid in het Lenteakkoord.

Alescon

Als gevolg van rijksbeleid heeft Alescon haar begroting als volgt aangepast:

- De begrote rijksbijdrage is naar beneden bijgesteld vanwege een lager toegekende taakstelling.
- De brutomarge is naar beneden bijgesteld vanwege een daling van de omzetten, omdat de gemeente en het UWV minder re-integratiebudgetten bij Alescon kunnen besteden.
- De inkomsten voor bonus begeleidwerken is verwijderd door het stopzetten van deze bonus door het Rijk.
- De omzet uit de wachtlijstvergoedingen is geschrapt, omdat gemeenten geen budgetten hebben voor voortrajecten op de wachtlijst Wsw.

Alescon heeft in de begroting 2012 ook deze maatregelen omgezet in acties die een dreigend exploitatietekort voorkomen. Samenvattend wordt het verlies aan omzet overbrugd door alternatieve omzet die onder andere door de gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling worden aangedragen. Vervolgens is er een productiviteitsverbetering begroot op basis van gewijzigde werktijden- en pauzeregelingen die per 1 januari 2012 zijn ingevoerd.

Gemeentelijke Kredietbank Drenthe (GKB)

De verwachte overschrijding van het beschikbare budget voor 2012 met €215.000 kan opgevangen worden binnen de bedrijfsvoering van de GKB.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen	(bedragen * €1.000)
Programma 08 Werk en inkomen	bezuiniging 2012
Schuldhelpverlening (bedrijfsvoering GKB)	50
Totaal gerealiseerde bezuinigingen	50

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)	
Programma 08 Werk en inkomen	taak 2012	prognose 2012	verschil
Taakstelling Werk & Inkomen	1.000	-	1.000
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	1.000	-	1.000

Bijzonderheden

Met de tweede ronde bezuinigingen is een taakstelling op het programma Werk en inkomen opgelegd. Deze taakstelling van €1 miljoen in 2012 en €2 miljoen vanaf 2013 is gebaseerd op de volgende acties:

- bezuinigen op bedrijfsvoering ISD
- versoberen regelgeving

- bestuursopdracht Werk en Inkomen

We constateren dat deze bezuiniging moeilijk in zijn geheel te realiseren is, omdat de voorgestelde acties nog niet in 2012 gereed zijn. Ook is er besluitvorming nodig, waarbij de acties pas in 2013 kunnen starten. Daarnaast worden nog bezuinigingen vanuit het Rijk verwacht, die een risico voor de realisatie van deze bezuiniging vormen.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Het programma Werk en inkomen kent een aanzienlijk aantal openeinderegelingen. De fluctuaties in de aantallen uitkeringsgerechtigden en de instroom in de schuldhelpverlening beïnvloeden de hoogte van de uitgaven. Onze inzet richt zich op het beperken van de instroom en het realiseren van (duurzame) uitstroom. De realisatie is echter moei-

lijk voorspelbaar en sterk afhankelijk van conjuncturele ontwikkelingen.

In de voorjaarsnota is dit risico gekwantificeerd op ruim €1 miljoen. Door hogere rijksbijdrage enerzijds en het vinden van besparingen binnen de bedrijfsvoering van verbonden partijen anderzijds is dit risico niet langer van toepassing.

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 08 : Werk en inkomen					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Inkomenswaarborg	34.151	26.165	34.787	-636	N
Activering en uitstroom	26.530	14.684	25.215	1.315	V
Subtotaal lasten	60.681	40.849	60.002	679	V
Inkomenswaarborg	22.897	15.031	25.207	2.310	V
Activering en uitstroom	24.659	15.169	23.778	-881	N
Subtotaal baten	47.556	30.200	48.985	1.429	V
Resultaat voor bestemming	13.125	10.649	11.017	2.108	V
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	
Resultaat na bestemming	13.125	10.649	11.017	2.108	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Werk en inkomen €2,1 miljoen V

Algemeen

Rijksbijdrage uitkeringen

Het ministerie van SZW heeft half juli de voorlopige budgetten 2012 voor de uitkeringen (BUIG) bekend gemaakt. Het nieuwe voorlopige macrobudget voor 2012 is €445 miljoen hoger dan het eerdere budget, omdat het ministerie de systematiek van het bestuursakkoord 2007-2011 heeft losgelaten en is teruggevallen op de systematiek die voorafgaand aan die periode van toepassing was.

De uitkeringskosten zijn in overeenstemming gebracht met de gewijzigde begroting van de ISD. Dit betekent een verhoging van de uitkeringskosten met €768.000. Hier tegenover staat een hogere rijksbijdrage van €998.000.

Daarnaast is de taakstelling op het programma van €1 miljoen doorgevoerd. Deze taakstelling wordt niet gerealiseerd. Dit wordt via de Taskforce bezuinigingen toegelicht.

De budgetoverheveling voor de GKB is in bovenstaande tabel verwerkt. Het betreft hier de inzet van de Aboutaleb middelen (€50.000) en de uitzetting van de kosten voor schuldhulpverlening met €250.000.

De prognose is gebaseerd op de ISD-rapportage 'cijfers in het kort tot en met juni 2012'.

Inkomenswaarborg prognose €2,1 miljoen V

Als gevolg van met name autonome ontwikkelingen, hieronder beschreven, is er een voordeel van €2,1 miljoen.

De rijksbijdrage voor de uitkeringen is naar boven bijgesteld met €2,3 miljoen. De uitkeringskosten nemen niet evenredig toe met de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden. Dit komt doordat een groter aantal klanten aanvullend inkomen door ge-

deeltelijke arbeid genereert. Per saldo nemen de uitkeringskosten toe met €124.000.

We zijn gestart met de voorbereidingen voor invulling van de taakstelling van €1 miljoen.

De uitgaven voor bijzondere bijstand en meedoen zijn €490.000 lager doordat het aantal aanvragen gedaald is. De norm om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand is verlaagd van 120% naar 110% van de bijstandsnorm. Daarnaast moet er sprake zijn van een bijzondere omstandigheid. Hoe vaak dit voorkomt is moeilijk in te schatten, waardoor de regeling grillig verloopt.

Het verwachte tekort op schuldhulpverlening zal binnen de bedrijfsvoering van de GKB worden opgevangen en leidt niet tot hogere kosten voor de gemeente.

Activering en Uitstroom prognose €434.000 V

Het saldo op de kosten en ontvangsten voor het Besluit bijstandverlening zelfstandigen is €314.000 voordelig. De terugontvangen bedragen van leningen zijn hoger dan verwacht en de regeling verloopt grillig.

De kosten voor kinderopvang vallen €120.000 lager uit.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Levendig Assen, Kloppend Hart organisatie evenementen

De samenwerking met diverse partijen verloopt goed. De lijnen worden korter en er wordt steeds meer contact met elkaar gezocht. Een mooi voorbeeld in deze is 'Kolkend Assen': de maand september als cultuurmaand in het teken gezet van de opening van De Nieuwe Kolk op 22 september. Zaterdag 1 september was de kick off, een datum waarop een aantal evenementen te samen zijn gekomen. Een succesvol initiatief van de binnenstadsvereniging.

De organisatie van de Koninginnedag en het Bevrijdingsfestival zijn naar tevredenheid verlopen. Een aantal opmerkingen aangaande het Bevrijdingsfestival, waaronder de strenge beveiliging, wordt door het stichtingsbestuur zorgvuldig opgepakt. Het stichtingsbestuur was zelf zeer content met het festival en de samenwerking met alle betrokken partijen. De komende jaren brengen wij het '5 mei gedachtegoed' extra onder de aandacht.

TT-Festival

De organisatie van het TT-Festival 2012 heeft extra tijd gekost, maar de TT-dagen zijn succesvol verlopen.

De organisatie van het TT-Festival 2012 is geëvalueerd en is in oktober besproken in uw raad. De aanbesteding van het TT-festival 2013 is gestart.

De doorontwikkeling van het TT-festival met de projectorganisatie Toekomstvisie TT-festival heeft enige vertraging opgelopen. Onderwerp van discussie om te komen tot het vaststellen van het ambitie-document Toekomstvisie TT-Festival is onder andere financiering van het festival.

Uitvoering nationaal actieplan sport en bewegen

Bij het bespreken van de nulmeting van de bewegingen sportmonitor is gebleken dat er, met name voor het beeld per wijk, nog gegevens ontbraken. Aangezien dit voor de inzet van de sportbuurtwerkers belangrijk is, is er gewerkt aan een inhaalslag. Deze is afgerond en de rapportage wordt nu definitief gemaakt en nog dit jaar aan uw raad en vervolgens extern aangeboden.

De loopkalender heeft dit jaar voor het eerst volledig gedraaid en wordt deels gefinancierd uit de Nationaal Actieplan Sport en Bewegen-gelden. We willen voor de doelgroep die zich nog geen gezonde leefstijl heeft aangemeten vraag en aanbod beter laten aan-

sluiten. Daarbij kijken we kritisch in hoeverre met name instellingen een overlappend aanbod doen. Een voorbeeld van een betere aansluiting van dat aanbod is het activeringsprogramma voor dak- en thuislozen onder de noemer Dutch Street Cup, dat dit jaar voor het eerst in Assen is uitgevoerd door een marktpartij.

Uitvoeren nota's sport en bewegen, sportaccommodaties en -subsidies

Het Europees kampioenschap beachsporten voor deelnemers onder de 23 jaar was een groot succes. De Europese Bond was onder de indruk en ondanks het wat mindere weer was ook de breedtesportweek goed bezocht en gezellig.

Dit jaar is er intensief aandacht voor communicatie: de lancering van een nieuwe website is daar een onderdeel van.

De Sportverkiezingen die dit jaar in het ICO plaatsvonden hebben samen met de Positief Coachen trajecten 2012 weer een enthousiaste start gegeven.

De Sporthal Stadsbroek is klaar.

De voorbereidingen voor het nieuwe hockeycomplex op de Groene Dijk liggen op schema, net als die van de nieuwe sporthal bij Nassau Quintus.

De toplagen van de kunstgrasvelden van Achilles 1894 en voetbalvereniging LEO zijn vervangen en vol in gebruik.

Herijking nota Sportaccommodaties

De Nota sportaccommodaties wordt jaarlijks doorlopen op houdbaarheid van de in 2009 genomen maatregelen en inzichten. In 2012 zal er een herijking plaatsvinden om het beeld weer volledig actueel te hebben. Deze wordt in het najaar aangeboden aan uw raad.

Met de bouw van diverse sportaccommodaties verwachten we goed uit deze herijking te komen, maar van één voetbalclub (vv Leo) weten we al dat die met ruimtegebrek kampt.

Uitvoering impuls brede scholen sport en cultuur

De uitvoering van de impuls om de Assense jeugd in beweging te krijgen moest in 2012 met volle inzet van 10,1 fte's worden aangepakt. Door de vacaturestop en de tijd die het vergt om interne kandidaten voor opengevallen functies in te kunnen zetten,

was de personeelsbezetting voor Uitvoering impuls brede scholen sport en cultuur begin 2012 niet volledig. Inmiddels is het team weer op sterkte.

Een deel van de inzet verschuift naar de meest kwetsbaren, waarbij onze aandacht ook uit gaat naar oudere doelgroepen dan de jeugd. Dit past in de lijn van de nieuwe regeling die het Rijk aan het uitrollen is, de BuurtSportCoaches. Met ingang van 2013 zal Assen daar ook gebruik van kunnen maken.

De pilot voor het voortgezet onderwijs is geëvalueerd en halverwege 2012 is het besluit genomen dat deze inzet structureel wordt voortgezet.

Sport en bewegen voor kinderen, ouderen en sporters met beperkingen

Het programma van de SportBuurtWerkers, bijvoorbeeld het naschoolse programma, is ook in 2012 doorgezet, maar met accentverschillen. De samenwerking met verenigingen en andere aanbieders blijft belangrijk, maar de inzet is vooral in die wijken en scholen die dat het meest nodig hebben. In 2012 is de huidige inzet van de sportbuurtwerkers en de jongerenwerkers daarom nader bekeken als onderdeel van de bestuursopdracht Zorg en Welzijn, pijler Gezonde Leefstijl. We willen kijken

of een bredere inzet naar andere doelgroepen dan alleen jeugd mogelijk is. Wel moeten we hierbij de subsidievoorwaarden van het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport in acht nemen. Het doel is om een verschuiving te realiseren naar de meer kwetsbaren in de samenleving zonder afbreuk te doen aan de reeds behaalde resultaten.

Realisatie openluchtzwembad

We hebben gesprekken gevoerd met de Bonte Wever over toekomstige samenwerking en het programma van eisen. Insteek was om aanleg, beheer en exploitatie bij De Bonte Wever neer te leggen tegen een jaarlijkse instandhoudingsvergoeding van €275.000. Gebleken is dat deze jaarlijkse instandhoudingsvergoeding wordt aangemerkt als staatssteun. De procedure die doorlopen moet worden om het als geaccepteerde staatssteun aan te merken is complex en langdurig.

Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om het openluchtzwembad op gemeentegrond te realiseren en het beheer en de exploitatie bij De Bonte Wever neer te leggen. Over de (financiële) voorwaarden waaronder dit eventueel dient te geschieden moet zowel intern als met De Bonte Wever nog afstemming plaatsvinden.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Geen bijzonderheden

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 09 Sport en ontspanning		bezuiniging 2012
Versoberen voorzieningenniveau sport		37
Topsportevenementen		20
Beheer sportgebouwen		120
Openluchtzwembad		18
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		195

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 09 Sport en ontspanning	taak 2012	prognose 2012	verschil	
HVA: kleiner gebouw, minder parkeerplaatsen en kinderopvang	30	30	-	
Huuropbrengsten sportaccommodaties	50	50	-	
TT: bijdrage ondernemers	50	-	50	
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	130	80	50	

Bijzonderheden

TT bijdragen ondernemers Assen

De TT-bijdrage van de Asser ondernemers van €50.000 wordt niet gerealiseerd. Dit zorgt voor een

nadeel van €50.000 op de begroting. Het doel is om nog dit jaar op basis van de evaluatie van de TT 2012 en het vast te stellen ambitiedocument, nadere voorstellen te doen omtrent de financiële bijdrage van de verschillende partijen.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 09 : Sport en ontspanning					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Sport	6.834	3.978	6.978	-144	N
Evenementen	1.375	990	1.422	-47	N
Subtotaal lasten	8.209	4.968	8.400	-191	N
Sport	1.294	1.058	1.438	144	V
Evenementen	242	211	211	-31	N
Subtotaal baten	1.536	1.269	1.649	113	V
Resultaat voor bestemming	6.673	3.699	6.751	-78	N
Totaal mutaties reserves	-502	0	-502	0	
Resultaat na bestemming	6.171	3.699	6.249	-78	N

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Sport en ontspanning: €78.000 N

Sport prognose saldo €0

De prognose voor sport is nihil. Op de bedrijfsvoering zit, voornamelijk als gevolg van vacatures op sportstimulering, een voordeel van €168.000. Van de regeling 'gebruik niet gemeentelijke accommodaties' wordt weinig gebruik gemaakt. Hier zit een voordeel op van €59.000. Het voordeel op de huurinkomsten voor sportaccommodaties bedraagt €43.000.

Sporthal Stadsbroek is klaar. De realisatie is nagenoeg binnen de beschikbare middelen gerealiseerd. Echter, als gevolg van het stoppen van de grote hal, zijn er nog voorbereidingskosten die financieel moeten worden gedekt. Een deel van deze kosten kan binnen de realisatie van het project worden opgevangen. Dit betekent dat het resterende deel van

deze oude voorbereidingskosten ten laste komt van het rekeningresultaat 2012. Wij schatten dat het om een bedrag van €270.000 gaat. Deze kosten zijn opgenomen in de prognose en kunnen, zoals het zich nu laat aanzien, worden opgevangen binnen de totaal beschikbare middelen voor sport.

Evenementen €78.000 N

Door de stijging van de prijs van diesel voor aggregaten en elektriciteit kunnen de inkomsten de kosten van de kermis niet helemaal afdekken. De prognose is dat er een nadeel op dit product ontstaat van €15.000.

Er is dit jaar een overschrijding op communicatiekosten en op kosten van de uitvoerende werkzaamheden voor het TT-festival. Naar verwachting zal er een overschrijding ontstaan van €13.000. Dit is lager dan in voorgaande jaren. De TT-bijdrage van de Asser ondernemers wordt niet gerealiseerd. Dit zorgt voor een nadeel van €50.000 op de begroting.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Kadernota integraal veiligheidsbeleid 2012-2016

De kadernota Integraal Veiligheidsbeleid 2012-2016 is in maart in uw raad besproken.

Uitvoering Veiligheidsprogramma 2012

Na de vaststelling van de kadernota zijn we begonnen met de uitvoering van de eerste jaarschijf. Daarbij is gestart met een lokale aanpak van mensenhandel. Inmiddels is ook gestart met het organiseren van een wijkveiligheidsbarometer.

Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving 2012

Geen bijzonderheden.

Evaluatie en uitbreiding stadstoezicht

Over de invulling van de €100.000 voor uitbreiding van het budget stadstoezicht zal na vaststelling van het inrichtingsplan van de Eenheid Klant nog dit jaar door de directie en de ondernemingsraad besloten worden.

Cameratoezicht tijdens de TT

Evenals vorig jaar is tijdens de TT gebruik gemaakt van cameratoezicht. Gemeente, politie en hulpverleningsdiensten zijn hier tevreden over.

Regionalisering brandweerorganisatie

Districtsopbouw brandweer Noord en Midden Drenthe

In 2012 is uitvoering gegeven aan het besluit om een district te vormen in Noord en Midden Drenthe. Onder leiding van een aangestelde districtscommandant is het district opgebouwd samen met de gemeenten Noordenveld, Aa en Hunze, Tynaarlo en Midden-Drenthe.

Relatie met regionalisering brandweer

Naast de districtsvorming dient de brandweer te worden geregionaliseerd. Bij de regionalisering dienen de twaalf Drentse gemeenten onder andere besluiten te nemen over de kwaliteit van de brandweezorg in Drenthe en over de financiering hiervan. Tevens is de opdracht om de brandweer te ontvlechten uit de gemeentelijke organisaties. Uitgangspunt is dat er in de districtsvorming geen besluiten worden genomen die in een latere fase eveneens aan de orde komen bij de regionalisering. Het traject richting regionalisering wordt Drenthe-breed opgepakt onder leiding van een (externe) projectleider en is in 2012 gestart.

De huidige vorming van het district brengt incidentele frictiekosten met zich mee. Voor 2012 worden deze geschat op totaal €203.750 en voor 2013 op totaal €189.750. Deze kosten worden over de 5 gemeenten in het district verdeeld. Voor Assen zijn de kosten in 2012 €40.750 en in 2013 zijn de kosten €37.950. Voor 2012 wordt dit binnen de huidige begroting opgevangen en in de Voorjaarsnota 2013 wordt een voorstel gedaan voor dekking van deze kosten in 2013.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Branden

In het eerste kwartaal van 2012 heeft Assen te maken gehad met branden in met name de wijken Peelo en Marsdijk. Naast de overlast die dit veroorzaakt heeft, leidde dit vanzelfsprekend tot onrust onder de inwoners van onze gemeente. In het driehoeksoverleg met de politie en het Openbaar Minis-

terie is de inzet van Burgernet aangedragen door de politie. Wij hebben het verzoek van de politie overwogen besloten om Burgernet voor de gemeente in te voeren. We zoeken voor de kosten, van €15.000 voor dit jaar, dekking binnen de post Openbare Veiligheid, Openbare Orde en gebiedsgericht werken.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 10 Veiligheid		bezuiniging 2012
Veiligheidsbeleid		67
Brandweer: verkoop schuimblusvoertuig		26
Brandweer: formatie clusterhoofd brandweezorg		25
Brandweer: rampenplan, sirene		45
Brandweer: (extra) taakstelling		50
Verlagen extra budget versterking aantal toezichthouders		100
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		313

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 10 Veiligheid	taak 2012	prognose 2012		verschil
-	-	-		-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-		-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 10 : Veiligheid					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Openbare orde	1.148	666	972	176	V
Openbare veiligheid	3.904	2.352	3.623	281	V
Subtotaal lasten	5.052	3.018	4.595	457	V
Openbare orde	102	73	150	48	V
Openbare veiligheid	389	206	360	-29	N
Subtotaal baten	491	279	510	19	V
Resultaat voor bestemming	4.561	2.739	4.085	476	V
Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	
Resultaat na bestemming	4.561	2.739	4.085	476	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Programma Veiligheid: prognose saldo €476.000 V

Toelichting

De lasten voor de bedrijfsvoering zijn €460.000 lager. Dit komt met name door een lager aantal productieve uren bij de Brandweer en Stadstoezicht.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat nog geen invulling is gegeven aan het extra budget voor handhaving zoals dit in het Collegeprogramma is opge-

nomen. Hierdoor ontstaat een voordeel van €200.000. De taakstelling op Toezicht en Handhaving is verwerkt.

De kosten voor lijkschouw zijn €20.000 hoger als gevolg van hogere doorbelaste kosten vanuit de GGD (kostendekkend tarief).

Daarnaast zijn de kosten voor opvang van zwerfdieren €10.000 hoger.

De kosten voor Burgernet ad €15.000 waren niet begroot maar kunnen binnen het budget van Veiligheid worden opgevangen.

De baten bij Openbare Veiligheid vallen €30.000 lager uit vanwege lagere inkomsten uit vergunningen.

Binnen Openbare Orde, Stadtoezicht, is van het CJIB een vergoeding ontvangen (€49.000 V). Deze vergoeding wordt ingezet voor inhuur van Stichting Veiligheidszorg Drenthe en dekking van de exploitatielasten van de handhelds.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid

Het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid is in 2009 opgesteld om 'meters te maken', maar vooral ook om te bezien welke werkwijze leidt tot het meeste effect, het hoogste rendement en/of de meeste inspiratie voor derden om zelf aan de slag te gaan met de duurzaamheidsambities. Nu dit eerste programma zijn afronding nadert, kunnen wij de meest effectieve werkwijzen aanwijzen. Van het zelf initiëren gaan wij over naar het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. Door deelnemers aan succesvolle projecten zelf het verhaal te laten vertellen, volgen andere initiatiefnemers het goede voorbeeld. Bij strategische partnerschappen met lokale bedrijven en andere organisaties creëren wij 'win-winsituaties': iedereen heeft belang bij een goed projectresultaat. Van subsidiëren gaan wij dus naar investeren, waarbij wij ook een inspanning van de inwoners verwachten om samen tot resultaat te komen. De concrete projecten in het uitvoeringsprogramma leiden tot goede voorbeelden op het gebied van duurzaamheid. De zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis zijn al meerdere keren bezocht door bedrijven die zelf nadenken over de plaatsing van zonnepanelen. Vooral voor onze aanpak van energiebesparing in de bestaande woningbouw bestaat ook veel interesse van gemeenten in binnen- en buitenland. Bij onze aanpak willen wij verbindingen zoeken met andere prioriteiten voor Assen, zoals sensortechnologie. Met de slimme lantaarnpalen op het Messchenveld en de opzet van een open energieplatform (slimme meters voor woningeigenaren) zien we daarvan dit jaar de eerste voorbeelden ontstaan.

Uitvoering activiteiten Provinciaal Klimaatcontract

De provinciale cofinanciering in het kader van het Klimaatcontract (2010) geeft ons meer financiële ruimte om het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid te voltooien. Aan het eind van 2012 zullen de gelden uit dit contract volledig zijn besteed of bestemd. Dat geldt ook voor de additionele middelen die in maart 2012 door de provincie zijn toegekend. De eerste duurzaamheidsleningen voor particuliere woningeigenaars, op basis van een revolverend fonds, zijn al toegekend. Op basis van de ervaringen met deze lening in Assen (en Meppel) zal deze regeling in heel Noord-Nederland worden aangeboden.

Verduurzamen Assen en verminderen lokale CO₂-uitstoot

Gemeentelijke organisatie en openbare ruimte

Met behulp van slimme meters worden de eerste analyses gedaan van het energiegebruik in onze gebouwen. Deze analyses leiden tot concrete maatregelen om ons eigen energiegebruik terug te dringen. Een implementatieplan geeft inzicht in de manier waarop wij alle gebouwen naar energielabel B kunnen brengen, waarbij rekening wordt gehouden met de huidige onderhoudsplanning voor deze gebouwen. Bovendien hebben wij op het gemeentehuis, de Timp, het ICO, de Stadsbroekhal en de MFA Pittelo al meer dan 1.000 vierkante meter zonnepanelen gerealiseerd. Op bedrijvenpark Messchenveld wordt nog in 2012 sensorgestuurde straatverlichting geïnstalleerd, waardoor het energieverbruik sterk wordt teruggedrongen. Als deze pilot goede resultaten oplevert, kan dezelfde techniek op andere plekken in Assen worden toegepast. Wij zijn ook bezig met het vervangen van verlichting in parkeergarages voor led-verlichting. In Kloosterveste leidt dit al tot forse besparingen.

Energieprestatieverbetering in de particuliere bestaande woningvoorraad

De ketengerichte aanpak voor energieprestatieverbetering in de particuliere bestaande woningvoorraad krijgt meer en meer vorm. Een prijsvraag voor lokale ondernemers heeft geleid tot drie Asser consortia, die de woningeigenaar volledig kunnen ontzorgen. Door de opzet van een kortingsbonnentraject verbinden wij ook maatwerkadviseurs aan deze ketengerichte aanpak, die hun eigen acquisitie doen in Assen. Bij de buurtaanpak Amelterhout is de uitvoering van werkzaamheden inmiddels gestart. Het succes van dit project inspireert ook andere buurten, wij zijn ondertussen gestart met de opzet van een buurtaanpak met vier andere buurten. Ook komen dit jaar nog de eerste resultaten binnen van een adviestraject met tenminste zes verenigingen van eigenaren. Wij willen de woningeigenaar te helpen die vastloopt in het proces. Dit doen wij door drempels weg te nemen, goed verlopen projecten in het zonnetje te zetten en onze informatievoorziening aan te passen aan het proces van de woningeigenaar. Wij spreken op dit moment met andere gemeenten in het Noorden, om te kijken of we deze aanpak gezamenlijk gaan doorzetten. Met de start van het Europese traject 'IMEA' zijn wij begonnen aan het structureel evalueren van deze aanpak, zodat wij het tempo verder kunnen opvoeren in de komende jaren.

Gebiedsontwikkeling en (grootschalige) energie-opwekking

Voor het werklandschap Assen-Zuid is een ontwikkelpartner gevonden, waarmee nu een business case wordt ontwikkeld voor een duurzame energievoorziening. Ook het Rijk, Energy Valley en de Drentse Energie Organisatie (DEO) participeren in dit project. Dit jaar worden twee onderzoeken afgerond naar de mogelijkheden voor een lokaal duurzaam energiebedrijf (LDEB). Vanuit de energiepotentiekaart worden verkennende business cases opgesteld, waarmee wij meer inzicht krijgen in de mogelijkheden voor grootschalige toepassing van met name zonnepanelen en geothermie. Vooral de optie

voor zonnepanelen op gemeentelijke daken via één grote aanbesteding lijkt interessant.

Invoering containermanagement en tariefdifferentiatie

Er is gestart met het onderzoek naar de verschillende methodes voor de inzameling van huishoudelijk afval. De inwoners van Assen zullen worden betrokken bij de keuze voor de meest gewenste vorm van afvalinzameling. Begin 2012 is deze opdracht door uw raad geformaliseerd. De startnotitie is in april in uw raad besproken. Begin 2013 zal naar verwachting de besluitvorming zijn afgerond.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Geen bijzonderheden

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma Duurzaamheid en milieu		bezuiniging 2012
Vergoeding verstrekking 2e milieupas		36
Kwijtscheldingen toerekenen aan afvalstoffenheffing en rioolrecht.		611
Extra perceptiekosten toerekenen aan afvalstoffenheffing en rioolrecht		40
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		687

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma Duurzaamheid en milieu	taak 2012	prognose 2012	verschil	
Verder doorvoeren van het principe 'de vervuiler betaalt'	pm	pm		-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-		-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Geen bijzonderheden

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 11 : Duurzaamheid en milieu					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Milieubeleid	437	148	437	0	
Huishoudelijk afval en openb.hygiene	7.336	3.679	6.817	519	V
Bedrijfsafval	1.789	912	1.767	22	V
Subtotaal lasten	9.562	4.739	9.020	542	V
Milieubeleid	0	0	0	0	
Huishoudelijk afval en openb.hygiene	8.078	6.944	7.559	-519	N
Bedrijfsafval	1.909	1.046	1.979	70	V
Subtotaal baten	9.987	7.990	9.538	-449	N
Resultaat voor bestemming	-425	-3.251	-517	92	V
Totaal mutaties reserves	-10	0	-10	0	
Resultaat na bestemming	-435	-3.251	-527	92	V

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Duurzaamheid en milieu: €92.000 V

Huishoudelijk afval en openbare hygiëne: prognose saldo €0

Het resultaat op huishoudelijk afval laat een nadeel zien van €113.000. Dit saldo ontstaat met name door lagere inkomsten uit afvalstoffenheffing en lagere lasten door de verschuiving van de ureninzet op beleid en handhaving. Daartegenover staan hogere baten op de overige afvalstromen en lagere kosten voor inzameling en afvoer. Dit nadeel wordt afgedekt door de inzet van het commanditair kapitaal waardoor het saldo uiteindelijk niet afwijkt.

Milieupark

De hoeveelheid gebracht afval in 2012 zal op het totaal van 2011 uitkomen en derhalve onder de begrote hoeveelheid van 2012. De onderschrijding van de begrote hoeveelheid is geprognosticeerd op circa duizend ton.

Met ingang van 2011 is de vrijstelling voor het storten van 900 kg per jaar afgeschaft. Bij de opstelling

van de begroting 2012 is de geprognosticeerde afname van gebracht afval in 2011 verwerkt. Gebleken is dat de uiteindelijke hoeveelheid gebracht afval in 2011 veel lager ligt. Vooral het betere scheidingsgedrag en bedrijven die geen afval meer brengen onder de huishoudelijke noemer is zeer positief. Dit positieve gedrag heeft voor 2012 wel een financiële keerzijde. In het storttarief dat de burger betaalt is een bedrag opgenomen dat de vaste kosten van het milieupark moet dekken.

Onderzocht wordt welke structurele maatregelen er getroffen kunnen worden om het tekort op het milieupark te compenseren. Hierbij kan worden gedacht aan: wijziging toerekeningssystematiek, minder inzet personeel, wijziging openingstijden en inzet commanditair kapitaal.

Bedrijfsafval: prognose saldo €92.000 V

Het voordeel aan de lastenkant (€22.000) ontstaat doordat met name de inzamel- en verwerkingskosten lager zijn. De inkomsten vallen €70.000 hoger uit door aanbod van meer bedrijfsafval op het milieupark.

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Uitvoering Woonplan/ontwikkeling woningbouw

De woningbouwopgave voor Regio Groningen - Assen is begin dit jaar bijgesteld van 2.900 naar circa 1.500 woningen per jaar. Voor de gemeente Assen betekende dit een bijstelling van 520 naar circa 300 woningen per jaar.

In Noord Drents verband wordt momenteel een vergelijkbare discussie gevoerd, waarbij de afspraken in de Regio Groningen-Assen voor de gemeenten Assen, Noorderveld en Tynaarlo uitgangspunt zijn.

Zowel in de Regio Groningen-Assen als de Regio Noord Drenthe worden regionale woonvisies voorbereid. De visie van de Regio Groningen-Assen (Projectbureau RGA) heeft een globale en procesmatige insteek, terwijl de visie voor Noord Drenthe (KAW adviseurs) een meer gedetailleerde en inhoudelijke / onderbouwende benadering heeft.

De woningbouwopgave uit het Woonplan Assen 2010-2030 is destijds gebaseerd op de provinciale bevolkingsprognose XVII en een woningmarktonderzoek uit 2009. De provinciale prognose is recentelijk geactualiseerd. De toekomstige kwantitatieve woningbehoefte is daarmee duidelijk. Hoe de kwalitatieve vraag zich op langere termijn gaat ontwikkelen is van veel factoren afhankelijk en laat zich lastiger beantwoorden in de huidige onzekere situatie. Al deze ontwikkelingen vragen een bijstelling van de gemeentelijke woningbouwplanning en programmering.

Grondbeleid en ontwikkelingen gemeentelijke grondexploitatie

Voor het zomerreces is de raad geïnformeerd over de effecten van de regionale herijking van de woningbouw en ontwikkeling van bedrijventerreinen. De programmering van de grondexploitaties zijn daarmee afgestemd op de herijking van de afspraken met de regio en provincie die zijn vastgelegd in een strategische samenwerkingsagenda. Deze herijking is inmiddels meegenomen in de jaarlijkse actualisering van de strategische afwegingsnotitie Grondbedrijf die bij de begroting 2013 aan de raad wordt aangeboden. De herijking heeft een nadelige invloed op de positie van het Grondbedrijf. Samen met de provincie Drenthe is met het oog op de verlaagde woningbouwproductie gekeken naar oplossingsrichtingen en zijn afspraken gemaakt over herallocatie van middelen. Een deel (€14 miljoen) van de beschikbare middelen voor het Norgerbrugtracé wordt nu ingezet voor de financiering van de binnenstedelijke woningbouwopgave van Assen. Voor het Norgerbrugtracé wordt gewerkt aan een sobere oplossing.

Pilots woonservicezones Assen-Oost

In 2012 werken we aan het inrichten en uitbouwen van wijkservicepunten in Assen-Oost en Kloosterveen. Vanuit deze servicepunten wordt op wijkniveau een geïntegreerd aanbod ontwikkeld van welzijn en zorg. Deze ontwikkeling wordt aangestuurd vanuit de regiegroep Wonen, Zorg en Participatie. In deze groep hebben bestuurders zitting vanuit zorg, welzijn, werk en inkomen en de gemeente. Momenteel ontwikkelt de gemeente, in het kader van de Bestuursopdracht Zorg en Welzijn, samen met inwoners en instellingen de Veranderagenda Zorg en Welzijn. De Veranderagenda is in september door uw raad vastgesteld.

Uitvoering Aanvalsplan Wonen Woningbouw

Er zijn nog steeds geen tekenen van herstel op de woningmarkt. Het aanbod van (bestaande) koopwoningen blijft toenemen en is ongekend groot, terwijl de verkoop op een beduidend lager niveau ligt dan gebruikelijk. Aan de andere kant neemt de druk op de huursector juist toe. Er worden aanzienlijk minder nieuwe koopwoningen gebouwd door de afwachtende houding van de woonconsument. Positief is dat er in Assen nog circa 450 woningen in de pijplijn zitten (vergunning verleend of in aanbouw) en in de huursector nog wel flink wordt gebouwd.

Eind 2011 is aanvullende financiële ruimte voor de startersregeling beschikbaar gesteld om de doorstroming op de Asser woningmarkt te stimuleren. Hiervoor zijn inmiddels 40 aanvragen ingediend, waarvan er 34 zijn toegekend. De ruimte voor deze regeling is daarmee uitgeput. Een voorstel voor een mogelijk vervolg wordt voorbereid op basis van een evaluatie.

Op 12 juli is op initiatief van de gemeente en woningcorporaties gestart met het Platform Wonen Assen. Doel van het platform is om vanuit een brede en integrale oriëntatie op de Asser woningmarkt met betrokken partijen lokaal te komen tot een betere afstemming van vraag en aanbod. Dit initiatief is uitstekend ontvangen en mag rekenen op brede steun.

Tijdens de startbijeenkomst zijn de meningen gepeild over de uitgifte van grond in erfpacht als middel om de woningmarkt vlot te trekken en over de ontwikkeling van het Havenkwartier. Ten aanzien van gronduitgifte in erfpacht wordt weinig tot geen heil verwacht.

Huisvesting statushouders

Assen had begin vorig jaar, net als de meeste andere Drentse gemeenten, een achterstand in de realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders die halfjaarlijks door het Rijk wordt opgelegd. Die achterstand was begin 2012 volledig weggewerkt. De nieuwe taakstelling voor 2012 bedroeg in eerste in-

stantie 32, maar is in de loop van 2012 tot twee keer toe verlaagd naar uiteindelijk 18 statushouders. Reden voor de verlaagde taakstelling is de verminderde instroom van vluchtelingen in Nederland. Op 1 september had de gemeente in goede samenwerking met woningcorporaties Actium en Woonconcept 15 statushouders gehuisvest. Daarmee is de taakstelling voor dit jaar bijna volbracht.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Geen bijzonderheden

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 12 Bouwen en wonen		bezuiniging 2012
Subsidie woonconsumentenorganisatie VAC		6
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		6

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 12 Bouwen en wonen	taak 2012	prognose 2012	verschil	
-	-	-	-	-
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	-	-	-	-

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

De verlaagde opgave voor wonen en werken heeft effect op de gemeentelijke grondexploitaties en de waardering van gronden. De herijking heeft effect op de ontwikkeling, planning en voortgang van de lopende (vastgestelde grondexploitaties) en nog niet in exploitatie genomen projecten/gebieden (Havenkwartier/Kloosterveen 3) en daarmee tevens financiële gevolgen. Hoewel de programmering inmiddels is aangepast in de grondexploitaties en de compensatie van de provincie de binnenstedelijke opgave mogelijk maakt, blijft de woningmarkt een onzekere factor.

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 12 : Bouwen en wonen					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Vershil	V/N
Bouwgrondexploitatie	14.233	0	14.233	0	
Wonen	344	185	360	-16	N
Bouwzaken	2.388	1.400	2.247	141	V
subtotaal lasten	16.965	1.585	16.840	125	V
Bouwgrondexploitatie	9.760	0	9.760	0	
Wonen	0	8	8	8	V
Bouwzaken	1.100	449	700	-400	N
Subtotaal baten	10.860	457	10.468	-392	N
Resultaat voor bestemming	6.105	1.128	6.372	-267	N
Totaal mutaties reserves	-4.573	0	-4.573	0	
Resultaat na bestemming	1.532	1.128	1.799	-267	N

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Bouwen en wonen:
€267.000 N

Bouwgrondexploitatie: prognose saldo €0

Voor het zomerreces is uw raad geïnformeerd over de effecten van de regionale herijking van de woningbouw en ontwikkeling van bedrijventerreinen. Op het beleidsproduct Bouwgrondexploitatie wordt de consolidatie weergegeven van het Grondbedrijf in de Algemene Dienst. De feitelijke administratie van het Grondbedrijf wordt gevoerd in een afzonderlijke administratie. Pas bij het opmaken van de jaarrekening worden deze cijfers geconsolideerd.

Wonen €8.000 N

Op wonen zijn de lasten €16.000 hoger door inzet van meer uren op woonplannen. Er is van de gemeente Noordenveld nog een vergoeding ontvangen van €8.000 voor verrichte BWS werkzaamheden.

Bouwzaken: prognose saldo €259.000 N

Voornamelijk de lagere legesinkomsten van €400.000 leiden tot dit nadelig resultaat. Daar tegenover staat een voordeel in de bedrijfsvoering van €141.000.

Programma 13 Algemene dekking

Rapportage bestuurlijk relevante beleidsthema's

Stand van zaken/voortgang van de tot het programma behorende bestuurlijk relevante beleidsthema's

Gemeentebrede bezuinigingen

De voorbereiding en implementatie van de bestaande bezuinigingsopgaven van €16,5 en €5,7 miljoen liggen grotendeels op koers. Dat geldt ook voor de bezuinigingen die op basis daarvan in 2012 moeten worden geëffectueerd.

Voor het lopende jaar gaat het om een maatregelenpakket van €14,8 miljoen. Ten opzichte van 2011 is dat een structurele toename van €5,8 miljoen.

Totaalbeeld bezuinigingen bestuursperiode 2010-2014

Bezuinigingsmaatregelen 2011-2015		(bedragen* €1.000)			
Omschrijving	2011	2012	2013	2014	2015
Uitvoeringsprogramma 2011-2014	5.175	7.013	9.112	9.711	9.711
Aanvullende bezuinigingen 2012-2015	-	1.500	2.500	2.520	2.520
Bedrijfsvoering					
Uitvoeringsprogramma 2011-2014	3.366	5.053	5.543	5.793	5.793
Aanvullende bezuinigingen 2012-2015	-	300	1.200	2.200	3.200
Verbonden partijen					
Uitvoeringsprogramma 2011-2014	500	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal bezuinigingsmaatregelen 2011-2015	9.041	14.866	19.355	21.224	22.224

In de Voorjaarsnota hebben we u voor het laatst geïnformeerd over de voortgang, resultaten en knelpunten. Naar aanleiding daarvan heeft u besloten een aantal specifieke bezuinigingen terug te nemen of te verzachten. Het betreft met name de bezuinigingen op het programma Kunst en Cultuur betreffende het ICO en de Bibliotheek en het schrappen van 'dubbelingen'.

Besloten is het hierdoor optredende financiële nadeel te compenseren door alternatieve maatregelen. Voor het lopende jaar betreft de omvang van de op die manier te compenseren bezuinigingen €0,8 miljoen. In de inleiding hebben we aangegeven hoe we die compensatie voor het lopende jaar invullen.

Compensatie die op grond van het besluit bij de Voorjaarsnota in 2013 noodzakelijk is bedraagt €1,2 miljoen. De invulling daarvan maakt onderdeel uit van het beleids- en dekkingsplan begroting 2013 dat in de novemberraad in het kader van de begrotingsbehandeling aan de orde komt. In dat verband komt ook de oplossing voor het tijdelijk niet doorgaan van de bezuiniging bij het Plateau openbaar onderwijs van €260.000 aan de orde.

Kabinetsformatie en kabinetsbeleid

Op 12 september jl. waren de Tweede Kamerverkiezingen. De kabinetsformatie en het opstellen van het regeerakkoord voor de komende vier jaar zijn gaande. De uitkomsten daarvan zijn een belangrijke graadmeter voor het beleid dat we in 2013 en 2014

gaan voeren. Belangrijke vraagpunten in dat verband zijn onder andere hoe het verder zal gaan met de hervorming van de sociale zekerheid en de sociale werkvoorziening, de decentralisatie van de algemene Wet bijzondere ziektekosten, de hervorming van de woningmarkt en de zorg, met het gemeentefonds en met de bezuinigingen die het Rijk treft om de tekorten op de eigen begroting de komende jaren in toom te houden en om te voldoen aan de nieuwe Europese begrotingsregels. Gezien de ervaringen bij eerdere kabinetsformaties houden we er rekening mee dat hierover begin 2013 meer duidelijkheid komt. In de begroting 2013 komen we uitgebreid terug op de gevolgen voor ons beleid.

Ondertussen bevindt het rijksbeleid zich in een overgangssituatie. Het demissionaire kabinet heeft dit voorjaar, met het oog op de voorbereiding van de rijksbegroting 2013, in de vorm van het Lenteakkoord met een meerderheid in de Tweede Kamer overeenstemming bereikt over een extra pakket rijksbezuinigingen van in totaal €12 miljard. De strekking van de in dat pakket opgenomen maatregelen zorgt op een aantal beleidsterreinen voor onduidelijkheid, uitstel of afstel van voorgenomen beleid. Daar ondervinden wij in de beleidsvoorbereiding en -uitvoering hinder van. Datzelfde geldt voor de beoogde invoering van het verplichte schatkistbankieren.

Als gevolg van het Lenteakkoord ondervinden we hinder van tussentijdse kortingen op het gemeentefonds en de algemene uitkering die met ingang van 2012 door de nieuwe rijksbezuinigingen en de kop-

peling aan rijksuitgaven optreden. Voor Assen betreft het een structurele korting op de algemene uitkering van €1,7 miljoen. Een substantieel deel hiervan, bijna €1,0 miljoen, wordt direct in 2012 effectief. Gelegenheid om het eigen beleid tijdig op dit tussentijdse middelenverlies bij te stellen is niet of nauwelijks aanwezig. De verlaging van de algemene uitkering mondt voor wat betreft de uitkomst van de lopende exploitatie uit in een overeenkomstige resultaatverslechtering.

Financiële verhouding

De koppeling van het gemeentefonds aan het verloop van de rijksuitgaven is conform de afspraken in het Bestuursakkoord vanaf 2012 weer in werking gesteld. Dit impliceert dat gemeenten via die weg weer meedelen in de financiële voor- en tegenspoed bij het Rijk. Dat laatste is zoals aangegeven op dit moment aan de orde.

Naast de kortingen die al vastlagen op basis van het bezuinigingspakket van €18,0 miljard van het eerste kabinet Rutte, en de extra bezuinigingen van €12,0 miljard uit het Lenteakkoord zullen gemeenten opnieuw geconfronteerd worden met extra rijksbezuinigingen die voor de komende kabinetsperiode op de agenda staan. Aard en omvang ervan zijn op dit moment niet bekend. Dat bemoeilijkt het maken van betrouwbare financiële prognoses voor de periode 2013-2016. In de begroting 2013 hebben we rekening houden met de kortingen en bijstellingen van het gemeentefonds die op grond van het Lenteakkoord en de septembercirculaire 2012 vastliggen.

De op grond van de evaluatie van het gemeentefonds door het kabinet beoogde en de aanpassing van de verdeelsystematiek van het fonds zijn doorgeschoven naar 2014. Daar wordt nu ook de definitiekwestie rondom het begrip 'woningen' die het gevolg is van de invoering van de BAG in meegenomen. Aanvankelijk was het de bedoeling hier vanaf 2013 uitvoering aan te geven.

De middelen die het Rijk onder de noemer RSP-Zuiderzeegelden aan Assen toekent voor verbetering

van de bereikbaarheid en de infrastructuur worden via het gemeentefonds c.q. de algemene uitkering uitgekeerd. De middelen zijn bestemd voor bekostiging van de FlorijnAs-projecten. In 2012 ontvangen we langs die weg €16,5 miljoen. Intern worden deze gelden totdat ze nodig zijn voor kostendekking in de voor dit doel ingestelde voorziening gestort.

Financiering en treasury

In het Lenteakkoord zijn afspraken gemaakt over invoering van het verplichte schatkistbankieren door de lagere overheden. Voorbereiding hiervoor op rijksniveau zijn gaande. Het betreffende wetsvoorstel ligt voor consultatie bij gemeenten en provincies. Als deze vergaande ingreep in de gemeentelijke autonomie doorgang vindt heeft dit voor Assen aanzienlijke nadelige financiële gevolgen in de vorm van rendementsverlaging op de uitstaande beleggingen. De totale omvang van de extern belegde Essentgelden bedraagt op dit moment €50 miljoen. De in verband hiermee in 2012 geraamde en verwachte renteopbrengst bedraagt ruim €0,9 miljoen.

In het kader van herfinanciering en consolidatie is recent voor een totaalbedrag van €20,0 miljoen aan nieuwe vaste geldleningen afgesloten. Het betreft drie leningen met looptijden van respectievelijk 5, 10 en 20 jaar. De verschuldigde rente ligt tussen de 1,6% en 2,8%. De hiermee verband houdende aanpassingen van de renteparagraaf zijn betrokken bij de begroting 2013.

De kans bestaat dat, om binnen de normen van de wet Fido te blijven, er later dit jaar nogmaals vaste financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken om de bestaande vlottende schuld te consolideren. Voor de financiering van de activiteiten in het kader van de gemeentelijke grondexploitatie behoeven dit jaar minder externe financieringsmiddelen te worden ingezet dan vooraf in de begroting aangenomen.

Beleidsuitvoering ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Rapportage reguliere beleidsuitvoering, uitvoering collegeprogramma, gevolgen kabinetsbeleid en rijksbezuinigingen

Geen bijzonderheden anders dan elders in dit programma al aangegeven

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Rapportage over stand, voortgang en knelpunten die zich voordoen bij de bezuinigingen

Gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen		(bedragen * €1.000)
Programma 13 Algemene dekking		bezuiniging 2012
Inzet Essent-middelen		600
Verhoging OZB (belastingdruk, incl. jaarlijkse indexatie)		1.224
Toeristenbelasting (volume groei)		50
Totaal gerealiseerde bezuinigingen		1.874

Onderhanden bezuinigingsmaatregelen				(bedragen * €1.000)
Programma 13 Algemene dekking	taak 2012	prognose 2012		verschil
Aanpassing afschrijvingsmethodiek gemeentelijk vastgoed	800	800		0
Compensatie bezuiniging regio Groningen - Assen	130	-		130
Compensatie dubbeling bezuiniging Zorg en Welzijn	425	-		425
Compensatie deel bezuiniging huisvesting ICO	199	-		199
Compensatie structureel tekort bezuiniging bibliotheek	72	-		72
Totaal onderhanden bezuinigingsmaatregelen	1.626	800		826

Bijzonderheden

De taakstelling op het programma Algemene dekking van €1,8 miljoen wordt volledig gerealiseerd. Er is sprake van een surplus van circa €50.000, veroorzaakt door extra inkomsten uit de toeristenbelasting als gevolg van de toename van het aantal overnachtingen.

- De afgesproken extra verhoging van de onroerendezaakbelastingtarieven wordt vanaf 2011 jaarlijks geëffectueerd; dat geldt eveneens voor de afgesproken bezuiniging en extra inkomsten uit de toeristenbelasting.
- De met de Essent-gelden te realiseren bezuiniging is gerealiseerd via de instelling van de 'reserve maatschappelijke renderende investering'

en' en de vaststelling van het bijbehorende amortisatieplan. Op basis daarvan wordt de reserve in 20 jaar in jaarlijkse gelijkblijvende bedragen van €0,75 miljoen ten gunste van de exploitatie gebracht; hiervan dient €0,6 miljoen ter invulling van de bezuiniging; het meerdere is conform besluitvorming daarover bij de begroting 2012 bestemd voor de kostendekking exploitatie van De Nieuwe Kolk.

De gemeentebrede bezuiniging van €0,8 miljoen in verband met aanpassing van de afschrijvingsmethodiek (invoering restwaarde) voor het gemeentelijk vastgoed blijkt op grond van uitgevoerd onderzoek, gemaakte proefberekeningen en overleg met de accountant uitvoerbaar en financieel haalbaar. Het is de bedoeling om de nieuwe werkwijze nog dit jaar financieel te effectueren.

Risico's in de beleidsuitvoering

Wijzigingen in het risicoprofiel sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota 2011

Algemeen

De met de beleidsuitvoering samenhangende risico's in het programma Algemene dekking hebben in het algemeen betrekking op de macro-economische ontwikkelingen, het kabinetsbeleid en de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten.

Daarnaast is sprake van specifieke risico's als gevolg van nieuwe of aanpassing van bestaande regelgeving. Voor nadere toelichting verwijzen we naar de 'paragraaf Weerstandsvermogen' in de Programmabegroting 2012. Waar we in 2012 op grond van die risico's financiële tegenvallers verwachten, hebben we daar in de programmaprognose voor het lopende jaar zo veel mogelijk rekening mee gehouden.

Het betreft onder andere de gevolgen van het Lentepakkoord en de stagnerende economie.

Specifieke risico's

De belangrijkste risico's waarmee we de komende tijd (onder meer in de Programmabegroting 2013) geconfronteerd worden zijn:

- De politieke koers van het nieuwe kabinet en de inhoud van het regeerakkoord.
- De aard en de omvang van nieuwe rijksbezuinigingen in de jaren 2013 tot en met 2016.
- Een uitblijvende of aanhoudend lage economische groei.

- De invoering van verplicht schatkistbankieren.
- Evaluatie en herverdeling van het gemeentefonds.
- De gevolgen van de invoering van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen en de definitiekwestie van het begrip 'woningen'.
- Invoering van de Wet houdbare overheidsfinanciën.
- De decentralisatie jeugdzorg en mogelijk de AWBZ-begeleiding.
- Verdere implementatie van bestaande en nog komende eigen bezuinigingen.
- Korting gemeentefonds specifiek rijksbeleid (vermindering politieke ambtsdragers)

Financiën: middeleninzet

Prognose middeleninzet

Programma 13 : Algemene dekking					
Lasten en baten per beleidsproduct	Actueel jaarbudget	Realisatie t/m Augustus	Prognose	Verschil	V/N
Onvoorzien	398	0	143	255	V
Belastingenheffing en invordering	335	242	361	-26	N
Beleggingen	19	7	19	0	
Financiering en liquiditeit	237	107	236	2	V
Algemene uitkering	0	0	16.482	-16.482	N
BTW-compensatiefonds	335	134	215	120	V
Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.126	31	-649	-1.478	N
Resultaat bedrijfsvoering	267	517	1.425	-1.158	N
Resultaat kapitaallasten	-2.690	-1.825	-1.781	-909	N
Algemene reserves	0	0	0	0	
Indexatie bestemmingsreserves	0	0	0	0	
Bouw- en egalisatiefonds nieuwbouw	0	0	0	0	
Mutaties bestemmingsreserves	0	0	0	0	
Mutaties voorzieningen	0	0	0	0	
Subtotaal lasten	-3.225	-787	16.451	-19.676	N
Onvoorzien	0	0	0	0	
Belastingenheffing en invordering	14.401	13.772	14.195	-206	N
Beleggingen	618	845	924	306	V
Financiering en liquiditeit	7.953	7.366	8.398	445	V
Algemene uitkering	74.187	63.014	90.342	16.155	V
BTW-compensatiefonds	0	0	0	0	
Overige algemene dekkingsmiddelen	103	482	830	727	V
Resultaat bedrijfsvoering	0	0	0	0	
Resultaat kapitaallasten	0	0	0	0	
Algemene reserves	0	0	0	0	
Indexatie bestemmingsreserves	0	0	0	0	
Bouw- en egalisatiefonds nieuwbouw	0	0	0	0	
Mutaties bestemmingsreserves	0	0	0	0	
Mutaties voorzieningen	0	0	0	0	
Subtotaal baten	97.262	85.479	114.689	17.427	V
Resultaat voor bestemming	-100.487	-86.266	-98.238	-2.249	N
Totaal mutaties reserves	-1.451	-152	-1.366	-85	N
Resultaat na bestemming	-101.938	-86.418	-99.604	-2.334	N

Financiële analyse

Analyse van, en/of toelichting op, relevante afwijkingen tussen begroting en prognose

Prognose saldo Programma Algemene dekking: €2,2 miljoen N

De eindejaarsprognose voor het programma Algemene Dekking laat op basis van de realisatie tot en met september jl. een nadelig resultaat zien van €2,2 miljoen. Dit is voor een deel het gevolg van de ontwikkelingen die bij de aanbidding van de Voorjaarsnota 2102 al zijn aangekondigd, maar die door het late tijdstip waarop ze bekend waren niet meer meegenomen konden worden. Het gaat om extra korting op het gemeentefonds als gevolg van het Lenteakkoord en om de op dat moment juist afgesloten nieuwe cao-gemeenten. Hierna worden de voor de eindejaarsprognose relevante ontwikkelingen per product toegelicht.

Onvoorzien/incidenteel €255.000 V

Op het moment van het opstellen van de Najaarsnota bedroeg het restantbudget 'onvoorzien uitgaven' €123.000. Aanname is dat het restantbudget dit jaar volledig wordt uitgeput. Op het budget 'incidentele uitgaven' is in het kader van het sluitend maken van de begroting 2012 voor €500.000 beslag gelegd. Er is nog €255.000 beschikbaar. In de eindejaarsprognose zijn we er vanuit gegaan dat dit restant ten gunste van het eindresultaat van de exploitatie 2012 vrijvalt.

Belastingheffing en - invordering €231.000 N

De opbrengst van de onroerendezaakbelasting is voor 2012 geraamd op €13,9 miljoen. De Woz-beschikkingen en de gecombineerde belastingaanslagen voor de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht, zijn begin dit jaar verzonden. Anticiperend op leegstand, bezwaren tegen de waarde en oninbaarheid is in de raming van de onroerendezaakbelasting op voorhand rekening gehouden met een opbrengstderiving van €0,4 miljoen. Op basis van de stand van de betalingen en de lopende invorderingstrajecten begin september schatten we in dat die deriving waarschijnlijk €0,25 miljoen hoger uitvalt. Op dat moment was de aanslagoplegging nog niet volledig afgerond. Het is mogelijk dat de definitieve opbrengst over 2012 uiteindelijk toch gunstiger uitvalt dan nu aangenomen.

Beleggingen €306.000 V

De Bank Nederlandse Gemeenten heeft besloten haar dividendbeleid aan te passen dan wel te versoberen. Dit is een direct gevolg van aanscherping van de Europese regelgeving en in dat verband noodzakelijke vermogensopbouw. Gevolg van deze beleidswijziging is halvering van de dividenduitkering over 2011. Voor Assen betekent dit een nadeel van €72.000.

De dividenduitkeringen 2011 van Enexis, Attero, PBE en de Verkoop Vennootschap bv vallen in totaliteit €378.000 hoger uit dan in de begroting aangenomen.

Financiering €447.000 V

De werkelijke basis (stand ultimo 2011) voor de vaststelling van de in 2012 aan de gemeentelijke exploitatie toe te rekenen rente over eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) ligt hoger dan geraamd. Dit leidt in de realisatie op het product 'financiering' tot een hogere opbrengst van de zogenoemde bespaarde rente. Deze bedraagt €447.000.

Het voordeel ontstaat door de hogere toerekening van deze bespaarde rente op deze plek in de exploitatie wordt echter volledig teniet gedaan door een overeenkomstig nadeel in de gemeentebreed te verdelen en toe te rekenen rente (zie ook toelichting renteverdeling).

De prognose van de einduitkomst van de renteverdeling is in verband hiermee op overeenkomstige wijze verlaagd. Op het totaal van de begroting hebben deze financieel-technische bijstellingen geen effect op de eindejaarsprognose of het eindresultaat.

Algemene uitkering €327.000 N

De prognose voor de algemene uitkering 2012 is geactualiseerd op basis van de maatregelen in de mei- en de septembercirculaire 2012. De daaruit voortvloeiende bijstellingen zien er samengevat als volgt uit:

Omschrijving mutatie	bedragen x €1.000	opmerking
Geraamd tot en met de Voorjaarsnota 2012	74.189	conform Voorjaarsnota 2011
Korting Lenteakkoord 2012	-993	ten laste van algemene middelen
Autonome bijstelling accres 2012	361	ten gevolge van algemene middelen
Bijstelling uitkeringsbasis 2012	270	ten gevolge van algemene middelen
RSP/Zuiderzee	16.482	bestemd voor bekostiging FlorijnAs
Overige aanpassingen	58	ten gevolge van algemene middelen
Bijstelde uitkering 2012	90.637	herziene raming t/m de septembercirculaire 2012

De algemene uitkering wordt periodiek aangepast op basis van lokale en landelijke ontwikkelingen. Die aanpassingen kunnen verderop dit jaar, als de parameters vastere vorm krijgen, resulteren in bijstelling in de hoogte van de algemene uitkering. De parameters waar het om gaat zijn onder andere het inwoner- en woningaantal, de Woz-waarden, de aantallen bijstands- en uitkeringscliënten en de leerlingenaantallen.

Verder heeft het Rijk in de loop van 2012 een aantal bijstellingen doorgevoerd in de hoogte van de algemene uitkeringen uit voorafgaande jaren.

BTW-compensatiefonds €120.000 V

De prognose voor, het over in 2012 aan de Rijksbelastingdienst af te dragen niet-compensabele deel van de btw, dat in de kosten van de gemeentelijke bedrijfsvoering is begrepen is geactualiseerd op basis van de werkelijke afdracht die in 2011 heeft plaatsgevonden.

Ten opzichte van de raming in de begroting 2012 levert dit een voordeel op van €120.000. Die lijn is doorgetrokken naar de begroting 2013.

Nog functioneel te rameng uitgaven €1.426.000 N

Met het oog op de juistheid en volledigheid van de begroting is op het product 'nog functioneel te rameng uitgaven' binnen het programma Algemene dekking gebruik gemaakt van stel- en correctieposten. Deze posten zijn nodig voor het (bij)ramen en/of corrigeren van de financiële gevolgen van ontwikkelingen en besluitvorming die, om uiteenlopende redenen, niet in de programmabudgetten zijn verwerkt waar ze toebehoren. In de uitvoering van de begroting geschiedt dit wel als gevolg waarvan de betrokken stel -en correctieposten hun functie verliezen.

Die situatie doet zich ook bij de opstelling en in de uitvoering van de begroting 2012 voor. Voor de eindejaarsprognose in de Najaarsnota levert die werkwijze binnen het programma Algemene dekking een nadeel op van €1,4 miljoen. In beginsel staan daar compenserende positieve effecten in de prognoses van de andere programma's tegenover. Stelposten zijn de nog te compenseren of nog verder functioneel in te vullen bezuinigingen en dekkingsmaatregelen uit de begroting 2012.

Bijzondere baten en lasten €675.000 V

Het betreft eenmalige baten die in de uitvoering van het beleid en de begroting zijn ontstaan als gevolg van de verkoop van twee gemeentelijke panden, door een gedeeltelijke restitutie van een schadeuitkering op basis van een schikkingsregeling ter afhandeling van een juridisch geschil en als gevolg van de slotuitkering die in 2012 is ontvangen in het kader van de afwikkeling van de liquidatie van de voormalige ziektekostenverzekering voor gemeenteambtenaren (IZA). Deze inkomsten waren op begro-

tingsbasis niet voorzien. Daarnaast is een aantal oude vorderingen en schulden afgewikkeld.

Bedrijfsvoering €1.158.000 N

Het nadeel op de bedrijfsvoering is €1,2 miljoen. Het gaat om een samenspel van factoren; de ontwikkeling van enerzijds de werkelijke kosten van de bedrijfsvoering en anderzijds de verdeling dan wel toerekening van die kosten aan de producten, programma's en projecten op basis van de in te zetten personele capaciteit.

De prognoses op basis van de 'situatie september' geven aan dat de echte kosten van de bedrijfsvoering in 2012 naar verwachting € 0,8 miljoen lager uitvallen dan geraamd.

Daar staat tegenover dat er in de verdeling en toerekening van die kosten, onder meer als gevolg van hoger ziekteverzuim en andere inzet van capaciteit, een nadelig calculatieverschil ontstaat ten opzichte van de begroting. Feitelijk gaat het hier om een administratief technische kostenverschuiving die gemeentebreed budgettair neutraal verloopt. Voor nadere toelichting verwijzen we naar het hoofdstuk bedrijfsvoering verderop in de Najaarsnota.

Interne renteverdeling €909.000 N

Het totaal van de verschuldigde rente op kort- en langlopende financiering valt lager uit. Dit wordt veroorzaakt door een lagere eigen financieringsbehoefte en door de gunstige omstandigheden op de geld- en kapitaalmarkt.

De effecten van de lagere financieringsbehoefte worden op programmaniveau en binnen de renteparagraaf respectievelijk in de vorm van vrijval van kapitaal- en rentelasten en lagere rentekosten zichtbaar.

Dat er in de interne verdeling van de rente toch een nadeel ontstaat is het gevolg van de hogere toerekening van de rente over de eigen financieringsmiddelen waarvan hiervoor bij het product Financiering melding is gemaakt. Daarnaast kan er, eveneens als gevolg van een lagere financieringsbehoefte, minder rente aan het grondbedrijf worden toegerekend dan gecalculleerd.

Inzet en voeding van reserves €87.000 N

De op begrotingsbasis geraamde toevoegingen en onttrekkingen aan de gemeentelijke reserves worden vrijwel conform de raming gerealiseerd. Enkel de indexatie die nodig is om de reserve Weiersstraat op peil te houden valt hoger uit dan geraamd. Dit komt doordat de werkelijke beginstand van die reserve hoger ligt dan geraamd.

Najaarsnota

Paragraaf Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering; ontwikkelingen/knelpunten/oplossingsrichtingen

Organisatieontwikkeling

In het programma Organisatieontwikkeling is een twintigtal ontwikkelopdrachten gebundeld. De interne programmamanager organisatieontwikkeling bewaakt de samenhang en adviseert de directie over richting, tempo, et cetera. Periodiek overlegt de directie met ons college over de voortgang. Bewust is gekozen voor een organisch ontwikkelproces. Het programma richt zich daarbij niet alleen op het tot stand brengen van een andere structuur, maar focust nadrukkelijk ook op houding en gedrag. Leidend thema is inmiddels KOERS: Kwaliteit Ontwikkelen door Effectief en Resultaatgericht Samen te werken. KOERS loopt langs drie sporen: operationeel management, procesoptimalisatie, houding en gedrag.

Instrumenten die in het kader van KOERS worden ingezet zijn onder andere:

- visueel management (verbeteren van prestaties met behulp van krachtige in het oog springende visuele middelen)
- A3-methodiek (middel om te komen tot richting, sturing, samenhang en bijstelling van organisatie-doelstellingen en -ontwikkeling)
- LEAN (managementfilosofie gericht op het voorkomen van verspilling en het elimineren van zaken die geen toegevoegde waarde leveren)
- SCRUM (softwareontwikkeling binnen zelfsturende teams met dagelijks voortgangsoverleg zonder vooraf gedefinieerde stappen)
- waardenprofielen (leidend tot concrete afspraken over gedrag)

Interne KOERS-deskundigen ondersteunen management en medewerkers bij de invoering van KOERS. Het doel van KOERS is een organisatie te worden waarin continu verbeteren centraal staat.

De veranderagenda Zorg & Welzijn heeft ook gevolgen voor de manier waarop delen van de gemeentelijke organisatie naar buiten treden: integraal werken, ontregelen, ontschotten en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Het programma DOEN en het programma Organisatieontwikkeling trekken hier gezamenlijk op.

Nieuwe Werkomgeving

Uw raad heeft in januari 2012 een besluit genomen over het investeringsbudget. Conform planning wordt

eind 2012 de voorbereidingsfase afgerond. Daarmee is dan het definitieve ontwerp vastgesteld, en is een besluit genomen over de tijdelijke huisvesting.

De voorbereidende werkzaamheden voor de ICT-projecten, het zaakgericht werken en digitaliseren van een aantal dynamische archieven worden afgerond. Het deelproject Mens en organisatie heeft een programma ontwikkeld voor de invoering van Het Nieuwe Werken.

Uitvoering kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen

We geven uitvoering aan de afspraken die we met betrekking tot het risicobeheer hebben vastgelegd in de in 2011 vastgestelde 'kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen'.

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Audits-collegeonderzoeken 2012

Sinds 2007 worden in opdracht van het college jaarlijks een tweetal verplichte onderzoeken uitgevoerd. De onderzoeken kunnen betrekking hebben op een (bedrijfsvoerings)thema of een organisatieonderdeel en richten zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en/of rechtmatigheid.

Quick scan methodiek

Vanaf halverwege 2011 maken we ook gebruik van zogenaamde quick scans. Een quick scan heeft het kenmerk van een resultaatgerichte doorlichting van een beleidsterrein, organisatieonderdeel of proces. De uitvoering gebeurt op hoofdlijnen en er is sprake van een korte doorlooptijd. Eventueel kan er nog een vervolgonderzoek plaatsvinden voor de verdere diepgang.

Keuze onderwerpen 2013

Wij richten ons op het uitvoeren van de in 2012 geplande onderzoeken: schuldhulpverlening en duurzaamheid. Voor de audit schuldhulpverlening hebben we een onderzoeksplan vastgesteld. De audit duurzaamheid zal vanaf het najaar worden opgepakt en loopt door in 2013.

Bezuiniging bedrijfsvoering

De bezuinigingstaakstelling op de bedrijfsvoering is als volgt samengesteld:

Financieel overzicht bezuinigingen bedrijfsvoering	bezuiniging (bedragen * €1.000)				
	Taakstelling 2012	Prognose 2012	Taakstelling 2013	Taakstelling 2014	Taakstelling 2015
Eerste tranche bezuinigingen					
- Organisatie en processen	1.923	1.923	1.963	1.963	1.963
- Inkoop en aanbesteding	957	957	957	957	957
- Personeel en inhuur	1.318	1.269	1.318	1.318	1.318
- Interne producten en dienstverlening	706	706	706	706	706
- Huisvesting en vastgoed	150	150	600	850	850
Tweede tranche bezuinigingen					
- Organisatie en processen	300	300	1.200	2.200	3.200
Totaal netto bezuinigingsbedrag	5.354	5.305	6.744	7.994	8.994
Totaal bruto bezuinigingsbedrag	6.429	6.364	7.964	9.549	10.879

Voortgang Bedrijfsvoeringsbezuiniging

Eerste tranche

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt ligt de realisatie van de taakstelling voor 2012 op koers.

Met betrekking tot de vastgestelde bezuiniging op de Arbodiensten heeft de directie voorgesteld het Bedrijfszorgpakket te beëindigen en voor een andere invulling te kiezen. Dit voorstel is voorgelegd aan de Ondernemingsraad. De Ondernemingsraad heeft hierop geadviseerd nog niet in te stemmen met de stap naar een maatwerkcontract. Het voorstel vraagt om een nadere uitwerking. Vooral nog kan de beoogde bezuiniging op dit onderdeel nog niet gerealiseerd worden. Een alternatieve dekking voor deze taakstelling is gevonden in de ruimte die aanwezig is binnen de vormings- en opleidingsbudgetten.

Tweede tranche

Bij de vaststelling van de begroting 2012 is ingestemd met aanvullende bezuinigingen op de bedrijfsvoering. Het gaat hierbij om netto bedragen van respectievelijk €1, €2 en €3 miljoen euro voor

2013, 2014 en 2015. Het management werkt aan het invullen van deze extra bezuinigingen. Voor de zomer presenteerde het management voor €1,45 miljoen aan bezuinigingen voor 2013. Daarmee is het eerste miljoen ingevuld. Als gevolg van weglekeffecten is een bruto besparing van €1,3 miljoen nodig om de netto besparing van €1 miljoen te realiseren. Voor 2014 loopt de aanvullende bezuinigingen op de bedrijfsvoering op tot een bruto bedrag van €2,6 miljoen en voor 2015 gaat het om een structurele bruto besparing van €4 miljoen. De bezuinigingen voor 2013 zijn verwerkt in de begrotingen van de eenheden.

Voor 2014 en 2015 gaat het management nog op zoek naar €1,3 en €2,6 miljoen euro. Het managementoverleg gaat als team op zoek naar vernieuwende manieren van bezuinigen. In november spreekt het managementoverleg in een tweedaagse opnieuw over de bezuinigingen op de bedrijfsvoering. Basis hiervoor zijn de organisatieontwikkeling en de inrichtingsplannen.

Prognose resultaat bedrijfsvoering

Kosten en dekking				
(bedragen * €1.000)				
Omschrijving	actueel jaarbudget	prognose	verschil	V/N
Kosten				
- Personeelskosten	41.258	41.173	85	V
- Beheerkosten	7.679	7.759	-80	N
- Kapitaallasten	5.330	4.382	948	V
Totaal kosten	54.267	53.314	953	V
Inkomsten	1.733	1.567	-166	N
Saldo kosten en inkomsten	52.534	51.747	787	V
Dekking				
- doorbelasting aan programma's (exploitatie)	38.744	37.486	-1.258	N
- doorbelasting aan projecten/investeringen	7.530	7.379	-151	N
- doorbelasting aan exploitatie gebouwen	4.203	3.966	-237	N

Kosten en dekking				(bedragen * €1.000)
Omschrijving	actueel jaarbudget	prognose	verschil	V/N
- doorbelasting aan Grondbedrijf	1.789	1.491	-298	N
Saldo dekking	52.266	50.322	-1.944	N
Resultaat bedrijfsvoering	-268	-1.425	-1.157	N

Uit de tabel blijkt dat de kosten van de gemeentelijke bedrijfsvoering zich ontwikkelen binnen de financiële kaders. De prognose laat een positief resultaat zien van €0,8 miljoen. De totale bezuinigingsopgave in de bedrijfsvoering bedraagt voor 2012 €6,4 miljoen. (bruto-taakstelling). De verwachting is dat de totale taakstelling gerealiseerd zal worden. In de administratieve doorbelasting en interne toedeling van kosten treden onder meer als gevolg van andere ureninzet verschuivingen op ten opzichte van de uitgangspunten en kostenverdeling in de begroting. Dit kan effect hebben op de financiële eindresultaten van de begrotingsprogramma's; gemeentebreed verloopt dit echter neutraal.

Toelichting kosten en inkomsten

Personeelskosten € 85.000 V

Om de diverse op de bedrijfsvoering drukkende (loonsom)taakstellingen te kunnen realiseren is de formatie ten opzichte van de begroting gereduceerd. Zoals verderop in deze paragraaf wordt weergegeven ligt de verwachte formatie 28,2 fte beneden de geraamde formatie. Deze krimp zorgt ervoor dat de totale loonkosten binnen het bijgestelde budget blijven. De nieuwe cao-gemeenten en de daarvan onderdeel uitmakende generieke aanpassing van de salarissen met 2% structureel geeft een geschat nadelig effect in 2012 van circa €0,4 a €0,5 mln. Het budget voor vervanging van (langdurig) zieke medewerkers wordt naar verwachting dit jaar niet ingezet wat tot een voordeel leidt van €418.000.

Beheerskosten € 80.000 N

In de beheerskosten is sprake van diverse geprognosticeerde voor- en nadelen. Over het algemeen is sprake van beperkte afwijkingen ten opzichte van het budget. Enkele in het oog springende afwijkingen zijn de lagere onderhouds- en energiekosten van de gemeentelijke bedrijfsgebouwen (€297.000 V), extra ICT-kosten als gevolg van een nieuw licentie contract (€190.000 N), lagere advertentiekosten/Berichten van de Brink (€154.000 V), hogere portiekosten (€110.000 N) en een kostenstijging door de hoge brandstofprijzen (€60.000 N). De kosten van drukwerk (totaal €141.000 en onderdeel van de beheerskosten) worden doorbelast en verantwoord binnen de beschikbare project- en productbudgetten.

Zoals hiervoor reeds aangegeven kan de bezuinigingstaakstelling op de Arbo-diensten (€80.000) in 2012 nog niet gerealiseerd worden. Deze kan echter

gecompenseerd worden met de ruimte die ontstaat als gevolg van het feit dat de vorming- en opleidingsbudgetten niet volledig ingezet zullen worden.

Kapitaallasten € 948.000 V

Het voordeel in de kapitaallasten wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door uitstel van investeringen in ICT-middelen (€578.000), bedrijfsvoertuigen (€200.000) en bedrijfsgebouwen (€107.000). ICT-investeringen zijn uitgesteld, omdat deze meegenomen worden in het project Nieuwe Werkomgeving. De voorbereidende werkzaamheden hiervoor worden eind dit jaar afgerond.

Inkomsten € 166.000 N

De inkomsten vallen lager uit door het niet volledig inzetten van de onderhoudsvoorziening voor bedrijfsgebouwen als gevolg van uitstel van onderhoud (€112.000 N) en vervallen Wao-uitkeringen vanwege uitstroom van boventallig personeel (€78.000 N). Op andere onderdelen is sprake van een aantal extra inkomsten van derden.

Toelichting dekking

De toerekening van bedrijfsvoeringskosten aan de programma's, projecten, gebouwen en Grondbedrijf valt in hoofdzaak lager uit doordat de totale formatie lager ligt dan begroot. In principe is dit een neutrale verschuiving, omdat de totale kosten ook lager liggen (zie voordeel aan de kostenkant van de bedrijfsvoering). De verminderde inzet op de gemeentelijke grondexploitatie en projecten is onder andere het gevolg van vertraging in de ontwikkeling van Kloosterveen. Door de stagnerende economie blijven de verkopen van bouw kavels achter en worden de ruimtelijke plannen en projecten in een langzamer tempo ontwikkeld. De uiteindelijke 'onderdekking' is het gevolg van het feit dat de vaste lasten van de bedrijfsvoering (vaste overhead) niet meer volledig kunnen worden toegerekend (effect van de lagere formatie).

Loonsom, formatie en inhuur derden

Onderstaande tabellen geven inzicht in de loonsomontwikkeling, formatieverloop en inhuur derden. De krimp van de formatie houdt grotendeels verband met de invulling van de bezuinigingstaakstellingen op de bedrijfsvoering. Belangrijk uitgangspunt hierbij is het efficiënter organiseren van de werkzaamheden. De noodzaak tot invulling van vacatures en

het natuurlijk verloop in de formatie worden hierin betrokken. De loonsomprognose geeft een positief resultaat aan waarmee de totale taakstelling in 2012 wordt gerealiseerd.

Loonsomontwikkeling 2012 (bedragen * €1.000)

	Geraamde loonsom		Realisatie tot en met augustus			Verwachte loonsom 2012			verschil raming prognose
	totaal 2012	t/m aug.	ambtelijk	inhuur	totaal	ambtelijk	inhuur	totaal	
Totaal	41.258	26.983	25.118	2.309	27.427	37.329	3.844	41.173	85 V

Formatieontwikkeling 2012 in fte's

	Begroting	Realisatie tot en met augustus en eindejaarsprognose 2012						Prognose	verschil raming prognose
	geraamde formatie 2012	ambtelijk		inhuur		totaal		verwachte formatie 2012	
		feitelijke bezetting (ultimo aug. '12)	verwachte bezetting (jaarprognose)	feitelijke bezetting (ultimo aug. '12)	verwachte bezetting (jaarprognose)	bezetting (ultimo aug. '12)	verwachte bezetting (jaarprognose)		
Totaal	673,5	585,8	587,9	32,0	57,4	617,8	645,3	645,3	28,2 V

Reden inhuur derden 2012 (bedragen in euro's x €1.000)

	Realisatie tot en met augustus							
	vervanging		ambitie		kennishiaat		Totaal	
	in fte's	in euro's	in fte's	in euro's	in fte's	in euro's	in fte's	in euro's
Totaal	47,3	1.458	10,3	794	0,4	57	58,0	2.309

Najaarsnota

Paragraaf Bestuurlijk relevante projecten

Inleiding

Aan de orde zijn investeringsprojecten die deze bestuursperiode vanuit bestuurlijke optiek relevant en actueel zijn.

In dit hoofdstuk van de Najaarsnota rapporteren wij over de voortgang die met de voorbereiding en uitvoering van deze projecten wordt geboekt, over knelpunten die nog opgelost moeten worden en over resultaten die inmiddels behaald zijn.

Wij hebben de volgende onderverdeling gemaakt:

- FlorijnAs (Algemeen, RSP en gebiedsontwikkeling)
- Gebiedsontwikkeling niet behorende tot de FlorijnAs
- Maatschappelijke voorzieningen (met name gebouwen)
- Bedrijfsvoering

FlorijnAs

RSP-project Bereikbaarheid Assen

Assen-Zuid infrastructuur

Aansluiting Assen TT

De gemeente voert dit project uit en moet aan de hand van het verkeerstechnisch ontwerp opdrachten verstrekken voor de contractopstelling, het opstellen van een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp én de uitvoering daarvan. Deze contractvorming is in december 2012 gereed en de aanbesteding start in 2013. Voor Assen TT wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd: de poortfunctie moet tot uitdrukking komen in losse kunst elementen rondom de aansluiting.

Het bestemmingsplan heeft tot begin oktober ter inzage gelegen. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente Midden Drenthe. Vaststelling is voorzien in december.

Met Defensie is een akkoord bereikt over de verwerving en ruiling van de gronden. Voor de overige grondverwervingen zijn gesprekken gestart. Afhankelijk van tijdige verwerving kan volgens planning gestart worden met de uitvoering.

Station

Het overleg met de NS over de business case voor het evenementenstation heeft geresulteerd in het volgende: De NS zoekt nadere informatie bijeen over verschillende vormen van evenementenstations in Nederland. Met het TT-circuit en de TT-hal wordt overlegd over mogelijke nieuwe evenementen. Deze gegevens worden gecombineerd in een nieuwe business case die in november in het BO spoor besproken zal worden.

Daarnaast overleggen we met ProRail over de studie naar de technische haalbaarheid.

A28-N33

Het voorstel tot de definitieve verknoping van de N33/A28 is op 10 mei 2012 in de raad behandeld.

We hebben u gevraagd om €1 miljoen extra budget beschikbaar te stellen voor de verknoping. Dit extra budget wordt gekoppeld aan de inverdiendaakstelling van €1,4 miljoen die voor de knoop is berekend. Uw raad heeft dit op 14 juni 2012 goedgekeurd.

Rijkswaterstaat heeft in juni 2012 het definitieve Tracé Besluit genomen.

Stationsgebied

Op basis van het concept stedenbouwkundigplan voeren de spoorse partijen vanaf september hun business cases uit. Deze zijn noodzakelijk voor het bestuurlijk commitment van partijen en vormen daarmee input voor de samenwerkingsovereenkomst.

De Grontmij werkt de komende maanden samen met bureau Paul van Beek het conceptplan uit tot een maatvast definitief stedenbouwkundig plan.

Voor het stationsgebied zijn we gestart met de voorbereidingen voor een nieuw bestemmingsplan.

Stadsboulevard

We werken aan de laatste punten van het voorlopig ontwerp van de Stadsboulevard. Op een enkel onderdeel (situatie bij Graswijk) wordt reeds een aanvang gemaakt met de uitvoering. Het betreft hier relatief kleine fysieke aanpassingen die binnen de huidige bestemming passen en ten goede komen aan doorstroming en/of verkeersveiligheid.

De voorbereiding van het nieuwe bestemmingsplan is in een vergevorderd stadium. Het definitief ontwerp is naar verwachting eind 2012 gereed en zal in

het eerste kwartaal 2013 aan uw raad ter goedkeuring worden voorgelegd. Het bestemmingsplan kan naar verwachting in het derde kwartaal 2013 worden vastgesteld.

Blauwe As tweede fase

De start van de werkzaamheden voor de sluis en het water is uitgelopen vanwege vertraging in de voorbereiding. Hierover is een brief naar de aanwonenden gegaan waarin is uitgelegd dat de vertraging komt doordat het definitieve ontwerp voor de sluis moest worden aangepast. Dit heeft geen consequenties voor de totale planning.

De voorbereidende werkzaamheden voor deelgebied 1 (traject Vaart NZ-Nobellaan, inclusief brug Vaart NZ en sluis Alteveerstraat) zijn afgerond. De werkzaamheden van de sluis en het water zijn inmiddels gestart, en hebben lopen tot eind 2012.

Voor de openbare ruimte van deelgebied 1 en 2 is een definitief ontwerp opgesteld in overleg met de bewoners. Het definitief ontwerp van deelgebied 1 is vervolgens vertaald in bestekken. De aannemer voor de uitvoering van de openbare ruimte van deelgebied 1 is inmiddels geselecteerd en de werkzaamheden starten in 2013.

Samen met het vaststellen van het definitief ontwerp van de openbare ruimte van deelgebied 2 wordt in het derde kwartaal voor de fiets- en autobruggen een uitvoeringskrediet aangevraagd.

Door de keus van hoog water in het Havenkwartier en een beweegbare brug in de Stadsboulevard zal dit knooppunt nu verder worden uitgewerkt. De beweegbare brug zal samen met allen andere bruggen in het Kanaal worden opgepakt. Ook de sluis in het Havenkwartier valt onder het project Blauwe As.

De definitieve planning van de realisatie van de fiets- en autobruggen zal in afgestemd worden met de regiegroep bereikbaarheid 'Minder hinder'.

Voor het opstellen van de Design, Construct en Maintenance (DCM) contracten voor de fiets- en autobruggen is na een Europese aanbestedingsprocedure Arcadis geselecteerd. De afgelopen periode zijn er bewonersavonden georganiseerd waarin zij randvoorwaarden konden aangeven. Arcadis verwerkt deze randvoorwaarden samen met de overige randvoorwaarden in een ambitiedocument, zodat aan de hand hiervan de contracten kunnen worden opgesteld. De planning is dat aan het eind van 2012 het eerste contract voor de fietsbrug nabij de Vaart op de markt komt.

Gebiedsontwikkelingen FlorijnAs

Havenkwartier

Naar aanleiding van het raadsbesluit wordt de variant hoog water verder uitgewerkt in de stedenbouwkundige visie. Hierin worden de uitgangspunten en

randvoorwaarden voor de ontwikkeling vastgelegd. Het planconcept laat ruimte om op actuele en toekomstige ontwikkelingen in te spelen. Naast een totaal planconcept wordt in een meer gedetailleerde uitwerking van de eerste deelgebieden geschetst. Parallel daaraan wordt ook de gebiedsexploitatie verder uitgewerkt. Met betrekking tot de ontwikkelstrategie wordt de fasering verder in kaart gebracht en in beeld gebracht op welke manier het Havenkwartier het beste in ontwikkeling kan worden gebracht. Hierbij worden verschillende scenario's uitgewerkt.

Naar aanleiding van een enquête die in het najaar van 2011 is uitgevoerd is een beeld ontstaan van geïnteresseerde bewoners in het Havenkwartier. In het stedenbouwkundig planvormingsproces heeft er participatie met deze doelgroep plaatsgevonden. De doelgroep wordt ook geraadpleegd bij het formuleren van een marketingstrategie. Er is een marketingstrategie opgesteld die de komende periode verder wordt uitgewerkt.

De verwachting is dat het haalbaarheidsonderzoek in november van 2012 wordt afgerond en bestaat naast de stedenbouwkundige visie en de grondexploitatie uit een ontwikkelingsstrategie. Met Treanth wordt gekeken naar afspraken voor de realisatie het eerste deelgebied en de daarbij horende samenwerkingsvorm.

In mei zijn we gestart met het ontwerp bestemmingsplan en het uitvoeren van de benodigde onderzoeken.

Ter ondersteuning van de transformatie van het Havenkwartier willen we tot een tijdelijke culturele invulling van het concept De Kade komen. In het kader der van Kolkend Assen zijn op de Havenkade activiteiten zoals het Axis-festival georganiseerd.

Revitalisering Stadsbedrijvenpark

In december 2011 heeft uw raad ingestemd met het projectplan Revitalisering Stadsbedrijvenpark. Volgens is dit plan samen met een subsidieaanvraag voor provinciaal herstructureringsprogramma (PHP) en Rijk, regionaal en cofinanciering (REP) middelen ingediend bij de provincie.

Na verkrijging van een positieve beschikking werken we samen met ondernemers aan een uitvoeringsplan Revitalisering waarin de thema's uit het projectplan uitgewerkt worden.

De aanvraag is akkoord bevonden door de Statencommissie Cultuur en Economie, maar het definitieve besluit van Gedeputeerde Staten laat langer duurt langer dan verwacht. De aanvraag van PHP-middelen hangt nauw samen met de REP-aanvraag. De PHP-aanvraag wordt beschikt op het moment dat de REP-aanvraag akkoord is.

Het projectplan Revitalisering Stadsbedrijvenpark zet in op aanpak van de volgende thema's:

- Bereikbaarheid & ontsluiting

- Kwaliteit openbare ruimte
- Uitstraling panden en erven
- Wonen & Werken
- Duurzaamheid
- Data-infrastructuur

Na het verkrijgen van een positieve beschikking van Gedeputeerde Staten op de subsidieaanvraag organiseren we een startbijeenkomst met ondernemers. Tijdens deze bijeenkomst worden drie werkgroepen samengesteld die de in het projectplan benoemde thema's gaan uitwerken tot een uitvoeringsplan.

Natuurontwikkeling Assen-Oost (Assen aan de Aa)

Fietspad Oude Spoorbaan

Over de Oude Spoorbaan van Assen naar Stadskanaal is tussen de Van Ostadelaan en de Europaweg Oost een fietspad aangelegd. Naast het fietspad ligt een onverhard voetpad. Het pad vormt een groene schakel van het NS-station naar het Drentsche Aa gebied.

Toegangspoort

De Toegangspoort is een natuurtransferium met parkeergelegenheid en informatievoorziening over het Nationaal park Drentsche Aa. Tevens is het een startpunt van wandel- en fietsroutes. Er wordt een Toegangspoort gerealiseerd aan de oostkant van het Deurzerdiep, nabij Café de Aanleg. Deze locatie biedt onder andere mogelijkheden voor de verkeersremmende maatregelen aan de Rolderhoofdweg. Het projectleiderschap is overgegaan naar de gemeente Aa en Hunze.

Amelte

Amelte is een oud gebied met een landgoed- en esdorpen karakter tussen de wijk Assen-Oost en het Deurzerdiep. In het gebied krijgen alle uitgangspunten uit de visie Assen aan de Aa een plek. Dit is uitgewerkt in het projectplan dat in september in uw raad wordt behandeld.

Bosbeek/Nijlandsloop

Het project Bosbeek/Nijlandsloop maakt van de Bosbeek/Nijlandsloop een groene vinger de stad in waarlangs fietsers en wandelaars van en naar het Drentsche Aa-gebied kunnen gaan. Het idee is om een doorgaande fiets- en wandelroute te maken vanaf de Hertenkamp naar het Kerkepad bij Schieven. Daarnaast is het plan om de beek en het beekdal te herstellen. Belangrijk in dit project zijn het maken van onderdoorgangen onder de infrastructuur van de Stadsboulevard, de spoorlijn en de Dennenweg. In dit project is dus een duidelijke koppeling met de Stadsboulevard.

Idee Routes rond Loon

Als onderdeel van Idee 3 wordt langs de Peeloërweg een zand-/graspad gemaakt zodat wandelaars prettig en veilig naar Loon kunnen lopen.

Idee Veensloot

De Veensloot ligt aan de rand van Van Boeijenoord in een gebied met veel ruimte, maar is als bovenloopje nauwelijks terug te vinden. Door bos te kappen in het beekdal en de beek de ruimte te geven door herprofilering, wordt kwaliteit aan het gebied toegevoegd. Met de ontwikkeling van woningbouw in park Diepstroeten liggen er kansen voor realisatie van dit idee.

Idee Geelbroek

Onderdeel van Geelbroek is de aanleg van het fietspad Zompdijk. Aan de zuidkant van Assen ontbreekt een recreatief fietspad tussen de omgeving Graswijk en Geelbroek/Eleveld. Ten oosten van de spoorwegovergang bij Graswijk ligt nu een zandweg, die een verbinding vormt met het Propellerpad en de fietspaden naar Geelbroek en Eleveld. Nabij dit tracé van de zandweg worden een betonnen fietspad en laanbeplanting aangelegd.

Assen-Zuid: werklandschap

Eind mei hebben er twee beroepszaken over het bestemmingsplan bij de Raad van State gediend. In september heeft de Raad van State deze beroepen ongegrond verklaard. Het bestemmingsplan en het exploitatieplan staan daarmee vast.

We voeren gesprekken met potentiële kopers op basis van acquisitiedoelstellingen. Er wordt een meerjarig uitvoeringsprogramma ten behoeve van de promotie en acquisitie opgesteld. Uw raad heeft voor de zomer een informatiebrief over de acquisitie ontvangen.

Geld: om te bepalen wat een efficiënte vorm van gefaseerd ontwikkelen is, waarbij de kosten worden geoptimaliseerd, wordt een ontwikkelstrategie opgesteld. In deze ontwikkelstrategie wordt ingegaan op enerzijds de noodzakelijke investeringen en anderzijds de potentiële opbrengsten voor een nog nader te bepalen fase. Hierbij moet ook de grootte van een fase nog worden bepaald. De ontwikkelstrategie wordt eind mei/begin juni bestuurlijk voorgelegd.

Momenteel vindt onderzoek plaats ter voorbereiding op het bouwrijp maken. Daarbij worden potentiële locaties onderzocht en wordt op basis van de ontwikkelstrategie de grootte van het bouwrijp te maken gebied bepaald. Hierbij worden investeringen op het gebied van nuts, infrastructuur en energie meegenomen.

Er wordt gesproken met een partij die plannen heeft voor het duurzaam ontwikkelen van energie. Met

Enexis zijn afspraken gemaakt over de gefaseerde ontwikkeling.

Assen-Zuid: Toeristisch recreatieve zone

In 2012 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd ten behoeve voor het opstellen van een meerjarig uitvoeringsprogramma convenant Toekomstvisie TT. Zo is een onderzoek naar de beleving van geluidhinder (soundscape) door de RUG uitgevoerd, daarnaast is de financiële haalbaarheid van de geluidswal Baggelhuizen verder onderzocht. Tevens doet de provin-

cie nader technisch onderzoek naar de mogelijke ontwikkeling van een eventuele geluidsafscherming nabij het TT circuit. Door het circuit wordt onderzocht welke maatregelen aan de bron genomen kunnen worden om de geluidhinder terug te dringen. Tot slot heeft in de zomer 2012 een brede enquête plaatsgevonden in onder andere de wijk Baggelhuizen naar de beleving van geluid.

De onderzoeken worden in het najaar van 2012 afgerond. De onderzoeken moeten leiden tot het benoemen van concrete maatregelen die in het meerjarig uitvoeringsprogramma worden gezet.

Infrastructurele projecten en gebiedsontwikkeling (niet FlorijnAs)

Erfgoedkwartier

De herontwikkeling van het erfgoedkwartier ligt op koers voor wat betreft inhoud. Het beschikbare krediet voor de realisatie van de Singels is, voor zover nu ingeschat kan worden, voldoende om alle fasen uit te voeren. De tweede fase (Zuidersingel, Drostelaan, Kerkplein) is aanbesteed en in uitvoering. De derde fase is ook aanbesteed en zal binnenkort starten. Met de provincie is de eindafrekening opge maakt voor de gemeentelijke bijdrage aan de museumtuin. Binnenkort zal het hekwerk langs de Drostelaan worden geplaatst waarna ook dit deel van het erfgoedkwartier is afgerond.

De herinrichting van de Brink wordt binnen de kaders van de Visie Aantrekkelijke Binnenstad opgepakt.

Citadel

De bouw van de Citadel verloopt in grote lijnen volgens planning.

De verhuur van de nog niet op voorhand ingevulde winkelruimtes is ook gestart. Het winkelcentrum van de Citadel heet Cité. Er zijn reeds meerdere grote units verhuurd.

Het is de verwachting dat de eerste winkels en de parkeergarage in het eerste kwartaal van 2013 worden geopend. De mediamarkt wordt eind 2012 opgeleverd en kan in april 2013 open. De oplevering van de woningen is gepland in de loop van 2013.

De juridische en economische overdracht van de gronden heeft plaatsgevonden. Voor een gedeelte van de koopsom (€3,5 miljoen van €12 miljoen) is uitstel van betaling verleend. Hierover wordt een rentevergoeding betaald. Tevens is hiervoor door Bemog een zekerheidsstelling gegeven in de vorm van een 2e hypotheek en een concerngarantie. Deze uitgestelde betaling vormt een risico ingeval van faillissement van de ontwikkelaar.

Kloosterveste

Gezondheidscentrum

De huidige zorgverleners in Kloosterveen hebben zich niet in Kloosterveste, maar in een kantoor aan de Transportweg gevestigd. Het blijft voor andere zorgverleners wel mogelijk zich in Kloosterveste te vestigen. Voor de (casco)ruimte die bedoeld was voor het gezondheidscentrum is nog geen andere invulling gevonden.

Buitenring

Het niet bouwen van woningen in de buitenring leidt voor AM tot problemen in hun business model en de financiering van dit project. AM heeft de gemeente formeel verzocht om de gronden in de buitenring van hen over te nemen en zien in het contract een verplichting hiertoe voor de gemeente. Hierop heeft gemeente afwijzend gereageerd en aangegeven van mening te zijn deze verplichting niet te hebben en alleen op haar eigen voorwaarden te willen praten over de invulling en eventuele herontwikkeling van de buitenring al dan niet gepaard gaande met (deel)levering van de grond. AM heeft hierop geconcludeerd dat er sprake is van een geschil met betrekking tot de projectovereenkomst en heeft het initiatief tot mediation genomen. Eventuele resultaten van de mediation, die een financieel gevolg hebben, zijn niet meegenomen in de strategische afwegingsnotitie GB. Er is wel zicht op overeenstemming met AM over de afhandeling van het contract op alle openstaande punten. Op bestuurlijk niveau is hierover een principeafpraak gemaakt met AM, onder voorbehoud goedkeuring B&W en Raad. De principe afspraak met AM wordt financieel getoetst en verwerkt in de meerjarenperspectieven van het grondebedrijf, alvorens definitieve besluitvorming plaatsvindt.

Acmesa

Het afgelopen jaar is er vertraging ontstaan en een snelle doorbraak ligt niet voorhanden. Het geschil tussen Bemog en Arcadis wordt inmiddels uitgevochten voor de rechtbank. Het krediet heeft een overschrijding van bijna 75.000 euro. Het lag in de

bedoeling dat deze kosten na het afsluiten van een anterieure overeenkomst door de ontwikkelaar betaald zouden worden. Omdat Arcadis en Bemog een geschil hebben komt het niet tot een overeenkomst met de gemeente Assen. Hoewel de mogelijkheid bestaat dat de ontwikkeling nog doorgaat en dat de anterieure overeenkomst gesloten zal worden, is er ook een kans dat dit niet gebeurt. De planvorming ligt op dit moment stil.

Diepstroeten

Na ondertekening van de intentieovereenkomst wordt op dit moment hard gewerkt aan een nieuw stedenbouwkundig plan voor het plangebied. Gelijktijdig wordt gewerkt aan een anterieure overeenkomst tussen de betrokken partijen (Van Wijnen projectontwikkeling, Vanboeijen, Gemeente Assen). De verwachting is dat deze overeenkomst in het vierde kwartaal van 2012 ondertekend zal worden. Hierna kan gestart worden met een bestemmingsplanprocedure ten behoeve van de bouw.

Mercuriuscentrum

De herontwikkeling van het Mercuriuscentrum ligt op koers voor wat betreft geld en inhoud. Afgelopen periode zijn de bezwaren tegen de bouwvergunning behandeld voor de beroep en bezwaren commissie en de rechtbank. Juridisch gezien ligt de herontwikkeling van het Mercuriuscentrum niets meer in de weg. De gemeente is zowel bij de rechtbank als bij de Raad van State in het gelijk gesteld.

De transformatie van het winkelcentrum aan de Ceresstraat, Ceresplein en winkelstraat is in volle gang. In het derde kwartaal van 2012 worden de werkzaamheden in de winkelstraat afgerond. Om de laatste fase van de bouw aan het Mercuriusplein mogelijk te maken heeft eind augustus de laatste grond-

transactie tussen de gemeente en CBRE (voorheen ING Reim) plaatsgevonden. De start van de bouw aan het Mercuriusplein is aansluitend aan de grondtransactie gestart en zal in het voorjaar van 2013 worden afgerond. De herinrichting van de openbare ruimte door de gemeente Assen aan het Ceresplein zal nog dit jaar starten aansluitend aan de afronding van de bouwwerkzaamheden.

Kloosterveen II

Mede door de huidige marktsituatie is het moeilijk afspraken te maken met ontwikkelaars over met name het tempo van uitgifte en afname van gronden. Dit maakt het sluiten van een bouwclaimovereenkomst met de Kloosterveen CV en Rotij lastig. Eén van de partijen in de Kloosterveen CV verkeert in faillissement. Het is op het moment van schrijven niet duidelijk wat de gevolgen hiervan zijn voor de onderhandelingen om tot een overeenkomst te komen. Mocht het niet lukken om tot een contract te komen zal er overgegaan worden tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan met een gemeentelijk exploitatieplan.

Kloosterveen III

De provincie Drenthe gaat samen met de gemeenten Assen en Midden-Drenthe op korte termijn nader onderzoek doen naar een andere oplossing voor het verkeersprobleem in en rond Norgerbrug. Tevens wordt onderzocht in hoeverre de ontwikkelingen in Assen andere varianten voor de ontsluiting van de woonwijk Kloosterveen met eventuele toekomstige uitbreidingen in Kloosterveen III mogelijk maken. Eventuele verdere planontwikkeling hangt samen met de uitkomsten van het genoemde onderzoek en de consequenties van de herziene woningbouwprogrammering.

Maatschappelijke voorzieningen (met name gebouwen)

Onderwijs

Huisvesting voortgezet onderwijs

De aanbesteding en gunning van de christelijke scholengemeenschap Vincent van Gogh, Lariks heeft plaatsgehad. De aanbesteding van het Dr. Nassau College, Quintus wordt eind 2012 afgerond en begin 2013 gegund. Voor Dr. Nassau College Penta wordt een ontwerp voor de gedeeltelijk vervangende nieuwbouw en renovatie in samenhang met de beschikbare middelen van de school en de gemeente opgesteld. Voor de zomervakantie 2013 moet het ontwerp gereed zijn en aanbesteding en gunning hebben plaatsgehad.

Door de gefaseerde bouw van de nieuwbouw Quintus is geen tijdelijke huisvesting nodig. Lariks maakt voor een aantal klassen gebruik van de voormalige British School en het schoolgebouw aan de Lottingstraat.

De eerste fase van de nieuwbouw van het Dr. Nassau College Quintus wordt in juli 2014 opgeleverd en in juli 2015 de tweede fase. De oplevering van de nieuwbouw van de christelijke scholengemeenschap Vincent van Gogh is opgeschoven naar juni 2014. De wijzigingen van de plannen voor het Dr. Nassau College Penta geven een ander tijdspad. Voorlopig wordt uitgegaan van oplevering medio 2014.

Het totale gereserveerde krediet is met €1 miljoen opgehoogd naar €51 miljoen. Naar verwachting kan de nieuwbouw van beide scholen binnen dit budget worden gerealiseerd.

Versterking speciaal onderwijs

In augustus 2010 is de Van der Reeschool (VSO-ZMOK) in Assen gestart, hiervoor ontvangt de gemeente Assen een bijdrage uit het Gemeentefonds. De school is tijdelijk in het schoolgebouw aan de Vivaldilaan gehuisvest. Het schoolbestuur is binnen vijf jaar een nieuw permanent schoolgebouw toegezegd. Dit is opgenomen in het convenant. Na oplevering van dat gebouw zal de school het gebouw en noodlokalen aan de Vivaldilaan verlaten.

Uitbreiding Driesprong

Tegen de uitbreiding van de Driesprong zijn bezwaren/zienswijzen door omwonenden ingediend. In samenspraak met de betrokken partijen ontwikkelt het schoolbestuur een alternatief plan wat voor partijen aanvaardbaar is. De voorgenomen start van de bouw is daardoor van 2012 naar 2013, waardoor de ingebruikname naar eind 2013 opschuift.

Tijdens de werkzaamheden wordt een deel van de leerlingen gehuisvest in tijdelijke lokalen aan de

Hannie Schaftweg 1, die in verband met de volgtijdelijke uitbreiding van de CBS de Borg er al staan.

Uitbreiding Marskramer

Begin 2012 is gestart met de bouw van de permanente uitbreiding voor de Marskramer. De uitbreiding wordt begin 2013 in gebruik genomen.

Multifunctionele accommodaties

Multifunctionele accommodatie Pittelo

De terreinwerkzaamheden zijn afgerond. Begin maart 2012 heeft bouwkundige oplevering plaats gevonden. Na de meivakantie hebben de gebruikers het gebouw betrokken. De nazorgfase is nu gestart. Het gebouw is overgedragen aan beheer.

Multifunctionele accommodatie Assen-Oost

De gemeente is sinds 1 juni 2012 eigenaar van de locatie Tuinstraat. De bestaande woning op het terrein (Lisdoddestraat) is eveneens eigendom van de gemeente. Momenteel wordt er gewerkt aan een risico-inventarisatie Flora- en Faunawet, asbestinventarisatie en het opstellen van een sloopbestek en aanvraag sloopvergunning. Zodra dit afgerond is kan de sloop nog dit jaar beginnen.

De raad is in januari 2012 akkoord gegaan met een investeringskrediet van €9,4 miljoen. In de dekking is nog uitgegaan van een btw-percentages van 19%, terwijl dit op 1 oktober 2012 verhoogd wordt naar 21%. Dat komt neer op een bedrag van €190.000.

Op 6 februari is een kick off gehouden met de participanten. Het projectplan is vastgesteld in de stuurgroep van 13 juli 2012. Vervolgstep is het formeren van een stuur- en projectgroep en het vaststellen van een vergadercyclus.

Het Programma van Eisen en de taakstelling invardieneffect uitwerken in derde en vierde kwartaal 2012. Begin 2013 de planvorming en RO-procedures verder uitwerken. Aanbesteding architect en aannemer volgen aansluitend. Vervolgens start van de werkzaamheden.

De multifunctionele accommodatie zal minimaal bestaan uit: twee basisscholen 13-lokalen (herhuisvesting Regenboog en Vredevelschool); sportvoorziening (2 gymlokalen-voorbeeld Baggelhuizen: ter vervanging van gymzaal Vredeveldeweg en sportruimte binnen De Schulp); peuterspeelzaal (verplaatsing binnen de wijk); centrum jeugd & gezin (nieuwe functie); wijkwelzijnsfunctie (vervanging).

Multifunctionele accommodatie Kloosterveen

Nadat herijking van de woningbouwopgave gereed is, wordt opnieuw gekeken naar de leerlingenprognose. Dan wordt duidelijk of het derde cluster in de oorspronkelijk geplande omvang wordt gerealiseerd.

Er worden nieuwe locaties onderzocht in Kloosterveen. De schoolbesturen zijn van genoemde ontwikkelingen op de hoogte.

Beleef en Beweegpark Stadsbroek

Sporthal Stadsbroek

De Stadsbroekhal is eind juni 2012 bouwkundig opgeleverd. Inmiddels is ook de sportvloer aangebracht en is de inrichting gereed. De ingebruikname van de sporthal door het CS Vincent van Gogh was op 3 september 2012. De officiële opening was op donderdag 4 oktober 2012.

Zwembad

We hebben gesprekken gevoerd met de Bonte Wever over toekomstige samenwerking en het programma van eisen. Insteek was om aanleg, beheer en exploitatie bij De Bonte Wever neer te leggen tegen een jaarlijkse instandhoudingsvergoeding van €275.000. Gebleken is dat deze jaarlijkse instandhoudingsvergoeding wordt aangemerkt als staatssteun. De procedure die doorlopen moet worden om het als geaccepteerde staatssteun aan te merken is complex en langdurig.

Ook wordt onderzocht of het mogelijk is om het openluchtzwembad op gemeentegrond te realiseren en het beheer en de exploitatie bij De Bonte Wever neer te leggen. Over de (financiële) voorwaarden waaronder dit eventueel dient te geschieden moet zowel intern als met De Bonte Wever nog afstemming plaatsvinden.

Wielersbaan

Inmiddels wordt de Stadsbroekhal gecombineerd met de Wielersbaan gezien als één project onderdeel van: het Beweeg- en beleefpark Stadsbroek. Onderzocht is of de wielersbaan aan de achterzijde van de Stadsbroekhal kan worden gekoppeld. Hierdoor is gebruik te maken van gezamenlijke voorzieningen (kleedkamers, kantine e.d.) van de sporthal. De eerste ontwerptekeningen voor de wielersbaan zijn naar aanleiding van de raadsbehandeling aangepast en teruggebracht naar het niveau van het Programma van Eisen/wensenpakket zoals in de haalbaarheidsstudie opgenomen.

Met het aanleggen van het veldritparcours is gestart en zijn met de betrokken verenigingen afspraken gemaakt voor het aanleggen van het parcours.

Tevens is aan de architect opdracht verstrekt voor de voorlopig ontwerp fase en definitief ontwerp fase. De aanbesteding van de kombaas heeft voor de zomer plaatsgevonden. Het werk is echter nog niet gegund in verband met het niet mogen nemen van onomkeerbare financiële besluiten zoals door het college voor het zomerreces is besloten.

Overige accommodaties

Milieu educatief centrum in combinatie met wijkpost

De aanvraag voor de Wabo-vergunning is inmiddels ingediend. Voor de zomervakantie is de aanbesteding (met voorafgaande selectie) voor een aannemer gestart. Begin september verwachten we maximaal acht partijen te selecteren en uit te nodigen voor het doen van een inschrijving. Aanvang van de bouw is gepland voor 1 december 2012. Het bestemmingsplan is voor de zomer definitief vastgesteld.

De Nieuwe Kolk

De Nieuwe Kolk is inmiddels opgeleverd en feestelijk in geopend door koninklijke hoogheid prinses Margriet. Inmiddels hebben Theater en Bioscoop De Nieuwe Kolk, Centrum voor Beeldende Kunst Drenthe en Bibliotheek Assen hun intrek genomen in het gebouw. Ook het kunstwerk Sensor Valley 8.0 van Daan Roosegaarde is onthuld in april 2012.

Naar aanleiding van adviezen uit de second opinion over het verkrijgen van inzicht over de beheersing van het bouwproces en de relatie met de exploitatie van De Nieuwe Kolk is in het najaar 2011 een werkgroep gestart om de exploitatietekorten in kaart te brengen en een herziene exploitatie op te zetten. Daarnaast zijn er door de werkgroep oplossingsrichtingen in kaart gebracht. In het najaar heeft u bij de begroting van 2012 voor de exploitatie van De Nieuwe Kolk nog eens structureel €1 miljoen beschikbaar gesteld. Conform de toezegging bij de begroting 2012 hebben wij u bij voorjaarsnota geïnformeerd over de omvang van de meerkosten, de herziene exploitatie van De Nieuwe Kolk en de risico's. Daarnaast heeft u ingestemd met de oplossingsrichting, te weten de Weiersstraatreserve inzetten als amortisatiereserve en versneld inzetten als dekking van de exploitatietekorten.

Huisvesting Brandweer, Hulpverleningsdienst Drenthe en GGD

De brandweer betreft gezamenlijk met de hulpverleningsdienst Drenthe en de gemeentelijke gezondheidsdienst een nieuw pand aan de Groene Dijk. Op 11 juli 2012 is de ceremoniële start van de bouw gevierd door middel van een eerste paal slaan. De ruwbouw wordt gerealiseerd. De bouw verloopt voorspoedig en de oplevering wordt verwacht in het vierde kwartaal 2013. Er komt een tweede post aan de Dr. A.F. Phillipsweg. Hierna zal overdag de paraatheid gegarandeerd worden met dagdienstmedewerkers en vrijwilligers. Voor wat betreft de nevenpost is de initiatieffase nagenoeg afgerond en wordt de ontwerpfase gestart.

Verplaatsing hockeyvelden hockeyvereniging Assen

Begin mei 2012 zijn de grondwerkzaamheden gestart. Voor het hockeycomplex is het onderdeel 'voorbereiding en ontwerp' aanbesteed. Eind oktober 2012 is duidelijk welke partij het werk gaat uitvoeren. Ondertussen worden de voorbereidingsgesprekken met HVA en kinderopvangorganisaties voortgezet en ligt het gehele project dus op schema.

Bedrijfsvoering

Nieuwe Werkomgeving

Uw raad heeft in januari 2012 een besluit genomen over het investeringsbudget. Conform planning wordt eind 2012 de voorbereidingsfase afgerond. Daarmee is dan het definitieve ontwerp vastgesteld, en is een besluit genomen over de tijdelijke huisvesting.

De voorbereidende werkzaamheden voor de ICT-projecten, het zaakgericht werken en digitaliseren van een aantal dynamische archieven worden afgerond. Het deelproject Mens en organisatie heeft een programma ontwikkeld voor de invoering van Het Nieuwe Werken.

Najaarsnota

Bijlage

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte-feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	V/N
1 Bestuur en burger											
Bestuursorganen	Heldoorn	1.843	1.794	49	0	0	0	-1.843	-1.794	49	V
Bestuursondersteuning gemeenteraad	Heldoorn	811	796	15	1	1	0	-810	-795	15	V
Bestuursondersteuning B&W	Heldoorn	3.549	3.539	10	0	0	0	-3.549	-3.539	10	V
Publiekszaken	Hoogeveen	4.768	4.621	147	1.066	1.204	138	-3.702	-3.417	285	V
Bestuurlijke samenwerking	Heldoorn	212	162	50	0	0	0	-212	-162	50	V
Informatiebeheer / basisregistraties	Heldoorn	1.696	1.686	10	50	40	-10	-1.646	-1.646	0	
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		12.879	12.598	281	1.117	1.245	128	-11.762	-11.353	409	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		12.879	12.598	281	1.117	1.245	128	-11.762	-11.353	409	V
2 Stadsontwikkeling											
Ruimtelijke ordening	Kuin	3.763	3.756	7	918	924	6	-2.845	-2.832	13	V
Stedelijke vernieuwing	Kuin	560	484	76	25	9	-16	-535	-475	60	V
Strategische eigendommen	Smit	404	384	20	357	467	110	-47	83	130	V
Monumentenzorg	Smit	140	140	0	0	0	0	-140	-140	0	
Economische ontwikkeling	Matthijsse	2.076	2.091	-15	0	465	465	-2.076	-1.626	450	V
FlorijnAs	Matthijsse	16.200	10.700	5.500	16.200	10.700	-5.500	0	0	0	
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		23.143	17.555	5.588	17.500	12.565	-4.935	-5.643	-4.990	653	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	465	-465	450	450	0	450	-15	-465	N
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		23.143	18.020	5.123	17.950	13.015	-4.935	-5.193	-5.005	188	V

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte-feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	V/N
3 Mobiliteit											
Verkeer	Langius	561	626	-65	10	73	63	-551	-553	-2	N
Openbaar vervoer	Langius	283	249	34	0	0	0	-283	-249	34	V
Betaald parkeren	Langius	4.119	3.584	535	4.051	3.682	-369	-68	98	166	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		4.963	4.459	504	4.061	3.755	-306	-902	-704	198	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	905	766	-139	905	766	-139	N
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		4.963	4.459	504	4.966	4.521	-445	3	62	59	V
4 Stads- en wijkbeheer											
Wegbeheer	Langius	3.206	2.827	379	91	608	517	-3.115	-2.219	896	V
Verzorging overige infrastructuur	Langius	5.468	5.282	186	578	582	4	-4.890	-4.700	190	V
Groenbeheer	Langius	6.603	6.577	26	163	188	25	-6.440	-6.389	51	V
Wijkzaken	Smit	2.274	1.727	547	400	0	-400	-1.874	-1.727	147	V
Rioolbeheer en waterwegen	Langius	5.814	5.183	631	6.182	6.030	-152	368	848	480	V
Begraven	Langius	658	665	-7	658	665	7	0	0	0	N
Beheer & exploitatie buitenruimte	Matthijssse	212	166	46	334	363	29	122	197	75	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		24.235	22.427	1.808	8.406	8.437	31	-15.829	-13.990	1.839	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	969	-969	167	102	-65	167	-867	-1.034	N
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		24.235	23.396	839	8.573	8.539	-34	-15.662	-14.857	805	V

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte-feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar-prognose	Verschil	V/N
5 Onderwijs											
Huisvesting onderwijs	Hoogeveen	8.892	9.257	-365	32	520	488	-8.860	-8.737	123	V
Schoolbestuurlijke taken	Hoogeveen	24.641	24.657	-16	24.328	24.328	0	-313	-329	-16	N
Lokaal onderwijsbeleid	Hoogeveen	2.378	2.124	254	382	382	0	-1.996	-1.742	254	V
Uitvoering lokaal onderwijs	Hoogeveen	1.624	1.565	59	512	512	0	-1.112	-1.053	59	V
Volwasseneducatie	Hoogeveen	374	363	11	350	350	0	-24	-13	11	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		37.909	37.966	-57	25.604	26.092	488	-12.305	-11.874	431	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		37.909	37.966	-57	25.604	26.092	488	-12.305	-11.874	431	V
6 Kunst en cultuur											
Bibliotheekvoorziening	Hoogeveen	3.310	3.310	0	0	0	0	-3.310	-3.310	0	
Schouwburg	Hoogeveen	5.084	5.084	0	0	0	0	-5.084	-5.084	0	
Kunstbeoefening en -bevordering	Hoogeveen	333	333	0	0	0	0	-333	-333	0	
Creatieve en culturele vorming	Hoogeveen	3.557	3.557	0	860	860	0	-2.697	-2.697	0	
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		12.284	12.284	0	860	860	0	-11.424	-11.424	0	
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	3.103	3.103	0	3.103	3.103	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		12.284	12.284	0	3.963	3.963	0	-8.321	-8.321	0	

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte- feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	V/N

7 Zorg en welzijn											
Gezondheidszorg	Langius	2.311	2.243	68	0	72	72	-2.311	-2.171	140	V
Beleid maatschappelijke ondersteuning	Langius	442	667	-225	0	0	0	-442	-667	-225	N
Uitvoering maatschappelijke ondersteuning	Langius	9.709	9.749	-40	772	812	40	-8.937	-8.937	0	
Maatschappelijke dienstverlening	Kuin	1.148	1.145	3	0	0	0	-1.148	-1.145	3	V
Asielzoekers en nieuwkomers	Kuin	549	554	-5	499	454	-45	-50	-100	-50	N
Minderhedenbeleid	Kuin	217	117	100	0	0	0	-217	-117	100	V
Verslavingszorg/maatschappelijke opvang	Langius	4.488	4.123	365	458	217	-241	-4.030	-3.906	124	V
Ouderenbeleid	Langius	584	572	12	36	36	0	-548	-536	12	V
Lokaal jeugdbeleid	Langius	2.109	2.069	40	93	82	-11	-2.016	-1.987	29	V
Welzijnswerk	Kuin	3.461	3.390	71	69	69	0	-3.392	-3.321	71	V
Vrijwilligerswerk	Langius	260	241	19	0	0	0	-260	-241	19	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		25.278	24.870	408	1.927	1.742	-185	-23.351	-23.128	223	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	229	97	-132	229	97	-132	N
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		25.278	24.870	408	2.156	1.839	-317	-23.122	-23.031	91	V

8 Werk en inkomen											
Inkomenswaarborg	Kuin	34.151	34.787	-636	22.897	25.207	2.310	-11.254	-9.580	1.674	V
Activering en uitstroom	Kuin	26.530	25.215	1.315	24.659	23.778	-881	-1.871	-1.437	434	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		60.681	60.002	679	47.556	48.985	1.429	-13.125	-11.017	2.108	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		60.681	60.002	679		48.985	1.429	-13.125	-11.017	2.108	V

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte- feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	V/N
9 Sport en ontspanning											
Sport	Kuin	6.834	6.978	-144	1.294	1.438	144	-5.540	-5.540	0	V
Evenementen	Matthijssse	1.375	1.422	-47	242	211	-31	-1.133	-1.211	-78	N
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		8.209	8.400	-191	1.536	1.649	113	-6.673	-6.751	-78	N
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	-502	502	502	0	-502	502	502	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		8.209	7.898	311	2.038	1.649	-389	-6.171	-6.249	-78	N
10 Veiligheid											
Openbare orde	Heldoorn	1.148	972	176	102	150	48	-1.046	-822	224	V
Openbare veiligheid	Heldoorn	3.904	3.623	281	389	360	-29	-3.515	-3.263	252	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		5.052	4.595	457	491	510	19	-4.561	-4.085	476	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		5.052	4.595	457	491	510	19	-4.561	-4.085	476	V
11 Duurzaamheid/milieu											
Milieubeleid	Langius	437	437	0	0	0	0	-437	-437	0	
Huishoudelijk afval en openbare hygiëne	Langius	7.336	6.817	519	8.078	7.559	-519	742	742	0	N
Bedrijfsafval	Langius	1.789	1.767	22	1.909	1.979	70	120	212	92	V
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		9.562	9.020	542	9.987	9.538	-449	425	517	92	V
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	10	10	0	10	10	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		9.562	9.020	542	9.997	9.548	-449	435	527	92	V

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte- feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar- prognose	Vershil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Vershil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Vershil	V/N
12 Bouwen en wonen											
Bouwgrondexploitatie	Smit	14.233	14.233	0	9.760	9.760	0	-4.473	-4.473	0	
Wonen	Smit	344	360	-16	0	8	8	-344	-352	-8	N
Bouwzaken	Smit	2.388	2.247	141	1.100	700	-400	-1.288	-1.547	-259	N
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		16.965	16.840	125	10.860	10.468	-392	-6.105	-6.372	-267	N
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		0	0	0	4.573	4.573	0	4.573	4.573	0	
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		16.965	16.840	125	15.433	15.041	-392	-1.532	-1.799	-267	N
13 Algemene dekking											
Onvoorzien	Smit	398	143	255	0	0	0	-398	-143	255	V
Belastingenheffing en invordering	Smit	335	361	-26	14.401	14.195	-206	14.066	13.835	-232	N
Beleggingen	Smit	19	19	0	618	924	306	599	905	306	V
Financiering en liquiditeit	Smit	237	236	2	7.953	8.398	445	7.716	8.162	446	V
Algemene uitkering	Smit	0	16.482	-16.482	74.187	90.342	16.155	74.187	73.860	-327	N
BTW-compensatiefonds (BCF)	Smit	335	215	120	0	0	0	-335	-215	120	V
Overige algemene middelen	Smit	-2.126	-649	-1.478	103	830	727	2.229	1.479	-751	N
Resultaat kapitaallasten	Smit	-2.690	-1.781	-909	0	0	0	2.690	1.781	-909	N
Resultaat bedrijfsvoering	Smit	267	1.425	-1.158	0	0	0	-267	-1.425	-1.158	N
Voorzieningen	Smit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Programmaresultaat voor bestemming</i>		-3.225	16.451	-19.676	97.262	114.689	17.427	100.487	98.238	-2.249	N
<i>Storting in c.q. onttrekking aan reserves</i>		2.392	2.477	-85	3.842	3.842	0	1.450	1.365	-85	N
<i>Programmaresultaat na bestemming</i>		-833	18.928	-19.761	101.104	118.531	17.427	101.937	99.603	-2.334	N

Eindejaarsprognose per programma en product 2012

(bedragen x €1.000)

Programma's en producten	porte- feuille	Lasten			Baten			Saldo		Resultaat	
		Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	Actueel Budget	Jaar- prognose	Verschil	V/N
Resultaat voor bestemming		237.935	247.467	-9.532	227.167	240.534	13.367	-10.768	-6.932	3.836	V
Onttrekkingen/toevoegingen reserves											
Saldo onttrekkingen/storting		2.392	3.409	-1.017	13.781	12.943	-838	11.389	9.534	-1.855	N
Resultaat na bestemming		240.327	250.876	-10.549	240.948	253.478	12.530	621	2.602	1.981	V